

Drangedal
kommune

Budsjett 2026 og økonomiplan 2027 - 2029

Innhold

1.0 Innledning	2
1.1 Budsjett 2025 – overordnet beskrivelse	3
1.2 Viktige budsjettmessige prioriteringer for 2026	4
1.3 Overordnet strategi for økonomiplanperioden	5
1.4 Omstillingsprogrammet DRIV – Drangedal i vekst	7
1.5 Grenlandsamarbeidet – felles næringssamarbeid	7
1.5 Samfunnssikkerhet og beredskap	8
1.6 Bærekraftsmål	8
2.0 Organisasjonsutvikling	9
2.1 Årsverk og antall ansatte	9
2.2 Digitalisering	10
2.3 Internkontroll, delegering og rapportering	10
2.4 Medarbeiderutvikling og lederutvikling	11
2.5 Lønnsvekst	13
3.0 Driftsbudsjett	13
3.1 Kommunal deflator	13
3.2 Konsekvensjustert budsjett	14
3.3 Regjeringens kommuneopplegg for 2026	14
3.4 Budsjetttrammer per sektor /budsjettområde	16
3.5 Saldering av budsjett og økonomiplan	17
3.6 Styringsregler vedtatt av kommunestyret	18
3.7 Finansielle måltall	19
4.0 Driftsbudsjett for sektorene	21
4.1 Sektor 099 Finansiering	21
4.2 Sektor 100 Kommunedirektørens stab	21
4.2.1 Økonomiavdelingen	24
4.2.2 HR og lønn	25
4.2.3 Plan, næring og utvikling	27
4.3 Politikk	33
4.4 Fellesutgifter	33
4.5 Sektor 200 Kunnskap, mangfold og kultur	35
4.6 Sektor 300 Helse og velferd	50
4.7 Sektor 400 Bygg, eiendom og kommunalteknikk	58
5.1 Oversikt investeringer 2026-2029	65
6.0 Gebyrtabeller 2026	66
6.2 Husleier	66
6.3 Servicekontoret	66
6.4 Kart og eiendomsinformasjon	67

6.5 SFO, barnehage, idrettshall, volleyballhall, kulturskole og voksenopplæring	67
6.6 Egenbetaling Helse og velferd	68
6.7 Gebyrregulativ for plan og byggesaksbehandling	69
6.8 Gebyr for kart og oppmåling	75
6.9 Årsgebyr feiing og tilsyn	76
6.10 Kommunale tomter	76
6.11 Renovasjon og slamtømming	77
6.12 Gebyrregulativ for vann og avløp	78
7.0 Obligatoriske budsjettoversikter	81
8.0 Endringer i kommunedirektørens budsjettforslag	89

1.0 Innledning

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til *Budsjett 2026 og økonomiplan 2027 – 2029* for Drangedal kommune.

Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan og innen årets utgang vedta budsjett for kommende kalenderår. Budsjettet for 2026 er bindende og økonomiplanen skal legges til grunn for kommunens budsjettarbeid og øvrig planleggingsvirksomhet i årene framover. Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettår og gi en realistisk oversikt over kommunens sannsynlige inntekter, forventet utgifter og prioriterte oppgaver i denne perioden. I økonomiplanen skal det inngå en oversikt over kommunens samlede gjeldsbyrde og oversikt over renter og avdrag i planperioden.

Kommunedirektøren vil gi en inngående orientering om forslaget til budsjett og økonomiplan i kommunestyrets møte 6. november. Formannskapet vil behandle budsjettet og gi sin innstilling i møtet 25. november. Endelig vedtak skjer i kommunestyret 11. desember 2025.

Budsjettet er bygget opp etter budsjettforskriftene og inndelt etter organisering av sektorer/kommunalområder, med underliggende ansvarsområder. Det legges opp til at kommunestyret vedtar budsjetttrammer på sektornivå. På samme måte som i 2025 er investeringsprosjektene (med unntak av VA-prosjekter og kjøp av andel KLP) oppgitt med kostnad inkl. mva.

1.1 Budsjett 2025 – overordnet beskrivelse

Arbeidet med budsjettet for 2026 har vært svært krevende, blant annet på grunn av bytte av kommunedirektør og kommunalsjef oppvekst, og i tillegg har bytte av ERP-system ført til at budsjettarbeidet har kommet sent i gang. Den største utfordringen er likevel at samlet utgift med dagens driftsnivå er høyere enn inntektene.

For å møte fremtidens krav må kommunene søke etter måter å sikre kvalitet, kapasitet og effektiv drift på. Interkommunalt samarbeid er et virkemiddel som kan gjøre kommunene bedre i stand til å løse oppgaver som ellers kan være krevende å håndtere hver for seg, særlig på områder med små og mer sårbare fagmiljøer. Med dette som bakteppe har kommunedirektørkollegiet i Grenland satt i gang en utredning av samarbeid om regnskap, lønn og dokumentsender/arkiv. Utredningen skal vise om samarbeid kan gi bedre ressursutnyttelse og/eller kostnadsbesparelser, mer robuste fagmiljøer og redusert sårbarhet. Arbeidet ferdigstilles våren 2026 og vil gi et kunnskapsgrunnlag for videre beslutninger.

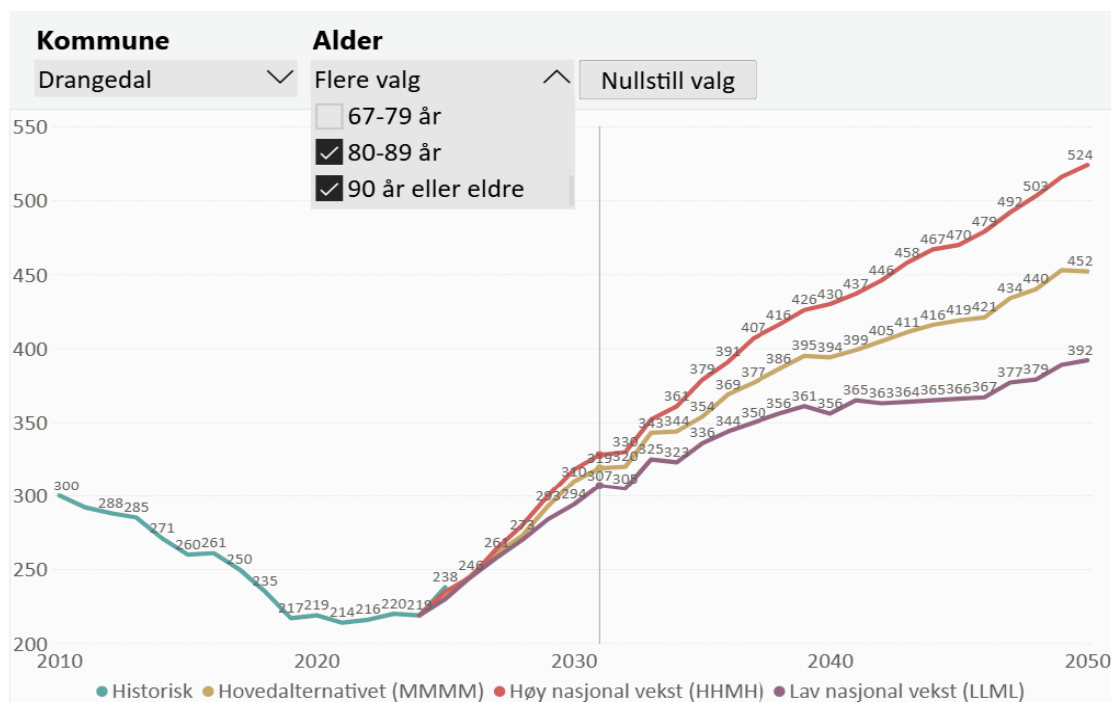
I kommunestyresak 72/25 «Rammer for budsjett og økonomiplanen 2026-2029», ble det signalisert at dagens driftsnivå ligger ca. 25 mill. kr. for høyt. I tillegg viste prognosen i økonomirapporten for 2. tertial et merforbruk i drifta på ca 20 mill. kr. Med det nøkterne kostnadsnivået det er på tjenesteproduksjonen i kommunen, har dette gjort salderingen av budsjettet svært krevende.

Budsjettet for 2026 er derfor balansert med disse viktige grepene. Når det gjelder inntekter, har vi opprettholdt økonomiplanens tall og opprettholder utbytte fra Drangedal Kraft Holding AS med ca. 15 mill. kr i 2026. Dette er høyere enn de signaler selskapet har gitt for resultat i 2025, men i den situasjonen som kommunen står i nå må vi fravike hovedregelen i eierskapsstrategien om et utbytte på 60 % av resultatet. Forventningen om utbytte holdes på samme nivå utover i perioden. I tillegg er eiendomsskatten for næring foreslått økt med 1 promille i 2026 (til maks sats på 7 promille).

I tillegg kommer en rekke andre kutt. For å møte demografutfordringene med flere eldre og færre barn må vi ta strukturelle grep innen oppvekstsektoren for å få budsjettet i balanse. Strategien innen helse og omsorgstjenestene er å samle tjenestene mest mulig slik at vi kan oppnå en kostnadseffektiv drift. Denne strategien er det tvingende nødvendig å tilnærme seg til også innen oppvekstsektoren. Det er derfor lagt inn en innsparing knyttet til strukturgjennomgang av alle tjenestene innen sektor 200 med en forventet innsparing på 2,5 mill. kr i 2027, og 6 mill. kr fra 2028.

Det er ikke lagt inn rammekutt i budsjettet. Budsjettet for 2026 er derimot saldert med bruk av disposisjonsfond. Kommunedirektøren vil gjennom året legge opp til at bruken av disposisjonsfond blir redusert som følge av stram økonomistyring. På lang sikt ønsker kommunedirektøren redusert tjenestetilbud der det er mulig og på kort sikt aktiv bruk av vakanser.

For å møte framtidens demografiutvikling er samling av både kommunale tjenester og boliger for eldre nødvendig. Dette for å effektivisere disse helse- og omsorgstjenestene. Dette innebærer en betydelig investering. I økonomiplanperioden er det lagt inn hele 210 mill. kr. Dette er en bruttokostnad inkl. MVA.

Figuren viser utviklingen i antall eldre i Drangedal over 80 år fram mot 2050 avhengig av ulike scenarier for befolkningsvekst nasjonalt.

1.2 Viktige budsjettmessige prioriteringer for 2026

Drift

Tross krevende rammer er det likevel funnet rom for følgende satsinger i driftsbudsjettet:

- Egenandel til omstillingsprogrammet **Driv** er lagt inn med 1,17 mill. kr.
- Legetjenesten er styrka med 0,35 mill. kr for å legge for ALIS og utvida tilsynslegefunksjon.
- Satt av midler for å få på plass lovpålagt kommunepsykolog.
- Styrking av bemanning for å håndtere overtakelsen av boligstiftelsene.
- Ekstra midler på 0,3 mill. kr for å sikre lovlig veterinærtjenester i kommunen.

Investering

Kommunen har høy gjeldsbelastning. Med stigende renter og økte kostnader både på innkjøpte tjenester og materiell, har investeringskostnadene økt vesentlig. Det gir naturlig nok tilsvarende konsekvenser for den belastning renter og avdrag påvirker driftsbudsjettet.

Følgende prioriteringer lagt til grunn i budsjettet:

- Den absolutt største satsingen i budsjettet er det store prosjektet med å samle kommunale pleie- og omsorgstjenester på **Doktormyra** for at vi kan møte den store

demografiutfordringen. Dette er et svært ambisiøst prosjekt som er nødvendig for å effektivisere våre tjenester slik. Prosjektet ligger inne med opprinnelig bevilgning på 210 mill. kr.

- Investeringer for **kirka** er lagt inn med 0,7 mill. kr.

Investeringsbudsjettet/økonomiplanen for 2026 – 2029 vil bli behandlet under eget kap. 4 i budsjettdokumentet.

1.3 Overordnet strategi for økonomiplanperioden

Drangedal i balanse og utvikling – en utviklingsstrategi fram mot 2030

Drangedal kommune står overfor store utfordringer i årene som kommer. Prognosene for folketallsutvikling er ikke positive og demografiutviklingen viser at vi blir færre unge og flere eldre. Dermed blir færre innbyggere som skal «forsørge» de som ikke er yrkesaktive. Alt i 2030 vil vi ha nærmere 100 flere personer over 67 år og antallet innbyggere over 80 år blir nesten doblet fram mot 2050.

Demografien for kommunen vår gjør det vanskelig å oppnå et fødselsoverskudd. Mottak av flyktninger har siste året til en viss grad demmet opp for en negativ befolkningsutvikling. Imidlertid viser befolkningsveksten siste år at vi har et potensiale på netto tilflytning som kan oppveie for et fødselsunderskudd. Selv om vi gjennom gode utviklingstiltak greier å opprettholde og kanskje også øke folketallet noe gjennom tilflytting, vil det neppe gi så stor inntektsøkning at det oppveier for den store økningen i antall eldre mot slutten av økonomiplanperioden. Forsørgerbyrden vil også øke ved at blir stadig færre yrkesaktive til å forsørge økningen i antall eldre. Dette synliggjør et tydelig behov for å omprioritere ressursinnsatsen fra et stadig synkende antall unge til et økende antall eldre.

Det er kommunedirektørens vurdering at vi derfor må opprettholde en sterk prioritering og målretting av vår innsats for å møte disse utfordringene. Kommunedirektørens svar på dette er strategien «Drangedal i omstilling og balanse» med tilhørende satsinger. Disse satsingene er reformulert og utvidet i den strategien nå legges fram nedenfor.

Hovedprioriteringer:

1. En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som legger grunnlag for en tjenesteproduksjon tilpasset demografiutviklingen fram mot 2030
2. Målretta satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og ei positiv samfunnsutvikling i kommunen

Tiltak under robust kommuneøkonomi

- *Tilpasse driftsnivået i den kommunale organisasjon til et langsiktig bærekraftig nivå.*
 - Gjennomgang av den kommunale organisasjonen med sikte på omstilling og tilpassing til et driftsnivå som er innenfor våre langsiktige inntektsrammer.

- Fokus på tjenesteinnovasjon og digitalisering, primært for å effektivisere tjenesteproduksjonen, men også for å heve kvaliteten og bedre dialogen med våre innbyggere.
- Videreutvikle vårt system for internkontroll og rapportering for å sikre forutsigbarhet, kvalitet og legitimitet til de kommunale tjenestene.
- *Et bærekraftig og realistisk investeringsnivå både når det gjelder finansiering og framdrift.*
 - Prioritering av prosjekter som kan gi direkte positiv virkning for kjernetjenestene til våre innbyggere
 - Dernest prioritering av prosjekter som kan bidra til å utvikle og effektivisere vår tjenesteproduksjon
- *Utvikle det interkommunale tjenestesamarbeidet – primært innenfor Grenlandssamarbeidet*
 - Etablere en mer systematisk struktur for de faglige nettverkssamarbeidene slik at de på en helhetlig og planmessig måte kan bidra til kvalitet i de kommunale tjenestene og synliggjøre nytten av samarbeidet.
 - Fokus på digitalisering og tjenesteinnovasjon.

Tiltak under godt omdømme og positiv samfunnsutvikling

- *Trygg oppvekst i Drangedal*
 - Målretta satsing på å utvikle gode oppvekstsvilkår for barn og unge
 - Likeverdige og forsvarlige tjenester for alle.
 - Fortsatt fokus på arbeidet med å legge til rette for et godt og inkluderende sosialt miljø i skoler og barnehager.
 - Et samordna og godt fritidstilbud for barn og unge
 - Delta i Partnerskapsløftet i Vestfold og Telemark – et tverrfaglig samarbeid for å utvikle samhandlinga mellom NAV og andre kommunale tjenester med mål om å motvirke ungt utenforskap.
- *Aktive eldre i Drangedal*
 - Legge til rette for et tjenestetilbud for de eldre som gjør at de kan bo hjemme lengst mulig
 - Planlegge for etablering av attraktive boliger nær de kommunale tjenestene sentralt i kommunen, for å effektivisere pleie- og omsorgstjenestene og frigi boliger for andre grupper i sentrum og andre steder i kommunen.
 - Strategisk gjennomgang av kommunens boligmasse slik at tilbudet bygger opp under målet om effektive, hjemmebaserte helse- og velferdstjenester.
- *Attraktive Drangedal*
 - Bidra til omstilling av kommunen gjennom arbeidet med omstillingsprogrammet – DRIV – Drangedal i Vekst.

- Bidra til revitalisering av Grenlandsamarbeidet slik at det både kan bidra til en positiv samfunnsutvikling i regionen og i kommunen.
 - Etablere attraktive boligtomter i Krokenområdet som er klare til bygging når motorvegen kommer.
- *Motorveg til Drangedal*
 - Utvikle samarbeidet med Kragerø kommune blant annet knyttet til planlegging av ny E18, utvikling av næringsområdet på Fikkjebakke, og utvikling av Kragerøbanen som turveg.
 - Følge opp andre viktige samferdselsprosjekter som tilbudet på Sørlandsbanen og fylkesveier.
- *Bærekraftige Drangedal*
 - Forny samfunnsdelen av kommuneplanen
 - Lage klimaplan for kommunen med konkrete tiltak for alle sektorer
 - Utvikle strategi for grønn energiproduksjon i kommunen
 - I samarbeid med Drangedal Kraft følge opp strategien for fornybar kraft i kommunen.

1.4 Omstillingsprogrammet DRIV – Drangedal i vekst

Drangedal kommune er gitt status omstillingskommune fra og med 2022, med vedtatt omstillingsplan som tar høyde for at arbeidet vil pågå ut 2027. Omstillingsmidler gis til ekstraordinær innsats for styrking av lokalt næringsliv.

Gjennom målrettet arbeid skal omstillingsarbeidet i Drangedal bidra til å øke utviklingsevnen i næringsliv og kommunen, og bidra til å skape/utvikle/bevare 150 arbeidsplasser i løpet av perioden.

I 2026 begynner et toårig prosjektarbeid kalt «Fra Driv til drift». Dette skal munne ut i forslag til organisering av næringsarbeidet etter omstillingsprogrammet.

1.5 Grenlandsamarbeidet – felles næringssamarbeid

Ved nedleggelsen av Vekst i Grenland IKS i mai 2021 ble det besluttet å videreføre de funksjoner og oppgaver som i størst grad bidro til verdiskaping og arbeidsplasser i Grenland. De videreførte funksjonene var utvidet støtte til inkubatoren Proventia.

For å ivareta felles næringsfunksjoner ble «Det kommunale oppgavefellesskapet, Grenlandssamarbeidet» opprettet. Oppgavefellesskapet er et eget rettssubjekt og daglig leder for Grenlandssamarbeidet IPR har i oppgave å administrere oppgavefellesskapet.

1.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen skal ha et oppdatert risikobilde som grunnlag for forebyggende tiltak og for å ha beredskapsplaner dersom en større krise skulle oppstå. Beredskapsplaner er et viktig verktøy for å forberede innsats gjennom planlagte tiltak for å håndtere uønskede hendelser.

Det har gjennom 2025 blitt jobbet med et oppdatert malverk for beredskapsplaner i Grenland og Drangedal kommune vil revidere sine beredskapsplaner etter denne malen i løpet av 2026. De viktigste tiltakene som skal jobbes med i 2026 er:

- Revidering av overordnet beredskapsplan for Drangedal kommune, administrativ del og operativ del.
- Gjennomføre nødvendige kurs for medlemmene i beredskapsledelsen og sørge for klare linjer for hvem som har ansvar for hva i en beredskapshendelse
- Ferdigstille plan for bortfall av EKOM i samarbeid med aktuelle aktører og få på plass nødvendig utstyr
- Fokus på egenberedskap og samarbeid med blant annet Sivilforsvaret
- Utarbeide kart som viser tilgang til jernbanen gjennom kommunen
- Utarbeide kart som viser brygger og andre steder for utsett av båt for nødetatene og dykkere i alle større vann i kommunen
- Se på muligheter for en større samvirkeøvelse.

1.6 Bærekraftsmål

Norge har sluttet seg til FN sine bærekraftsmål. Regjeringen rapporterer hvert år til Stortinget på Norges oppfølging av disse målene. Stadig flere kommune tar dette inn i sine styrende dokumenter og kommunedirektøren vil derfor ta dette inn både i handlingsplan og årsmelding. Fordi bærekraftmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng, innebærer oppfølgingen av målene en helhetlig tilnærming til framtidig oppgaveløsning på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

Rent praktisk blir dette gjort ved å ta dette inn som en egen kolonne i sektorens handlingsplaner i kapittel 3 i budsjettokumentet. De ulike bærekraftmålene er gjengitt nedenfor.

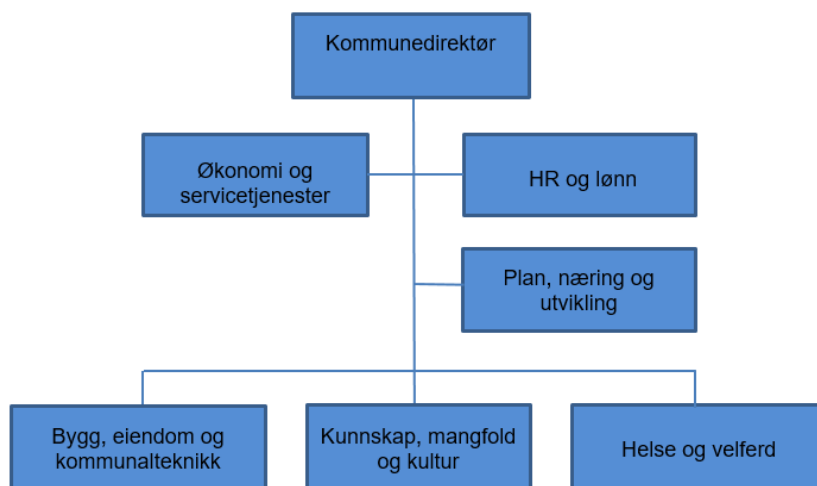

2.0 Organisasjonsutvikling

Organisasjonsutvikling handler om planlegging og iverksetting av systematiske tiltak for å sikre at arbeidskraft og andre ressurser blir anvendt på en god og effektiv måte, og forbedrer organisasjonens evne til å håndtere endring. Målet er en sunn, effektiv og leddreven organisasjon med evne til fornyelse og problemløsning.

2.1 Årsverk og antall ansatte

Drangedal kommune er organisert med 3 kommunalområder og kommunedirektørens stab:

For 2026 er det budsjettetert med 332,65 faste årsverk/hjemler fordelt på ca. 470 ansatte. I oversikten under vises budsjetterte faste årsverk ved inngangen av året. Planlagte endringer i

faste årsverk og midlertidige stillinger/midlertidige endringer gjennom 2026 vil bli omtalt nærmere under kapitlene fra kommunalområdene.

Budsjetterte årsverk er slik fordelt (tall ved inngangen av året):

Kommunalområde	2023	2024	2025	2026
100 Kommunedirektørens stab	21,9	21,9	21,6	23,5
200 Kunnskap, mangfold og kultur	133,7	131,8	136,2	135,9
300 Helse og velferd	132,75	134,6	136,6	138,8
400 Bygg, eiendom og kommunalteknikk.	35,8	35,8	36,4	34,45
Totalt Drangedal kommune	324,15	324,1	330,8	332,65

2.1.1 Lærlinger

Drangedal kommune har som målsetting å ha 7 lærlinger, og dette målet videreføres for 2026. Drangedal kommune tilbyr lære plasser innen helsefagarbeiderfaget og barn- og ungdomsarbeiderfaget. Å tilby lære plasser er viktig for å rekruttere fagarbeiderkompetanse til tjenestene. Det varierer noe fra år til år hvor mange kvalifiserte søkere det er, men som hovedregel er det tilstrekkelig med søkere til de ledige lærlingeplassene. Drangedal kommune er medlem i Opplæringskontoret for offentlig sektor/ OKOS. De tegner opplæringskontrakt med lærlingene, bistår kommunen i rekrutteringen av lærlinger og bidrar til at vi får god kvalitet på oppfølgingen og fagopplæringen.

2.2 Digitalisering

Kommunedirektøren ønsker videre satsning på digitalisering, utvikling og innovasjon i organisasjonen.

Arbeidet med digitalisering har fokus på å oppnå nye og mer effektive måter å jobbe på, både ved å videreutvikle eksisterende IT- løsninger og innføring av nye digitale løsninger.

Drangedal kommune har samarbeidsavtale om vertskommunesamarbeid med IT-Grenland (ITG). ITG leverer IT tjenester til kommunene Skien, Bamble, Siljan og Drangedal. Samarbeidsavtalen gjør oss mer robuste innen IT-drift, og sikrer kontinuitet og kompetanse i digitaliseringsarbeidet.

Drangedal kommune er medlem i DigiTV, et samarbeidsorgan innen digitalisering og tjenesteutvikling mellom kommunene og fylkeskommunene i Vestfold og Telemark. Målet med samarbeidet er at det skal styrke hver enkelt kommune i deres digitaliseringsarbeid.

I 2025 er det implementert nytt ERP-system (Enterprise Resource Planning). Dette er kommunens system for økonomi, lønn og HR. Det vil jobbes videre med integrasjoner og oppsett i 2026. Målet er at systemet skal bidra til en lettdrevet organisasjon med god informasjonsflyt.

2.3 Internkontroll, delegering og rapportering

Styringsdokumentene til Drangedal kommune består av:

- Kommuneplanen
- Årsbudsjett og økonomiplan (4-års plan)
- Administrativt delegeringsreglement
- Årsmelding

- Internkontrollrapporter

Styringsprosessen tar utgangspunkt i:

- De langsiktige målene og strategiene; Drangedal i balanse og utvikling
- Fokusområdene: Brukere, medarbeidere og økonomi
- Målene og tiltak innenfor hvert fokusområde

Internkontroll –delegering og rapportering

Kommunedirektøren har delegert myndighet til ledere etter administrativt delegeringsreglement. Dette gir lederne myndighet til å gjennomføre politiske vedtak, mål og strategier i praksis innen eget ansvarsområde. Dette forutsetter også rapportering gjennom året.

Det gjennomføres systematisk internkontrollrapportering til politisk nivå hver 4 måned, og rapporteringen har hovedvekt på økonomi, utvikling i sykefravær og HMS-avvik.

Internkontrollrapporteringen gjennomføres ved at ledere rapporterer til kommunalsjef, og en sammenstilling av dette blir rapportert til kommunedirektør og går videre til politisk behandling i kommunestyret.

Det blir også lagt fram sak med oversikt over framdrift på politiske vedtak hvert halvår.

2.4 Medarbeiderutvikling og lederutvikling

10-faktor medarbeiderundersøkelse

Drangedal kommune bruker 10-FAKTOR-undersøkelsen til KS. Undersøkelsen er et grunnlag for lederutvikling, medarbeider- og organisasjonsutvikling i Drangedal kommune.

Undersøkelsen bygger på forskning om hva som er viktige innsatsfaktorer for å oppnå gode resultater og som er dokumentert viktige og samtidig mulig å utvikle.

Undersøkelsen gjennomføres som hovedregel hvert 2. år. Undersøkelsen skal neste gang gjennomføres i 2026. Før vi gjennomfører undersøkelsen blir det arrangert opplæring i undersøkelsen og de 10 faktorene. Når undersøkelsen er gjennomført vil det bli arrangert workshop med fokus på tiltaksplan for oppfølging av resultatene. Opplæringene er for både ledere, tillitsvalgte og verneombud. Oppfølgingen av undersøkelsen skjer på den enkelte arbeidsplass, der leder, verneombud og tillitsvalgte sammen legger plan for oppfølging av resultater.

Mål for undersøkelsen for Drangedal kommune er et resultat på landssnittet for kommuner eller bedre. Resultatene blir hentet ut både for Drangedal kommune og snittet for kommunene som har gjennomført undersøkelsen på det tidspunktet våre resultater er klare.

HMS, IA-arbeidet og sykefravær

Overordna mål for HMS- og IA-arbeidet for 2025-2026 er:

Drangedal kommune forebygger sykdom og ulykker, hindrer frafall, og fremmer inkludering, arbeidsglede og trivsel. Drangedal kommune slutter seg til målsettingene i intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv.

Overordna strategi for HMS- og IA-arbeidet er: I Drangedal kommune er HMS- og IA-arbeidet en integrert del av den daglige driften for å nå målene.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) følger HMS-arbeidet og utviklingen i sykefravær tett. De følger med på utviklingen av arbeidsmiljøet ved å følge opp både sykefraværstatistikken, HMS-avvik og tiltak i hvert AMU-møte.

Drangedal kommune er medlem i stiftelsen Vestmar bedriftshelsetjeneste (VBHT), og vi har fokus på å bruke BHT i det forebyggende og helsefremmende arbeidet. Vi utarbeider aktivitetsplaner og periodiske planer for bruk av VBHT, både på overordna nivå i kommunen og for hvert kommunalområde.

Sykefravær

Mål for sykefraværet for 2026 er 7 % (inkludert egenmeldt og legemeldt fravær) eller lavere, det vil si et nærvær på minst 93 %.

Kommunalområdene har disse målsettingene for 2026:

Kunnskap, mangfold og kultur	6,5 %
Helse og velferd	8,5 %
Bygg, eiendom og kommunalteknikk	4,5 %
Kommunedirektørens stab	4,5 %

Kompetanseutvikling og lederutvikling

Det blir hvert år utarbeidet en overordna kompetanseplan for Drangedal kommune med satsningsområder som er felles og som gjennomføres på tvers av kommunalområdene. Planen beskriver hovedsatsningsområder for året. Kommunalområdene lager i tillegg plan for kompetansehevende tiltak innenfor sine fagområder. Vi har i stor grad tatt i bruk digitale løsninger for ulike opplærings- og kompetansehevingstiltak, og vil arbeide med implementering av KS kunnskap i 2026.

Arbeidet med å sikre likestilling, anti-diskriminering og en høy etisk standard

Ifølge Kommuneloven §48 (5) skal det redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Denne redegjørelsen legges fram i kommunens årsberetning/årsmelding.

Arbeidet med høy etisk standard og betryggende kontroll vil også være satsningsområder for 2026. Vi vil ha fokus på internkontroll i organisasjonen. Alle avdelinger har gjennomført risikoanalyser for områdene de har vurdert til å være de med høyest risiko for feil.

Vi gjennomfører internkontrolluke i november/desember hvert år der kommunedirektøren inviterer til samlinger og opplæring, og avdelingene skal gjennomgå internkontrollen på egen avdeling. Vi har opplæring i vår etiske standard i lederopplæring vi gjennomfører for nye ledere.

Likestilling og anti-diskriminering

I Drangedal kommune ønsker vi mangfold. I alle stillingsannonse oppfordrer vi alle kvalifiserte til å søke ledige stillinger hos oss uavhengig av kjønn, alder, funksjonshemming eller etnisk tilhørighet. Ved utlysning av stillinger hvor ett kjønn er underrepresentert, skal søkere fra det underrepresenterte kjønn spesielt oppfordres til å søke. Søkere fra det underrepresenterte kjønn skal prioriteres ved ansettelser dersom søkerens kvalifikasjoner er like. I våre lønnspolitiske retningslinjer blir det lagt vekt på likebehandling mellom kvinner og menn i lønsspørsmål. Vår målsetting er lik lønn for kvinner og menn justert for stillingsgruppe/stillingskode.

Drangedal kommunes virksomhet skal preges av mangfold og likeverd. Vårt IA-arbeid skal blant annet bidra til å hindre utstøting fra arbeidslivet, tilrettelegge for rekruttering av utsatte grupper som har vansker med å få arbeid, og tilrettelegge for at eldre arbeidstakere blir lengre

i arbeidslivet. Vi skal legge til rette for mulighet til å mestre jobben ved tilpassede, planmessige og forberedende tiltak i hele yrkesløpet.

Vi har utarbeidet målsettinger, retningslinjer og tiltak for heltid sammen med tillitsvalgte. Det blir gjennomført kartlegging av uønsket deltid.

2.5 Lønnsvekst

Lønn og sosiale kostnader (pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift) utgjør omlag 60 % av de totale driftskostnadene i kommunen.

Statsbudsjettet forutsetter en lønnsvekst på 4,0 % for 2026, og det er satt av lønnsmidler til forventede lønnsforhøyelser for 2026 på 3,0 % for alle lønnskapitlene med virkningsdato 01.05.26. Dette utgjør totalt 7 400 000 kr, inkludert sosiale kostnader (arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader). Pensjonspremie er lagt inn med 15,0 % for KLP og 10,0 % for SPK for 2026.

3.0 Driftsbudsjett

3.1 Kommunal deflator

	2025	2026
Lønnsvekst inkl. pensjon	5,6 pst.	4,0 pst.
Lønnsvekst	4,4 pst.	4,0 pst.
Bidrag fra merkostnader pensjon	1,2 pst.	0,0 pst.
Prisvekst kjøp av varer og tjenester	3,5 pst.	2,8 pst.
Lønnsandel	58,1 pst.	58,1 pst.
Deflator	4,7 pst.	3,5 pst.
Deflator uten bidrag fra pensjon	4,0 pst.	3,5 pst.

Tabellen viser anslagene for kommunal deflator for 2025 og 2026 slik de ble presentert i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet.

Kommunal deflator er et veiet gjennomsnitt av lønns- og prisveksten i kommunal sektor. For 2026 bygger beregningen på en forventet lønnsvekst på 4,0 % og en forventet prisvekst på 2,8 %. Vektene er det relative forholdet mellom lønnsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tjenester i kommunal sektor, her representert med en lønnsandel på 58,1 %.

Ved å multiplisere deflatoren for 2026 med driftsutgiftene i kommunen i 2025, vil man få et uttrykk for hva dagens drift vil koste i 2026, dersom vi ikke gjør noen endringer i tjenesteproduksjonen, hverken i omfang, kvalitet eller bruk av innsatsfaktorer.

3.2 Konsekvensjustert budsjett

For å etablere rammer og føringer for budsjettarbeidet kan det være formålstjenlig å ta utgangspunkt i et *konsekvensjustert budsjett*.

Et konsekvensjustert budsjett starter med en grundig analyse av kommunens samlede inntekter, der historiske tall i kombinasjon med tilgjengelig informasjon om økonomisk utvikling, planlagte endringer og kjente risikoelementer danner grunnlag for en inntektsprognose for planperioden. Deretter defineres kravet til lønnsomhet i form av måltall for *netto driftsresultat*.

Med inntektsprognose og resultatkrav på plass, korrigerer vi for avskrivninger og finansposter, og ender opp med en utgiftsramme for de enkelte år i planperioden, med andre ord – hva vi har å drive for.

Neste steg i prosessen er å se på hvordan den tilgjengelige utgiftsrammen «matcher» utgiftene relatert til dagens drift – videreført uten endringer i ressursbruk, kvalitet eller omfang. Dette skjer ved at dagens driftsutgifter korrigeres for forventet utgiftsvekst ved hjelp av *kommunal deflator*, som vi nettopp har sett er et veiet gjennomsnitt av forventet lønns- og prisvekst i kommunal sektor.

Et konsekvensjustert budsjett for Drangedal kommune for perioden 2026-29 er vist sammen med hovedoversiktene. Vi gjør oppmerksom på at dette ble utarbeidet før selve budsjettarbeidet startet, og at mange av tallene og forutsetningene er blitt endret siden da, blant annet i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet.

Konsekvensjustert budsjett tar også inn merforbruket i 2025 slik det er rapportert i 2. tertialrapport. Budsjettet synliggjør et «worst-case» hvor hele merforbruket i 2025 tas med over i 2026 og videre i økonomiplanperioden.. I dette scenariet får vi en underdekning i 2026 på 26,695 mill. kroner og en samlet underdekning i økonomiplanperioden på 39,073 mill. kroner. Uten merforbruket viser budsjettet tilnærmet budsjettbalanse i 2026 og en underdekning i økonomiplanperioden på 13,9 mill. kroner.

Underdekning i konsekvensjustert budsjett innebærer at driften er for høy og må tas ned gjennom budsjettarbeidet.

3.3 Regjeringens kommuneopplegg for 2026

Kommuneopplegget 2026

- Vekst i frie inntekter på 4,2 mrd.
 - hvorav 3,2 mrd. på kommunene
- Anslag på deflator for 2026 er 3,5 prosent, med og uten pensjon
 - 4,0 på lønn og 2,8 på pris

	Kommunepropen 2026	NB2026*
Vekst i frie inntekter	3,2-3,8	3,2
- Merkostnader demografi	2,1	2,1
Sum økt handlingsrom	1,1-1,7	1,1

*) 1,1 mrd. ekstra etter RNB-vedtaket videreføres. Det vil i realiteten si 1,1+1,1=2,2 i økt handlingsrom.

Midler til helårsvirkning av økt bemanning i SFO fra 1.8.25 ligger ikke inne.

Ingen satsinger (midler med bruksanvisning) innenfor veksten i frie inntekter.

Tabellen over viser kommunenes handlingsrom i 2026 slik det ble fremstilt i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet.

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 15. oktober, og i kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 3,2 mrd. kroner. Dette representerer en vekst på 0,7 % i forhold til nivået på frie inntekter som i mai ble lagt fram i revidert nasjonalbudsjett (RNB). I kombinasjon med forventede demografikostnader på 2,1 mrd. gir dette kommunene et handlingsrom på 1,1 mrd. kroner.

Kommunenes frie inntekter for 2025 bli imidlertid også styrket med 1,1 mrd. kroner i RNB . Samtidig ble det gjort et vedtak om at veksten i frie inntekter i 2026 skal regnes med utgangspunkt i det nye /vedtatte nivået for 2025. I praksis innebærer dette at veksten i 2026 kommer på toppen av det oppjusterte 2025 nivået, og at det økte handlingsrommet i 2026 dermed kan sies å være på om lag 2,2 mrd. kroner.

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2026 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 3,5 %, fordelt med 4,0 % som årslønnsvekst og 2,8 % som prisvekst. Pensjonskostnadene er forutsatt å øke like mye som lønnsveksten. Deflatoren inkl. pensjon er derfor også 3,5 %

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2026 blir redusert med 1,4 prosentpoeng. Formuesskattesatsen reduseres fra 0.525 til 0,35 prosent. Dette blir oppveid av at det i 2026 vil bli innbetalt skattetrekk for 13 måneder grunna omlegging av innbetaling av skattetrekk.

Skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) skal fortsatt utgjøre rundt 40 pst. av de samlede inntektene.

Kommunedirektørens har i sitt budsjettforslag satt de frie inntektene for 2026 (ordinær skatt og rammetilskudd) til **373,138 mill. kr**, som er 14.561 mill. kroner høyere enn det man per nå legger til grunn for 2025, men samtidig 2,370 mill. kr lavere enn anslaget i Grønt Hefte. Dette gir kommunen en nominell inntektsvekst på 4,0 % som er 0,1 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet for landet. Avviket ift. anslaget i Grønt Hefte skyldes en nedjustering av forventet skatteinnngang. Dersom vi tar utgangspunkt i de **oppgavekorrigerte** inntektstallene reduseres den nominelle veksten til 3,6 %.

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2027-29) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,7% (dvs. noe utover

demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opererer vi etter dette med følgende anslag for frie inntekter for Drangedal kommune (i 1000 2026-kr):

Drangedal	2025	2026	2027	2028	2029
Rammetilskudd (fast del)	197 068	202 182	205 407	204 566	203 715
Skatt	129 721	140 135	139 584	139 247	139 047
Inntektsutjevning	31 892	30 821	30 693	30 612	30 562
Sum frie inntekter	358 681	373 138	375 684	374 425	373 324
%-endring		4,0	0,7	-0,3	-0,3

Oppgaveendringene over rammetilskuddet fra 2025 til 2026 omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer. Vi legger merke til at den største enkeltposten i oversikten er reduserte barnehagepriser fra 1. august 2025 som for Drangedals vedkommende utgjør hele 1,514 mill. kroner.

	I makro	Drangedal
Samlet korreksjon (1000 2025-kr)	1 773 891	1 347
Elevtall statlige og private skoler	-94 623	-79
Overgangsordning for fosterhjem	146 500	130
Krav om godtgjøring pensjonssparing fosterforeldre	63 500	56
Gvinster ved nytt prøvegjennomføringssystem i skolen	-1 350	-1
Gjennomføring av praksisperiode for studentene ved brann- og redningsskolen	-11 057	-9
Finansiering av særordning pensjon for private barnehager	9 662	6
Omdisponeringer innenfor kompetanseutvikling	48 309	32
Økt behov for sosialhjelp pga. endring i stønad til enslig mor eller far	8 696	6
Finansiering av endringer i barnevernsloven	22 609	20
Takstproposisjon, økt basistilskudd fastleger	236 700	222
Nominell videreføring makspris barnehage	122 365	82
Redusert barnehagepris fra 1. aug. 2025	2 263 682	1 514
Korreksjon redusert barnehagepris RNB2025	-999 500	-649
Endring i tabell C-saker knyttet til barnehage	-41 530	16

3.4 Budsjettrammer per sektor /budsjettområde

SUM	DRANGEDAL KOMMUNE	BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
100	KOMMUNEDIREKTØRENS STAB	36 123 316	33 217 639	2 905 677
200	KUNNSKAP, MANGFOLD OG KULTUR	132 860 329	118 425 511	14 434 818
300	HELSE OG VELFERD	177 015 809	167 595 788	9 420 021
400	BYGG, EIENDOM OG KOMM TEKNIKK	11 905 263	8 187 981	3 717 282
099	FINANSIERING	-393 705 280	-359 812 152	-33 893 128
101	POLITIKK	3 633 687	3 954 966	-321 279
102	FELLESUTGIFTER	32 166 876	28 430 267	3 736 609
SUM		0	0	0

Tabellen viser sektorvise budsjettrammer for 2026 og 2025. Tallene er oppgitt i nominelle kroner.

Dersom vi ser på de store sektorene, ser vi at sektor Kunnskap, mangfold og kultur har en nominell budsjettvekst 14,435 mill. Kroner. Veksten er imidlertid på påvirket av strukturtiltak som ikke ble gjennomført i 2025 og rammekutt som ikke er innfridd. Korrigerer vi for disse postene er den reelle budsjettveksten 6,435 mill. kroner. For helse og velferd er den nominelle veksten på 9,420 mill. kroner, men også her finner vi et rammekutt på 5,0 mill. kroner som ikke er innfridd i 2025. Korrigert for dette er veksten nede i 4,420 mill. kroner.

Budsjettveksten innenfor flere kommunalområder, kommunedirektørens stab, bygg, eiendom og kommunalteknikk og finansiering, er for øvrig påvirket av at boligstiftelsenes virksomhet fra 2026 er innlemmet i den kommunale driften. Dette "blåser opp" både inntekts- og utgiftsposter, men er i oppstartsåret 2026 forutsatt å gå i balanse for kommunen.

Det må også nevnes at avskrivningstiden for VA anlegg er øket fra 2026. Dette reduserer selvkostinntektene til kommunen med 4,6 mill. kroner og dermed også budsjettrammen til bygg, anlegg og kommunalteknikk. Kommunen kompenseres imidlertid gjennom et lavere minimumsavdrag som avregnet mot kommunalområdet "finansiering".

3.5 Saldering av budsjett og økonomiplan

Budsjettet for 2025 er gjort opp med et netto driftsresultat på minus 5,544 mill. kroner og er deretter saldert i balanse gjennom bruk av disposisjonsfond. At bruken av disposisjonsfond er større en det negative årsresultatet, skyldes at det også er overført midler til investering.

Konsekvensjustert budsjett, som ble utarbeidet i månedsskiftet august /september, synliggjorde et betydelig behov for nedjustering av driften i 2026 og i økonomiplanperioden, bl.a. som følge av forventninger et betydelig merforbruk i 2025. Kommunedirektørens bestilling til kommunalområdene var likevel å utarbeide et *nøakternt*, men *realistisk* budsjettforslag basert på *dagens driftsnivå*.

Etter første konsolidering av sektortallene var endringsbehovet redusert til 12,8 mill. kroner for å "gå i null" og 18,7 mill. kroner for å nå resultatmålet på 1,0 % av driftsinntektene.

For å oppnå budsjettbalanse har kommunedirektøren funnet det nødvendig å foreslå følgende kutt og disposisjoner:

SALDERING	2026	2027	2028	2029
Tilskudd grendekretsene	0	440 000	440 000	440 000
Vennskapskommune	25 000	25 000	25 000	25 000
Utbytte Drangedal Kraft (økes fra 60 til 80 % av overskudd es)	3 650 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Tilskudd Drangedal Bygdetun	150 000	300 000	300 000	300 000
Nedleggelse av Tørdal skole og SFO	0	2 500 000	6 000 000	6 000 000
Kommunepsykolog (budsjettøkning)	0	-532 000	-532 000	-532 000
ALIS-lege kombinert m/tilsynslege ØHD (budsjettøkning)	-365 000	-365 000	-365 000	-365 000
Prosjekt med bemanningsbyrå	0	3 300 000	3 300 000	3 300 000
Tippen, lavterskel rusomsorg	292 000	585 000	585 000	585 000
Miljøterapeut	768 000	768 000	768 000	768 000
Gautefall Biathlon	200 000	200 000	200 000	200 000
Kommunale veier	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Nedjustering av budsjett barnevern	1 000 000	3 000 000	4 000 000	4 000 000
Nedjustering av budsjett NAV	1 000 000	3 000 000	4 000 000	4 000 000
Drift Doktortunet fra 2029 (budsjettøkning)	0	0	0	-7 860 000
Samlet kuttforslag	7 220 000	18 221 000	23 721 000	15 861 000

Vi har tidligere slått fast at kuttforslagene i 2026 ikke er tilstrekkelige for å unngå et underskudd i driften, og at det må benyttes fondsmidler for å få budsjettet i balanse.

Når det gjelder 2027 og 2028 framgår det av de obligatoriske budsjettoversiktene at vi fortsatt har mindre underskudd i driften, men likevel kan foreta mindre avsetninger til disposisjonsfondet. Årsaken til dette er at det frigjøres (brukes) mer enn det avsettes til bundne driftsfond (selvkost).

I 2029 får vi igjen et betydelig underskudd i driften og må saldere budsjettet med bruk av disposisjonsfond. Årsaken til dette er at driften av Doktortunet kommer inn med helårs virkning.

Disposisjonsfondet er å betrakte som kommunenes sparekapital, og kan benyttes til engangstiltak (uforutsette eller planlagte) og som buffer for å kunne håndtere problemer forbundet med å saldere årsregnskap og budsjetter. Brukes disposisjonsfondet i ordinær drift, for å saldere mer eller mindre «permanente» underskudd i budsjettet, vil dette raskt brukes opp, og kommune vil stå uten reserver til å håndtere framtidige utfordringer.

Bruken av disposisjonsfond for å skape budsjettbalanse i 2026 og 2029 bør betraktes som en midlertidig løsning, hvor vi «kjøper» oss tid til å arbeide med effektivisering og utgiftsreducerende tiltak.

3.6 Styringsregler vedtatt av kommunestyret

I kommunens økonomireglement, som ble vedtatt i 10. juni 2021, er det nedfelt **prinsipper for økonomistyring** som tidligere var en del av det årlige budsjettvedtaket. Det foreliggende budsjettforslaget er, så langt det har vært mulig, utarbeidet i samsvar med disse.

Videre følger budsjettpremissene for 2026 av oversikten for hvert enkelt kommunalområde under overskriftene

- Status og utfordringer

- Strategi og delmål
- Handlingsplan

3.7 Finansielle måltall

Kommunestyret har vedtatt 4 finansielle måltall:

1. Netto driftsresultat: 0,0–1,0 % av driftsinntektene
2. Total gjeld: maksimalt 130 % av driftsinntektene
3. Renteeksponert gjeld: maksimalt 80 % av driftsinntektene
4. Disposisjonsfond: minimum 5 % av driftsinntektene

Driftsinntektene i budsjettåret og i økonomiplanperioden ligger relativt stabilt på omkring 580 mill. faste 2026 kroner. Etterlevelse av handlingsregel nr. 1 skulle dermed tilsi et netto driftsresultat i området 0 – 5,8 mill. kroner. Ingen av årene i økonomiplanperioden innfrir dette kravet.

Teknisk beregningsutvalg (TBU) har definert 1,75 % som et minimumskrav for å kunne opprettholde en bærekraftig kommuneøkonomi. I vårt tilfelle skulle dette tilsi et netto driftsresultat i størrelsesorden 10 mill. kroner.

Det må videre bemerkes at kombinasjonen av lavt resultatkrav og 100 % lånefinansiering av investeringer gjør kommunen sårbar overfor endringer i rammebetingelsene og bidrar til å redusere kommunens handlingsrom.

Budsjettet og økonomiplanen understreker også behovet for betydelig omstilling dersom forutsetningene for en bærekraftig kommuneøkonomi skal kunne innfris.

Drangedal kommunes samlede gjeld utgjorde nær 732 mill. kroner ved inngangen til 2025. Dette tilsvarer 129 % av driftsinntektene og ligger således marginalt innenfor måltallet på 130 % i handlingsregel nr. 2. Med stabile driftsinntekter i økonomiplanperioden på 580 mill. kroner brytes handlingsregelen med 20 prosentpoeng (150%) allerede ved utgangen av 2026 og med 33 prosentpoeng (130%) ved utgangen av 2029. Nivået er høyt og øker kommunens sårbarhet ift. mulige renteøkninger.

Bokførte midler på disposisjonsfond utgjorde 55,7 mill. (9,75%) ved inngangen til 2025. Normtallet for størrelsen på disposisjonsfondet er 5-15 % av kommunens driftsinntekter, og Drangedal plasserer seg dermed nær midten av dette intervallet.

Ut fra budsjettert bruk fondsmidler og foreliggende resultatprognose for 2025, forventes imidlertid disposisjonsfondet å bli redusert til 34,9 mill. (6,2%) ved utgangen av inneværende år.

Bruk av ytterligere 5,8 mill. fra disposisjonsfond i 2026 bringer oss ned på minimumsgrensen (5,0 %) ved utgangen av året, og avsetningene i 2027 og 2028 klarer ikke å veie opp for bruken i 2029 hvor vi vil være nede på 23,0 mill. (4,0%) og dermed i brudd med handlingsregel 4.

4.0 Driftsbudsjett for sektorene

4.1 Sektor 099 Finansiering

Tabellen nedenfor viser sektorens netto inntekter /finansiering i 2026 og 2025.

099 FINANSIERING				BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
16010	Skatter			-140 135 000	-129 651 000	-10 484 000
16020	Eiendomsskatt			-19 516 000	-18 435 000	-1 081 000
16030	Salgs- og skjenkeavgifter			-100 000	-100 000	0
16040	Eiendomsinformasjon			-90 000	-40 000	-50 000
16410	Rammetilskudd (med innt utjevn)			-233 003 000	-222 972 000	-10 031 000
16460	Andre kompensasjonstiltak			-1 100 000	-675 000	-425 000
16470	Komp. tiltak Husbanken			-2 300 000	-2 080 000	-220 000
16610	Avskrivninger			0	0	0
16710	Renter			25 461 000	28 193 000	-2 732 000
16720	Avdrag			26 998 000	27 362 000	-364 000
16730	Aksjer/andeler			-44 215 458	-40 461 268	-3 754 190
16820	Finansiering /fondsdisp			-4 652 822	-62 884	-4 589 938
16832	Kraftfondet			-1 052 000	-890 000	-162 000
SUM				-393 705 280	-359 812 152	-33 893 128

Nominell endring er utgjør hele 33.893 mill. (9,4%). Etter fradrag av årets deflator på 3,5 % gir dette en realvekst (reell endring) 5,9 %. Vi har imidlertid tidligere redegjort for konsekvensene av forlenget avskrivningstid på VA anlegg og innlemming av boligstiftelsenes virksomhet i den kommunale driften, som begge fører til at de to budsjettårene ikke blir direkte sammenlignbare.

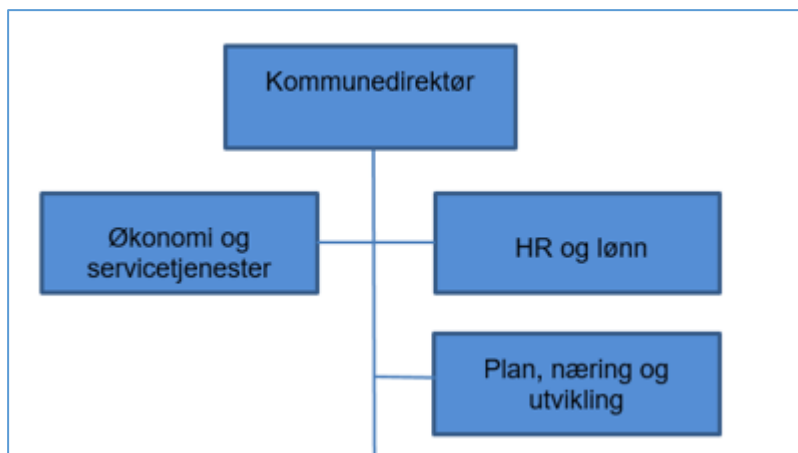
Frie inntekter øker med hele 5,8 % ift. opprinnelig budsjett 2025 med en skattevekst på 10,484 mill. og en vekst i rammetilskuddet på 10,031 mill. Sammenlignet med RNB-tallene for 2025 er imidlertid veksten på 4,0 % og 0,1 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet.

4.2 Sektor 100 Kommunedirektørens stab

Tabellen viser sektorens nettoutgifter i 2026 og 2025.

100 KOMMUNEDIREKTØRENS STAB				BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
11210	Kommunedirektørens kontor			2 638 523	2 472 632	165 891
11220	Økonomiavdeling /kommunekasse			6 288 522	5 138 378	1 150 144
11260	Samfunn og strategiutvikling			2 057 733	3 040 709	-982 976
14111	Landbruk og næring			1 942 175	1 661 067	281 108
14201	Veterinærtjeneste			900 000	600 000	300 000
14231	Næring			1 648 222	1 465 860	182 362
14232	DRIV			0	0	0
14421	Viltfond			0	0	0
15131	Byggesaksavdeling			71 958	-542 690	614 648
15152	Kommunplan			1 929 139	618 000	1 311 139
15400	Beredskap			75 318	95 000	-19 682
15411	Miljøtiltak			70 000	70 000	0
15441	Grendeutviklingsmidler			497 826	527 998	-30 172
19100	Post /arkiv			1 763 273	1 650 429	112 844
19110	HR og lønn			3 897 842	3 758 916	138 926
19130	IKT			9 904 941	10 817 456	-912 515
19160	Servicekontor			1 801 894	1 702 884	99 010
19995	Rammekutt sektor 100			0	-750 000	750 000
19997	Korreksjon lønnsgrunnlag sektor 100			0	334 000	-334 000
19999	Reservert lønn sektor 100			635 950	557 000	78 950
SUM				36 123 316	33 217 639	2 905 677

Beskrivelse av sektoren

Fagområder

Økonomiavdelingen

- Økonomi og regnskap
- Post- og arkivtjenester
- Lokal IT medarbeider (faglig underlagt IT Grenland).

HR og lønn

- Personalforvaltning/HR, organisasjonsutvikling m.m. jfr kap 2
- Lønn m.m.
-

Plan, næring og utvikling

- Samfunns- og næringsutvikling
- Landbruk, miljø og utmarksforvaltning
- Planlegging og byggesaksbehandling
- Servicekontor

Som følge av at kommunen overtar boligstiftelsen, øker bemanningen på økonomiavdelingen med 1 årsverk. I tillegg til å håndtere oppgavene som blir overført fra boligstiftelsen, kommer avdelingen til å overta regnskapsføring og oppfølging av startlån.

Stillinger

Stillingsbudsjett	Budsjett 2025	Budsjett 2026
HR og lønn	3,5	3,5
Økonomiavdelinga (inkl. arkiv og IKT).	8,1	9,0
Kommunedirektør og beredskap	2,2	2,2
Næring/Driv	1	1,0
Plan, næring og utvikling med servicekontor	7,8	7,8
Sum sektor 100	22,6	23,5

Status og utfordringer overordna

Kommunedirektørens stab omfatter i all hovedsak de felles administrative støttefunksjoner for den kommunale virksomheten i tillegg til avdeling for plan, næring og utvikling.

Dette er ikke direkte innbyggerrettede tjenester, men personalet løser likevel mange virksomhetskritiske tjenester. Vi kan derfor trygt si at for at disse primærtjenestene skal fungere, så trenger vi en sentral administrasjon som legger til rette for at tjenesten skal kunne fungere effektivt.

Med stadig skjerpede krav gjennom lover og forskrifter og en økt tilsynsaktivitet både fra statlige kontrollorganer og våre egne kontrollorganer, er det svært krevende å tilfredsstille alle disse krav og samtidig redusere ressursbruken. Uten en betydelig forenkling i regelverket eller bortfall av sentrale oppgaver og/eller omfattende forenkling gjennom digitalisering, anses dette ikke som realistisk.

Med de trange rammer som gjelder for årene fremover er det ingen lovpålagt tjeneste å gi tilskudd til grendene. Grendelagene må derfor ta fullt ansvar for egen aktivitet fremover. Det foreslås også at Drangedal Næringsfond må redusere sin aktivitet 2026 ved at fondet ikke får tilført midler fra kommunen. Gjennom Driv-prosjektet er det god tilgang til midler til næringsutvikling og konsekvensen av dette bør derfor være marginal.

For å ivareta lovkravet om å organisere veterinærtjeneste for bøndene er denne posten styrket med 0,6 mill. kr i 2025.

4.2.1 Økonomiavdelingen

Status og utfordringer

Økonomiavdelingen har vært gjennom en periode med knapp bemanning som følge av sykefravær og utskifting av personell. I tillegg har innføringen av nytt ERP-system gitt en betydelig merbelastning som i noen grad har gått ut over løpende driftsoppgaver.

Bemanningen i økonomiavdelingen styrkes fra 2026 som følge av at boligstiftelsene legges inn i den kommunale driften.

Arkivtjenesten opplever nå stabil drift etter nyrekruttering av den ene (av to) medarbeidere og innføringa av nytt sak-/arkivsystem.

Økonomiavdelingen er også i løpet av 2025 blitt tillagt ansvaret for den lokale IKT-funksjonen med 1 medarbeider.

Det er en målsetting for økonomiavdelingen å få til et bedre samspill med resten av organisasjonen og å bedre dialogen ut mot innbyggerne. Dette handler både om tilgjengelig teknologi og informasjonsflyt internt i organisasjonen. Ved inngangen til 2026 har vi klare forventninger om at det nye ERP-systemet vil innebære et betydelig skritt fremover på begge disse områdene.

Budsjettmessige endringer

Budsjettet i økonomiavdelingen påvirkes av at driften av boligstiftelsene fra 2026 innlemmes i den kommunale driften. I tillegg vil økonomiavdelingen overta oppfølgingen av løpende startlån fra 01.07.26. som per i dag kjøpes eksternt. De var egentlig planlagt fra 01.07.25, men ble utsatt som følge av innføringen av nytt ERP-system og manglende bemanning til å ivareta funksjonen.

Øvrige budsjettposter reflekterer i det alt vesentlige en videreføring av driften i 2025. Det samme gjelder for arkiv og IKT-avdeling. For IKT-avdelingen har netto utgifter kunnet reduseres med 0,9 mill. kroner fra 2025 til 2026 som følge av innføringen av nytt ERP-system.

Handlingsplan med prioriterte strategier med delmål, tiltak og resultatindikatorer

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	Bærekrafts-mål
1.	Gode arkivtjenester i samsvar med gjeldende regelverk	Videreutvikle organisasjonen sin kompetanse på Websak+	Færre henvendelser til arkivet om bistand.	8,9,12
		Oppdatere arkivplan og rutiner som følge av nytt sak-/arkivsystem	Oppdaterte planer og rutiner.	9,12
2.	Effektiv og sikker IKT drift	Fortsette fornyelse av vår IT-infrastruktur. Gjennomgang av organisering, roller og	Færre driftsproblemer med IT-systemene våre. Klar og tydelig ansvarsfordeling	9,12,17

		ansvar knyttet til drift av våre IT-systemer.	mellom ITG og egne systemansvarlige	
3.	Ferdigstille innføringen av nytt ERP-system for HR og økonomi	Implementere gjenværende deler av systemet	Hele systemet operativt.	9,11,12
		Forbedre økonomiprosesser og rapportering.	Redusert bruk av regneark og manuelle rutiner /prosesser.	11,12,17

4.2.2 HR og lønn

Status og utfordringer

Avdelingen har ansvar for fagområdene HR, lønn og HMS, og har 3,5 faste årsverk.

Avdelingens oppgaver krever god kjennskap til lov og avtaleverk, og det er nødvendig med jevnlig kompetanseutvikling, oppdatering og opplæring. Oppgavene er spesialiserte, og det er derfor vanskelig å ta inn vikar ved kortere fravær.

Innen mange av fagområdene vi har ansvar for er det stor iboende risiko for feil. Vi jobber derfor jevnlig med forbedring av rutiner og internkontrollaktiviteter for å redusere risikoen for feil og sikre likebehandling.

Omfanget av oppgaver på avdelingen er normalt svært høy med mange tidsfrister, og særlig gjelder dette lønn og rådgivning i personalsaker. Kravene til bistand, leveranser/rapportering og kompetanse fra avdelingen er økende.

Det er behov for å jobbe videre med digitalisering for å effektivisere systemene avdelingen bruker. Digitaliseringsprosjekter som er gjennomført i 2025 er implementering av nytt ERP system som innebærer ressursplanlegging og automatisering av prosesser innen økonomi og HR. Det er nødvendig å arbeide med ferdigstilling av implementeringen av ERP-systemet. Vi har ansatt en medarbeider i et 100% vikariat ut juli 2026 for fast ansatt som skal arbeide med ERP-systemet. Kostnaden dekkes av investeringsmidler. Vi skal også oppgradere HMS-systemet i 2025-2026.

Budsjettmessige endringer fra 2025-2026

Det er kun planlagt mindre justeringer av budsjett fra 2025 til 2026. Midlertidig stilling i vikariat som skal arbeide med implementering av lønn/HR i nytt ERP-system dekkes av investeringsmidler for prosjektet.

Handlingsplan med prioriterte strategier med delmål, tiltak og resultatindikatorer

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	Bærekrafts-mål
1.	Godt omdømme gjennom god personalpolitikk	Lederopplæring/lederutvikling	Oppnå målsettinger for gjennomført lederutvikling	8, 16, 17
		Gjennomføre opplæring for ledere innen HR og HMS	Alle ledere skal ha gjennomgått grunnopplæring	3, 8

		Kompetanseutvikling og støtte til kommunens ledere på HR og HMS -området	Besvare alle henvendelser og spørsmål	3, 8
		Opplæring og oppfølging av 10-faktor medarbeiderundersøkelse for ledere, verneombud og tillitsvalgte	Gjennomført opplæring Undersøkelsen følges opp i alle avdelinger	3, 8
2.	Digitalisering	Ferdigstille implementeringen av ERP systemet og integrasjoner	Systemer er implementert og i bruk. Opplæring er gitt.	9
3.	Medarbeiderne opplever trivsel og mestring på arbeidsplassen	Gjennomføre opplæringstiltak for ledere, verneombud og tillitsvalgte innen utvalgte tema	Gjennomført opplæring	3, 4, 17
		Gjennomføre opplæring for alle ledere, verneombud og tillitsvalgte i 10-faktor medarbeiderundersøkelse	Gjennomføring av 10-faktor Opplæring for ledere, tillitsvalgte og verneombud	3, 4, 8, 17
4.	God dialog med tillitsvalgte og vernetjenesten	Gjennomføre samarbeidsmøter på overordna nivå ca. 1 gang per mnd	Møter gjennomført	8, 17
		Utarbeide saker til AMU og ha sykefravær og HMS-avvik som fast sak	Saker behandla i AMU	3, 8, 17
5.	Iverksette og følge opp HMS arbeidet etter planer vedtatt i AMU	Utarbeide HMS og IA-plan	Oppfølging av tiltaka i planen er gjennomført	3, 8, 17
		Følge opp plan for arbeid med sykefravær	Tiltaka i planen er gjennomført	3, 8
		HMS revisjon på tiltak i HMS planen	Gjennomført revisjon	3, 8, 17
6.	Rett lønn til rett tid	Gode rutiner og god kommunikasjon med lederne	Ikke feil på lønn	8
	Korrekt regnskapsføring Innrapportering/betaling til offentlige instanser innen gitte frister	Følge oppsatte rutiner	Rapportering gjennomført innen gitte frister Jevnlig gjennomgang av internkontroll lønn er gjennomført	8

4.2.3 Plan, næring og utvikling

Avdelingen har ansvar for en rekke fagområder, inkludert plan- og byggesak, jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, klima og miljø, stedsutviklingsprosjekter, informasjonsarbeid og servicekontor. Mange av oppgavene krever spesialisert og oppdatert kompetanse. Avdelingen har 7,8 faste årsverk.

Status og utfordringer:

Plan

Det har vært høy aktivitet på planområdet og arbeidet fortsetter i 2026. Kommuneplanens samfunnsdel skal vedtas tidlig i 2026. Øvrige planbehov vurderes i forbindelse med budsjettbehandlingen, for å sikre god kobling mellom samfunnsplan, budsjett og planverk. Kommuneplanens arealdel ble sist revidert i 2016, og kommunestyret skal ta stilling til eventuell revisjon etter vedtak av ny samfunnsdel. Det har vært betydelig innsats på kommunale arealplaner, mens antallet private planer har vært lavt i 2025. En gradvis økning forventes i 2026, i takt med økt aktivitet på byggesaksområdet.

Drangedal kommune vil øke oppmerksomheten på miljø, bærekraft, samfunnssikkerhet og beredskap i planlegging i årene som kommer, blant annet ved gjennomføring av planvask-prosjektet.

Økningen i budsjettet for kommuneplanarbeidet i 2026 skyldes hovedsakelig at lønns- og personalutgifter til plansaksbehandler er flyttet fra ansvar 11260 Samfunn og strategiutvikling, til ansvar 15152 Kommuneplan. Dette gir en mer korrekt budsjettmessig plassering av ressursene knyttet til planarbeidet.

Byggesak

Etter lav aktivitet i 2023 og 2024, har byggesaksområdet hatt en økning i 2025, med ca. 25 % flere saker enn året før. Det er kun én byggesaksbehandler, noe som gjør området sårbart ved sykdom, ferie, turnover og høye saksmengder.

Kommunen har plikt til å føre tilsyn med at plan- og bygningsloven overholdes. På grunn av kapasitetsutfordringer har det ikke vært ført tilsyn de siste to årene, men dette må prioriteres i 2026.

Gebyrinntektene for byggesaksbehandling er beregnet til 1 500 000 kroner i 2026. Dette estimatet er imidlertid usikkert, da det avhenger av faktisk saksmengde og eventuelle endringer i lovverket. Endringer i plan- og byggesakslovgivningen har vært på høring sommeren 2025. Dersom disse vedtas, vil kommunene få kortere tidsfrister for saksbehandling, noe som vil stille større krav til kapasitet og effektivitet.

Byggesaksområdet er finansiert etter selvkostprinsippet, og kommunen må ha tilstrekkelige ressurser for å kunne opprettholde forsvarlig drift og sikre gebyrinntektene. Dersom saksmengden fortsetter å øke og/eller lovendringene trer i kraft, vil dagens bemanning ikke

være tilstrekkelig. Dette kan føre til at kommunen ikke klarer å behandle saker innen fristene, og dermed risikerer å tape gebyrinntekter.

For å møte disse utfordringene og sikre nødvendig kapasitet i 2026, er det satt av 200 000 kroner til innkjøp av konsulenttjenester innen byggesak. Dette skal bidra til å håndtere trafikktopper og sikre kontinuitet i saksbehandlingen.

Stedsutvikling

Drammedal kommune har over mange år hatt høy aktivitet innen stedsutvikling, og arbeidet fortsetter i 2026 med diverse prosjekter. Se tiltaksplanen nedenfor.

Felles for alle nevnte stedsutviklingstiltak er at de i stor grad blir finansiert eksternt med tilskuddsmidler. Men noe egenandel er ofte nødvendig for utløsning av slike tilskudd.

Ved etablering av dagsturhytte på Merkebekk, tursti på Doktormyra og eventuell etablering av badstue på Toke Brygge anslår vi en behovet for egenandel til NOK 300.000.- eks mva til hvert av disse tre prosjektene.

Grendekretser/grendehuslokaler

I budsjettforslaget for 2025 ble det vedtatt å kutte støtten til grendekretsene til Straume Grendelag og Kroken Jeger og fiskerforening foreslått sagt opp fra 1. des. 2026. Dette gir en forventet årlig innsparing på nær 500 000 kroner fra 2027.

Veterinærvaktordningen

Drammedal kommune har, sammen med Kragerø, ansvar for å opprettholde en fungerende veterinærvaktordning i et felles vaktdistrikt, der Drammedal har administrasjonsansvaret. De siste årene har det vært betydelige utfordringer med å rekruttere veterinærer til ordningen. Dette skyldes blant annet lav tilgjengelighet på kvalifisert personell, økende krav til arbeidsvilkår og geografiske utfordringer knyttet til dekning av hele vaktdistriktet.

Veterinærene som deltar i ordningen, stiller stadig høyere krav til kompensasjon for vaktberedskap. Dette har ført til at kommunenes kostnader har økt betydelig, samtidig som statlige tilskudd fra Landbruksdirektoratet og Statsforvalteren ikke dekker hele kostnadsbildet. Det er derfor nødvendig med kommunal medfinansiering for å sikre kontinuitet og beredskap i veterinærtjenesten.

For å dekke det forventede underskuddet i ordningen er det budsjettert med 900 000 kroner i 2026. Dette skal bidra til å opprettholde et forsvarlig nivå på dyrehelsetjenester i kommunen, og sikre at lovpålagte krav til tilgjengelig veterinærvakt blir ivaretatt.

Servicekontoret/informasjonsarbeid

I takt med stadig strammere rammer i kommunebudsjettene, øker behovet for tydelig, målrettet og realistisk kommunikasjon – både internt i organisasjonen og ut mot innbyggerne. For å møte dette behovet skal det utarbeides en formell kommunikasjonsstrategi i løpet av 2026. Strategien skal bidra til å styrke kommunens evne til å formidle informasjon på en effektiv og tillitsskapende måte, og sikre at innbyggerne får god innsikt i kommunens arbeid og prioriteringer.

Servicekontoret har behov for en mindre ombygging som følge av sikkerhetshensyn. Ansatte ved servicekontoret jobber ofte alene, og det er behov for tiltak som ivaretar tryggheten i arbeidshverdagen. Ombyggingen innebærer etablering av en vegg med låsbar dør og en ny skrankeløsning. Det vil bli satt av midler til dette i investeringsbudsjettet for 2026.

Utfordringer

Bemanningen i avdeling for plan, næring og utvikling er sårbar, og det er krevende å rekruttere og beholde kompetente medarbeidere. Dette gjelder særlig innen fagområdene plan, byggesak og klima/miljø, hvor kravene fra statlige myndigheter stadig øker. Nye lover og forskrifter, kombinert med høye forventninger til kvalitet og tempo i saksbehandlingen, gjør det nødvendig med kontinuerlig kompetanseheving og faglig oppdatering. For å sikre god tjenesteyting og faglig forsvarlighet må det derfor satses på utvikling og stabilisering av kompetanse i avdelingen.

Næringsarbeid/omstillingskommune

Drangedal kommune har omstillingsstatus i perioden 2022 – 2027. Gjennom omstillingsprogrammet DRIV – Drangedal i vekst – har kommunen en ekstraordinær innsats mot næringsutvikling. Hovedformålet er å øke utviklingsevnen i næringsliv og kommune samt skape/sikre 150 arbeidsplasser. Omstillingsprogrammet har egen prosjektleder og en egen handlingsplan med budsjett. Det er lagt inn kr 1,17 mill. i egenandel til omstillingsprogrammet DRIV.

Drangedal kommune er del av oppgavefelleskapet i Grenland, hvor næringssjefskollegiet har månedlige samarbeidsmøter og felles prosjekter. Det er også felles anskaffelse av reiselivstjenester gjennom Visit Telemark. Drangedal kommune er del av eierforum i Drangedal næringshage og har et næringsfond sammen med Drangedal sparebank.

Handlingsplan med prioriterte strategier med delmål, tiltak og resultatindikatorer

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som legger grunnlag for en tjenesteproduksjon tilpasset demografiutviklingen fram mot 2030				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	FNs bærekraftmål
1.	Drive plan- og byggesaksforvaltningen innen selvkost	Gjennomføre selvkostberegninger.	Netto belastningen på driftsregnskapet	8
2.	Bidra til realisering av en samling av helse- og velferdstjenester på Doktormyra	Bidra med plankompetanse til prosjektet	Prosjektet er finansiert og klart for igangsetting	3, 8 og 11

Målfokuset satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen				
Samfunnsutvikling, digitalisering og informasjon				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	FNs bærekraftmål
1.	Oppdaterte planverk som bidrar til en ønsket	Revidere kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi	Ferdigstilt plan	2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 15

	og planlagt samfunnsutvikling	Fortsette arbeid med planvask av eldre arealplaner	Oppdatert planverk	
2.	Gode kommunikasjonskanaler til innbyggere, hyttefolk og tilflyttere	Utarbeide kommunikasjonsstrategi med handlingsplan Utvikle kommunens hjemmeside med mer innhold knyttet til samfunn, bosted og næring, for vise bedre fram hva Drangedal har å by på. Vurdere nye kommunikasjonskanaler for å nå bedre ut med informasjon til innbyggere og fritidsinnbyggere.	Ferdigstilt plan Tilbakemeldinger fra brukerne Måling på bruk av hjemmesiden Antall brukere på eventuell ny kanal	3, 9 og 11
3.	Fornye og digitalisere tjenester og tilbud ved servicekontoret	Kommunens hjemmeside er basert på en utdatert digital løsning, og alternative løsninger må kartlegges Videreutvikle og markedsføre "Digihjelpen" - lavterskel veiledningstilbud for personer med liten eller ingen digital kompetanse.	Tilbakemeldinger fra brukere og ansatte Antall mennesker som får hjelp	3, 9 og 11

Aktiv boligpolitikk				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	FNs bærekraftsmål
1.	Økt boligbygging på kommunale og private boligfelt	Aktiv markedsføring av ledige boliger og boligtomter	Antall omsatte boligtomter	11
2.	Økt tilbud av leiligheter, både for utleie og selveie, spesielt tilpasset eldre, enslige og unge i etableringsfasen	Arbeide videre med realisering av leilighets-prosjekt på Doktortunet. Samarbeid med Drangedal Kraft og sektor 400 om å legge høyspentmast i bakken.	Antall nye leiligheter Folketallsutviklingen	3, 8 og 11

Stedsutvikling				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	FNs bærekraftsmål
1.	Videreutvikle Drangedal sentrum	Slutføre og vedta kommunedelplan for sentrum	Ferdigstilt plan	2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 15
2.	Videreutvikle Neslandsvatn sentrum	Slutføre og vedta områderuleringsplanen for Neslandsvatn	Ferdigstilt plan	3, 4, 8, 9, 11, 13, 15
3.	Videreutvikle tur/sykkelveien på Kragerøbanen	Etablere DNT-overnattingstilbud og dagsturhytte med toalett på Merkebekk	Registrere antall brukere av tiltaket	3, 8, 9 og 11

		Arbeide videre med restaurering og bruk av Merkebekk Stasjon til allmenne formål.	Tilbakemeldinger fra lokalsamfunnet og brukere	
		Etablere nytt vann- og avløpsanlegg på Merkebekk		
		Omlegging av tur- sykkelveien i området fra fylkesveien til det gamle sidesporet til Merkebekk Brygge for enkel kryssing av fylkesveien		
4.	Drangedal Bygdetun som statlig sikret friluftslivsområde eid av kommunen	Gjennomføre kommunestyrets vedtak om etablering av området som statlig sikra friluftsområde med leieavtale på 50 år fra Allstad AS.	Tilbakemeldinger fra brukere og lokalt næringsliv	3 og 11
5.	Videreutvikle Toke brygge friluftsområde	Diverse tiltak	Tilbakemeldinger fra brukere og lokalt næringsliv	3 og 11
6.	Videreutvikle Skjeggfoss friluftsområde	Diverse tiltak	Tilbakemeldinger fra brukere og lokalt næringsliv	3 og 11
7.	Etablere "Doktorstien" på Doktormyra	Kartlegge hvordan universelt utformet tursti og møteplasser kan etableres og finansieres – og gjennomføre tiltak for realisering av prosjektet	Tursti og møteplasser etablert	3, 8, 9 og 11
8.	Bedre trafiksikkerhet, spesielt for myke trafikanter	Oppdatere og gjennomføre tiltak i trafiksikkerhetsplanen	Evaluerer situasjonen og tiltakene regelmessig	3, 4 og 11

Næring og infrastruktur i Drangedal				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	FNs-bærekraftsmål
1.	Økt vekst og utvikling i næringslivet i Drangedal	<u>Handlingsplanen</u> for omstillingsarbeidet følges opp	Bidra til å skape/sikre 31 arbeidsplasser i 2026 Styrke utviklingsevnen i næringslivet	2, 8 og 12
2.	Drangedal skal oppfattes som en næringsvennlig kommune	Driv iverksetter en to-årig overleveringsplan der blant annet Næringsaktiv kommune-programmet inngår.	Det vil bli utformet egne resultatindikatorer i programmet for å måle utviklingen	17
3.	Stimulere til nye bedriftsetableringer i Drangedal	Avklare behov i næringslivet, kartlegge og klargjøre aktuelle næringstomter. Områder/bebyggelse som egner seg for «ombruk», f.eks. bygninger som står tomme eller kan utnyttes på en bedre måte skal kartlegges.	Antall nye bedriftsetableringer i kommunen	2, 8, 12, 17 og understøtter 11
4.	Opprettholde og forbedre togtilbudet i kommunen, spesielt for våre skoleelever	Fortløpende følge opp aktuelle kontaktpunkter både innen offentlige myndigheter og operatører på jernbanen. Jobbe for oppgradering av stasjonsområdet i sentrum i samarbeid med Bane Nor	Evaluerer togtilbudet regelmessig	11 og 12

5.	God standard på fylkesveier i kommunen.	Systematisk og regelmessig kontakt med fylkeskommunen og Statens veivesen. Gi høringsuttalelser til fylkesplaner innenfor trafikksikkerhet, ATP og lignende.	Tilbakemelding fra næringsliv, besøkende og fastboende Evaluere situasjonen regelmessig	3, 4, 8, 9, 11 og 12
----	---	---	--	----------------------

Klima og miljø				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	FNs bærekraftsmål
1.	Stimulere og bidra til reduksjon av klimagass, samt økt miljøvennlig klimaomlegging i Drangedal	Utarbeide klima- og energiplan for kommunen Folkevalgte, næringslivet og befolkningen engasjeres i planprosessen	Ferdigstilt plan Måleindikatorer besluttes i klima- og energiplanen	7, 8, 9, 11 og 12
2.	Klimatilpasning, utslippsreduksjoner og ivareta naturmangfold	Gjennomføre planvask-prosjekt	Andel reviderte planer Antall daa reduksjon av utbyggingsreserver	7
3.	Aktiv bruk av skogen som ressurs og klimatiltak	Stimulere til økt hogst-aktivitet, skogsveibygging og skogkultur som sikrer framtidsskogen Arbeide for at det offentlige veinettet er tilpasset skogbrukets transportbehov Arbeide for lokal bruk og foredling av tre/tømmer	Årlig avvirkning Antall meter med nye og opprusted skogsveier Registrert skogkulturaktivitet	7, 8, 9, 11 og 12
4.	Arbeide for videre utvikling av landbruket. Spesielt stimulere til økt produksjon av kortreist mat og økologisk produksjon.	Legge til rette for økt beiting i utmark Aktivt og godt samarbeide med landbruksnæringa Satse på ytterligere økning av videreforedling av landbruksprodukter lokalt	Antall næringsutøvere Omsetning innen landbruk og landbruksforedling Andel økologisk produksjon. Årlige investeringer i segmentet	7, 8, 9, 11 og 12
5.	Følge opp strategi for fornybar kraftproduksjon i kommunen	Utrede muligheter på grunnlag av vedtatt strategi	Antall iverksatte prosjekter	7, 9, 13

4.3 Politikk

Tabellen viser sektorens netto driftsutgifter i 2025 og 2026.

101 POLITIKK				BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
11110	Ordfører			1 498 379	1 413 282	85 097
11120	Kommunestyret			723 004	828 046	-105 042
11130	Formannskapet			488 436	437 330	51 106
11140	Hovedutvalgene			261 338	256 822	4 516
11141	Kontrollutvalget			344 270	330 000	14 270
11142	Eldrerådet			60 180	53 862	6 318
11150	Andre utvalg			224 720	225 232	-512
11160	Kommune- og stortingsvalg			0	350 000	-350 000
11170	Støtte til pol.komm.org			0	0	0
11250	Vennskapskommune			0	25 000	-25 000
12551	Ungdomsrådet			33 360	35 392	-2 032
SUM				3 633 687	3 954 966	-321 279

Beregningsgrunnlaget for godtgjøring til folkevalgte er ordførers lønn, som i henhold til vedtak i kommunestyresak 60/23 er satt til 80 % stortingsrepresentantenes sin lønn.

Utgiftene til valg ligger inne med 350.000,- i 2027 og 2029 i økonomiplanen.

4.4 Fellesutgifter

Tabellen viser sektorens nettoutgifter i 2026 og 2025

102 FELLESUTGIFTER				BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
11430	Kirkegårder			3 237 000	3 128 205	108 795
11440	Dr.dal Kirkelig Fellesråd			3 174 000	3 066 786	107 214
11510	Diff utgift pensjon			-2 212 000	-2 473 545	261 545
13401	NAV - sosialtjenesten			17 849 089	15 479 196	2 369 893
19220	Andre fellesutgifter-staben			1 595 000	1 215 000	380 000
19250	Personaltiltak			4 259 787	4 729 625	-469 838
19260	Forsikring			2 558 000	1 638 000	920 000
19270	Revisjon			1 036 000	1 012 000	24 000
19280	KS-Kontingent			320 000	295 000	25 000
19300	GKI-Innkjøpssamarbeid			350 000	340 000	10 000
SUM				32 166 876	28 430 267	3 736 609

Tilskuddene til drift av kirkegårder og til drift av Drangedal kirkelige fellesråd er deflatorjustert i forhold til tilsvarende tilskudd i 2025.

For NAV er sosialhjelpsrammen økt med 2,2 mill. i forhold til opprinnelig budsjett 2025. Dette er noe lavere enn forventet utgift i 2025, men realistisk i forhold til at det blir jobbet godt med å få brukere over fra sosialstønad til jobb eller andre riktigere tjenester. Det vil uansett være usikkerhet rundt størrelsen på sosialstønadsbehovet.

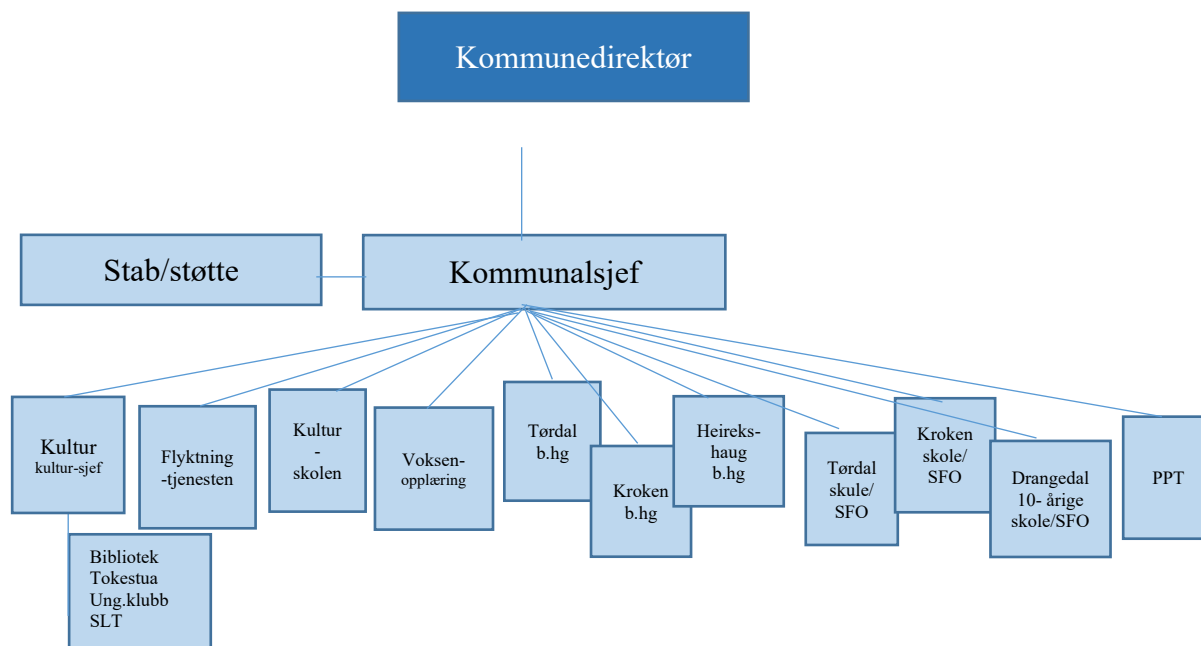
4.5 Sektor 200 Kunnskap, mangfold og kultur

Tabellen nedenfor viser sektorens netto driftsutgifter i 2025 og 2026

200	KUNNSKAP, MANGFOLD OG KULTUR	BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
12201	Fellesutgifter grunnskole	4 058 275	4 269 615	-211 340
12202	Voksen-/norskoppl -fr.spr	2 199 186	3 070 225	-871 039
12205	Diverse prosjekter	0	-6 000 000	6 000 000
12212	Drangedal Idrettshall	1 164 129	1 125 062	39 067
12213	Skoleskyss	3 124 665	3 019 000	105 665
12215	Drangedal 10-årige skole	49 635 196	46 215 244	3 419 952
12223	Drangedal 10-årige skole SFO	2 307 372	2 095 713	211 659
12231	Kroken skole	13 650 704	12 908 983	741 721
12232	Skolefrit.ord. Kroken	1 211 296	963 989	247 307
12271	Tørdal Skule	5 625 920	5 603 784	22 136
12272	Tørdal SFO	259 269	283 718	-24 449
12281	PP-kontoret	2 808 789	2 569 846	238 943
12400	Fellesutg. - Barnehager	1 570 978	1 328 049	242 929
12410	Heirekshaug Barnehage	24 145 059	21 536 805	2 608 254
12420	Kroken Barnehage	16 578 877	14 740 561	1 838 316
12440	Tørdal Barnehage	4 197 319	3 639 939	557 380
12511	Kulturkontoret	1 014 499	913 991	100 508
12521	Biblioteket	1 670 903	1 646 653	24 250
12533	Idrettsarbeid	460 000	425 000	35 000
12541	Ungdomsklubben	949 817	938 680	11 137
12560	Kulturskolen	1 820 181	1 854 851	-34 670
12575	Kultur	347 000	338 000	9 000
12591	Kulturvern	425 000	584 923	-159 923
12601	Tokestua	2 030 530	1 952 787	77 743
12611	Kino	0	0	0
12621	Kiosk	-20 000	-20 000	0
12650	Dragnedal frivillighetssentral	332 000	320 000	12 000
13450	Flyktninger	6 772 475	13 407 632	-6 635 157
16450	Rammeoverføring flyktninger	-18 150 100	-24 192 539	6 042 439
16995	Rammekutt sektor 200	0	-2 000 000	2 000 000
16997	Korreksjon lønnsgrunnlag sektor 200	0	1 773 000	-1 773 000
16999	Reservert lønn Sektor 200	2 670 990	3 112 000	-441 010
SUM		132 860 329	118 425 511	14 434 818

Beskrivelse av sektoren

Sektorens organisasjonskart og ansvarsområder

Årsverk i bemanning pr. enhet– faste stillingshjemler

(Enheters årsverk merket* forklares under merknader i tabellen. Budsjetterte årsverk vises i oversikt i kapittel 2.)

Sektor kunnskap, mangfold og kultur	2025 faste årsverk	2026 faste årsverk	Endring 2025-2026	Merknader endring 2024-2025 og ev. midlert.-/prosjektstillinger.
Heirekshaug barnehage	29,1	29,1	0	
Kroken barnehage	18,0	18,0	0	Styrket bemanning med 3 stillinger i budsjettbehandling for 2024 grunnet økt barnetall og venteliste.
Tørdal barnehage	4,2	4,2	0	
Drangedal 10-årige skole	44,6	45	0,4	
Drangedal 10-årige skoles SFO ¹	4,3	4,3	0	Endret arbeidsavtaler for SFO-ansatte; full stilling utgjør stillingsprosent på 100%, mens lønnsmidlene er 89%.
Kroken skole	11,3	12,3	1	Økt behov neste skoleår enkeltvedtak
Kroken skoles SFO	1,3	1,3	0	
Tørdal skule	4,8	4,4	-0,4	Stillingsprosent overført DTS.
Tørdal skules SFO	0,4	0,4	0	
Drangedal voksenopplæring	3,4	3,1	-0,3	Har nedskalert etter bosetting
Flyktning tjenesten	2,5	1,9	-0,6	Reduserer stillinger etter bosettinger
Kulturskolen	2,3	2,02	-0,28	Redusert etter innsparing tiltak 2025. 0,28
Kulturkontoret	1,0	1,0	0	
Tokenstua	1,4	1,29	-0,11	Innsparing
Ungdomsklubb	0,5	0,5	0	*Lønnsmidler til 0,8 årsverk – der 30% er videreføring av prosjektstilling.
Bibliotek	1,0	1,0	0	
PP-tjenesten	2,6	2,6	0	
Sektorkontoret	3,5	3,5	0	
Sum kunnskap, mangfold og kultur	136,2	135,9	-0,3	

Stillinger i sektoren

Sektoren har 135,9 årsverk i faste stillingshjemler i 2026.

Bosetting av flyktninger

Kommunen har tatt imot og bosatt nærmere 146 flyktninger de siste tre årene (2022-2025).

Det er flest voksne som bosettes og etter hvert også flere eldre. 19 av de vi har bosatt de siste tre årene har flyttet ut av Drangedal kommune. Et stort antall bosettinger har de siste tre årene medført behov for flere ansatte i våre enheter. Stillingene er midlertidige og dekkes av integreringstilskudd. Enhetene justerer ned igjen når det er mindre behov (se merknader til både Flyktning tjenesten og Voksenopplæringen i tabellen over).

Kommunen har i 2025 jobbet for et tettere samarbeid mellom Flyktningtjenesten, NAV og Voksenopplæringen med mål om et mer arbeidsrettet introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger. Dette arbeidet resulterte i en ny modell for introduksjonsprogrammet med bl.a. lengre og mer sammenhengende praksisperioder.

Etter politisk vedtak er det signalisert at kommunen skal redusere bosettinger. Kommunen vil ta imot og bosette 10 flyktninger i 2025. Pr. oktober 2025 har vi i inneværende år bosatt 11 flyktninger og 3 av disse er barn.

Budsjettet er lagt opp med utgangspunkt i at vi skal ta imot 10 flyktninger i 2026. Det vil komme en egen sak til kommunestyret om dette senere

Bemanningsnormer, skiftende behov og eventuell omdisponering av ressurser i barnehager og grunnskoler

Budsjettet for barnehager og grunnskoler er mye bundet opp av bemanningsnormer i skole og barnehage, henholdsvis gjennom lærenorm, pedagog- og grunnbemanningsnorm. Dette er lovpålagte normer som kommunen plikter å følge.

Vi følger med på normtallene og dersom det eksempelvis er flere barn som søker plass i barnehagen enn det prognoser tilsier, kan det medføre at vi må

- omdisponere ressurser i sektoren for å bemanne opp for å holde oss innenfor tillatt pedagog- og bemanningsnorm
- ha barn på venteliste for plass i barnehager

Det samme bildet gjelder for lærenormen i grunnskole. Det er i hovedsak den største skolen, Drangedal 10-årige skole som vil ha dette som en eventuell utfordring. Skolene forholder seg dynamisk til et ev. økt elevtall og/eller økt elevbehov underveis i et skoleår. Dette kan igjen medføre omdisponering av ressurser internt. De samme vurderingene gjøres når det er bortfall av behov eller ved at elevtallet går ned.

Drangedal kommune har en kostbar barnehage- og skolestruktur. En viss grunnbemanning og/eller kompetanse må være på plass ved alle enhetene og det er store forskjeller på antall barn eller elever per enhet. Lærenorm er på 15 elever pr. lærer på 1.-4.trinn.

Status og utfordringer

Sektor for kunnskap, mangfold og kultur har et netto budsjett på 132 860 329,- kroner for 2026.

Kompetanse:

Pedagognormen blir ivaretatt i våre tre barnehager og 99,2 % av årstimer til undervisning i våre tre skoler er gitt av personale med godkjent utdanning. Grunnskolen i Drangedal ligger her over landsnittet. Sektoren arbeider generelt med kompetanseheving for sine ansatte gjennom:

- Deltakelse på fagkurs/konferanser, deltakelse i nettverkssamlinger lokalt og eksternt og gjennom arbeid i profesjonsfellesskapet ved enhetene (etterutdanning)
 - o Enhetene definerer også behov og prioriterer for kompetanseheving i sine virksomheter
 - Eks. Liv og røre, livredning/førstehjelp, barn og unges psykiske utfordringer
- Studiestøtte til formell kompetanse (videreutdanning) gjennom:
 - o prioritering av studiestøtte til egne ansatte som ønsker videreutdanning gjennom den nasjonale ordningen *Kompetanse for kvalitet* (bhg og skole)
 - o godkjenning av permisjon/reise- og oppholdsutgifter til nødvendige og kompetansegivende delemner (PPT)

Våre tjenester:

Barnehager i Drangedal

Status

På barnehageområdet jobbes det kontinuerlig med god kvalitet på tjenesten. Foreldreundersøkelser i barnehagene understøtter at det gis gode barnehagetilbud. De ansatte jobber systematisk for inkludering som forebygger mobbing og utenforskap.

Barnehagene oppfyller både pedagognorm og bemanningsnorm slik den er beskrevet i barnehageloven og i forskrift. Det kan variere gjennom året om pedagognorm oppfylles og det er til tider utfordrende ved ledige vikariater.

Tabellen viser antall barn i våre tre barnehager for barnehageåret 2024, 2025, 2026 (+ prognose høst 2026).

Barnehage	Høst 2024	Vår 2025	Høst 2025	Vår 2026	Prognose høst 2026
Heirekshaug	92	100	101	101	100
Kroken	65	65	64	69	71
Tørdal	16	16	15	16	15
Totalt	173	181	180	186	186

Utfordringer

Nasjonalt er søknaden til barnehagelærerutdanning synkende. Det kan være utfordrende å rekruttere barnehagelærere til ledige stillinger i Drangedal (jfr. pedagognorm). Barnehagene opplever at det er utfordrende å få tak i kvalifiserte vikarer.

Å planlegge for bemanning i barnehager gir noen særskilte og krevende utfordringer som handler om usikkerhet rundt antall barn i barnehager på kort og lang sikt. Dette er:

- Varierende fødselstall og usikre prognoser knyttet til fødselstall
- Fra- og tilflytting til kommunen
- Andel flyktninger og alderssammensetning på de vi bosetter i vår kommune
- Søknadsfrist for hovedopptak er satt til 1. mars, og utover søknadsfristen 1. mars kan det søkes på barnehageplass gjennom hele året. Søkere vil da bli satt på venteliste til eventuell plass er ledig.

Barnehagene i Drangedal har fått noe mer tilgang på og bruk av digitalt-pedagogisk utstyr. Både bruk av digitalt utstyr og digital kompetanse hos de ansatte i barnehager må fortsatt økes og vi må ha fokus på videre også. Dette arbeidet er satt på agendaen gjennom utarbeidelse av en overordnet digital plan for sektor for kunnskap, mangfold og kultur.

Skoler i Drangedal

Status

Våre tre kommunale grunnskoler jobber målrettet med kvaliteten i skolene. Tilstandsrapporten for grunnskoler i Drangedal bekrefter at dette arbeidet gir positive resultater og trender på ulike parameter. Vi så gode resultater på blant annet trivsel og at en positiv og trygg læringskultur er noe alle trinn fra 5.-10. gjennomgående svarer positivt på. Gode resultater på denne indikatoren kan indikere at skolen oppleves som en trygg arena hvor det er rom for å prøve og feile. En positiv og trygg læringskultur er viktig i arbeidet for trygge og gode læringsmiljø i skolen. Dette har vært hovedfokuset til grunnskolene i Drangedal over tre år gjennom arbeidet i Læringsmiljøprosjektet. Læringsmiljøprosjektet er nå formelt avsluttet men videreføres gjennom et kvalitetssikringssystem.

Skolene har anskaffet flere nye lærebøker og digitale læreverk, og dette er en prioritering som må videreføres. Alle elever har nå tilgang på digitalt læremiddel. Skolene har prioritert I-pader, og disse har en levetid på ca. 4 år pr. digital enhet.

Elever med vedtak om spesialpedagogisk undervisning² blir ivaretatt gjennom ressurser ved den enkelte skole. I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. Nasjonal trend, er at det er en økning, og dette gjelder også oss i Drangedal.

Vi vil fremover forsterke innsatsen mot mer systemfokus og vårt felles mål om at flere elever skal ha tilfredsstillende utbytte/progresjon innenfor ordinær opplæring.

Tabellene viser antall elever i våre tre grunnskoler fordelt på trinn skoleåret 2023-2024 og 2024-2025

² Fra 01.08.2024 er begrepet *spesialundervisning* erstattet med tre begreper; *individuell tilrettelagt opplæring*, *personlig assistanse* og *fysisk tilrettelegging*

Skoleåret 23/24	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DTS 339 elever	25	29	20	24	29	29	41	49	49	44
Kroken 88 elever	14	8	7	13	16	18	12			
Tørdal 25 elever	2	4	1	4	3	3	8			
Totalt 452 elever	41	41	28	41	48	50	61	49	49	44

Skoleåret 24/25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DTS 345 elever*	29	26	28	19	24	32	29	61	48	49
Kroken 85 elever	11	13	8	7	13	15	18			
Tørdal 20 elever	3	2	4	1	4	3	3			
Totalt 450 elever	43	41	40	27	41	50	50	61	48	49

*Over 35 elever har grunnleggende norsk for språklige minoriteter og 14 av disse er fra Ukraina

Skoleåret 25/26	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DTS 334 elever	14	30	29	28	20	26	31	49	60	47
Kroken 80 elever	10	11	14	8	8	15	14			
Tørdal 13 elever	0	1	2	2	1	4	3			
Totalt 427 elever	25	43	41	40	27	41	50	50	61	48

Skoleåret 26/27

prognose

DTS 310 elever

Kroken 78 elever

Tørdal 13 elever

Totalt 401 elever

Utfordringer

Nasjonalt er søknaden til lærerutdanning synkende. Det kan være utfordrende å rekruttere lærere til ledige stillinger i Drangedal (jfr. lærenorm og kompetansekrav). Skolene opplever at det er utfordrende å få tak i kvalifiserte vikarer.

Omstillingsarbeid gjennom å planlegge for å redusere bemanning i skoler gir noen særskilte og krevende utfordringer som handler om den samme usikkerhet som beskrevet under utfordringer for barnehager:

- Varierende fødselstall/kull og det dynamiske rundt antall elever med spesielle og individuelle behov.
- Fra- og tilflytting til kommunen
- Andel flyktninger og alderssammensetning på de vi bosetter i vår kommune
- Store elevtallsforskjeller mellom de tre skolene – se tabeller elevtall over

Bemanningsnormer og lovkrav knyttet til det spesialpedagogiske behovet i skoler er med på å binde deler av budsjettrammen for sektoren og skolene. Handlingsrommet kan være svært lite.

Skolens oppdrag har i tillegg beveget seg mot et økt sosialpedagogisk fokus og arbeid. Komplekse og store utfordringer som eksempelvis psykiske utfordringer, sammensatte diagnoser, skolefravær/ skolevegring er en negativ utviklingstrend nasjonalt og vi ser og merker denne utviklingen her også. Dette er krevende tematikk og utfordrende å håndtere.

Digital kompetanse hos de ansatte i skoler må økes og ha fokus videre gjennom arbeidet og oppfølgingen av en overordnet digital plan for sektor for kunnskap, mangfold og kultur.

Flyktningetjenesten

Status

Norge har over tid bosatt asylsøkere og overføringsflyktninger/kvoteflyktninger³. Når flyktninger får opphold i Norge, trenger de et hjem, opplæring og arbeid. Dette er en kommunal oppgave, og kommuner som bosetter flyktninger mottar derfor tilskudd fra staten. På grunn av krigen i Ukraina har nå andelen kvoteflyktninger gått ned og norske kommuner har i økt grad bosatt flyktninger fra Ukraina.

Drangedal kommune fikk anmodning om å bosette 50 i 2023 og 55 i 2024.

År	Bosetting: ant. og nasjonalitet	År	Bosetting: ant. og nasjonalitet	År	Bosetting: ant. og nasjonalitet	År	Bosetting: ant. og nasjonalitet
2023	52 fra Ukraina	2024	27 fra Ukraina	2025	11 fra Ukraina	2026	10

Antall bosatte i 2026 er i budsjettarbeidet beregnet til 10, men det hva tallet blir er ikke klart før etter at anmodning kommer fra IMDi i november, og etter at saken er politisk behandlet.

Anmodningen fra IMDI er 26 flyktninger. Ut ifra politisk vedtak opprettholdes mottak av 10 flyktninger i budsjettet.

Drangedal flyktningetjenestes arbeidsoppgaver er organisering av bosettingen, oppfølging, veiledning og koordinering av tjenester flyktningene har behov for i bosettingsfasen og ved behov også utover denne. Flyktning tjenestens ansatte samarbeider tett med andre instanser, enheter og sektorer i kommunen. Videre har flyktning tjenesten ansvar for tildeling, koordinering og oppfølging av deltakere i introduksjonsordningen.

Flyktning tjenesten mottar integreringstilskudd for hver bosatte flyktning. Lønn til flyktning tjenesten dekkes av integreringstilskuddet, og integreringstilskuddet skal videre bidra til at kommunen fører et planmessig og aktivt integreringsarbeid. Bemanningsbehov for disse oppgavene vurderes og justeres etter antall bosettinger og ev andre forhold.

Kommunedirektøren så et behov for en tverrsektoriell arbeidsgruppe som så på tiltak for å få til en mer helhetlig kommunal tilnærming til bosetting av flyktninger. Det ble viktig å samordne arbeidet med blant annet:

- Det kommunale tjenestetilbudet ved bosetting av flyktninger på kort og på lengre sikt
- Arbeidsretting av introduksjonsprogrammet
- Integrering i Drangedalssamfunnet.

Dette arbeidet er godt i gang, og det er en positiv utvikling blant annet på både integrering i lokalsamfunnet raskere overgang til jobb.

³ Det er FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR) som fremmer søknadene for overføringsflyktningene, og UDI bestemmer hvem av dem som får komme til Norge.

Utfordring

Språk er en utfordring; manglende norsk- og engelskkunnskaper. «Treg» progresjon i norsk språkutvikling (introduksjonsprogrammet og praktisk språktrening er viktig her)

Drangedal kommune har bosatt et imponerende stort antall flyktninger de tre siste årene sett i lys av den totale befolkningen i kommunen. Dette har vært en ny situasjon og en krevende situasjon som til tider har utfordret kommunens generelle tjenesteapparat. Flyktningtjenesten men også NAV, ulike helsetjenester, Voksenopplæringen, barnehager og skoler har «snudd seg rundt» raskt for å få til et best mulig tilbud til nyankomne. Vi har et felles ansvar for få flere av flyktninger ut i arbeid.

Voksenopplæringen

Status

Drangedal voksenopplæring (VO) er en kommunal tjeneste med hovedoppgaven i å undervise elevene i norsk og samfunnskunnskap og ev følge opp voksne elever med enkeltvedtak. Grunnskole for voksne er fra 1.august 2024 erstattet med *Forberedende opplæring for voksne* (FOV) og er en lovpålagt tjeneste. Denne opplæringen er tilpasset voksne deltakere, skal være mer fleksibel, og den er bygget opp som et modulsystem. Det er på modul 4 deltakeren avlegger eksamen og får standpunktkarakterer. Ved Drangedal voksenopplæring tilbys grunnmodul, og våren 2025 skal det prøves ut å tilby også modul 1 til en allerede eksisterende gruppe/klasse med 5 elever. Modul 1 tilbys da parallelt med norskopplæring etter integreringsloven for denne samme gruppen/klassen. Når elevene oppnår høyere kompetanse kjøper vi FOV-plasser av Kragerø kommunes voksenopplæring.

Voksenopplæringa har som mål at de fleste voksne flyktninger som kommunen bosetter kommer seg videre i arbeid eller utdanning etter to til tre år. I skoleåret 2023-2024 hadde voksenopplæringen et rekordhøyt antall elever. Grunnet endret praksis med økt arbeidsretting av introduksjonsprogrammet, har elevtallet nesten blitt halvert i skoleåret 2024-2025.

Det er ytterligere mere enn halvert i skoleåret 25/26 etter nedskalering og mindre bosetting.

Bemanningsbehovet justeres parallelt.

- Elevtall skoleåret 22/23: 40 elever/deltakere totalt
- Elevtall skoleåret 23/24: 64 elever/deltakere totalt
- Elevtall skoleåret 24/25: 36 elever/deltakere totalt
- Elevtall skoleåret 25/26: Prognose 15 elever/deltakere totalt

Utfordringer

- Det er hvert år usikkerhet om antall flyktninger som bosettes, familie- og alderssammensetning og når i året de ankommer kommunen. Budsjettarbeidet kan derfor være krevende, fordi det er vanskelig å vite hva vi får i statstilskudd.
- Deltakere/elever kommer og eller slutter gjennom skoleåret, og deltakerne har ulik skolebakgrunn som utfordrer sammensetting av grupper.
- Tid og rammer til å styrke norsk språkutvikling for flyktninger i tilstrekkelig grad til at de er aktuelle for stillinger i arbeidslivet.

- Et inkluderende skolemiljø (elevene har ulike skoleerfaring, ulike etnisiteter, språk og kultur). Mange av våre deltakere har traumer og helseutfordringer grunnet krig, flukt og andre opplevelser.
- Deltakere på introduksjonsprogrammet har ikke rett på spesialundervisning
- Vi jobber etter ulike lovverk innenfor samme gruppe/klasse.

Kulturskolen

Status

Kulturskolen er en lovpålagt utdanningsinstitusjon som gir undervisningstilbud innen kunstfag til barn og ungdom i Drangedal. Kulturskolen samarbeider med lokale kulturaktører og kommunale tjenesteytere. En av hovedmålsettingene for Kulturskolen er å bidra til å gi et bredere og bedre kulturtilbud til barn og unge i Drangedal. Antall elever ved Kulturskolen har vært stabilt på litt over 60 elever de to siste årene.

Kulturskolen har ansvaret for UKM (Ung Kultur Møtes). I tillegg opptre elever og lærere også på offentlige arrangementer, elevkonserter i Tokestua, konserter på institusjoner m.m.

Utfordring

- Rekruttering til stillinger kan være utfordrende og ved sykefravær er det krevende å finne egnede vikarer.
- Nåværende bemanning på 2,02 faste årsverk opprettholder et godt kulturskoletilbud, men det er ventelister til plasser hvert år.
- Elevpris økte ikke med deflator i 2025. I Drangedal kommune har vi en stor andel barn og unge som lever i vedvarende lavinntektsfamilier, og vi har en liten bekymring knyttet til om kulturskoletilbudet blir reelt gjeldende for alle eller om det etter hvert blir for kostbart for noen å søke plass.

Kulturområdet

Status

Det følger av kulturloven at kommunen skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemiddel og tiltak som fremmer og legger til rette for et bredt spekter av kultur lokalt. I Drangedal kommune er kultursjefen leder av kulturkontoret og ansvarsområder omfatter et administrativt ansvar for Tokestua, biblioteket og ungdomsklubben/fritidstilbud for ungdom. Kulturkontoret bistår også kulturlivet i kommunen med hensikt om å være en medspiller og bidragsyter for kommunens kulturliv. Kultursjefen arbeidsoppgaver innbefatter i tillegg å være kommunens SLT-koordinator, ha kontakt og samarbeid med idrett/lag og foreninger, grendelag og Frivilligsentralen. I tillegg er øvrige kulturformål og kulturvern en del av kulturkontorets portefølje.

Tokestua er bemannet med daglig leder og tre små stillinger. Stillingene innebærer å ivareta drift av Tokestua ved større og mindre kulturarrangement i regi av både lokale krefter og eksterne artister/arrangementer. I tillegg tilbys kino med kiosksalg.

Drangedal bibliotek har som hovedoppgave å tilby bibliotekstjenester for kommunens innbyggere i tråd med Lov om folkebibliotek (Folkebibliotekloven). Utfordringer skissert i

budsjettdokumentet 2024 er nå ivaretatt gjennom at det som da ble meldt som *behov for nye, egnede møteplasser og et oppgradert og mer moderne bibliotek* nå er ivaretatt i nye og flotte lokaler i Drangedal aktivitetshus.

Utfordringer

- Ivareta et bredt spekter av oppgaver og forventninger
- «Treffe» på valg av arrangement slik at innbyggere i ulike aldre bruker og opplever gode kulturtilbud i kommunen

Budsjettmessige endringer i 2026

Tabellen under viser poster som er redusert eller ikke er videreført i budsjett 2025 (før saldering)

Enhet/ansvar	Tiltak	Innsparing	Merknad
12202 Voksenopplæring	Nedbemanning	Kr. 230 000,-	Justert bemanning ned etter antall deltakere. 30%
1345 Flyktning tjenesten	Nedbemanning	Kr. 570 000,-	Justert bemanning ned etter antall bosettinger. 90%

Økonomiplanperioden 2026-2029

Strukturelle grep må utredes og tas

Sektor 200, som den nest største sektoren i kommunen, må gjøre strukturelle grep i økonomiplanperioden for å kunne drive økonomisk bærekraftig over tid. Barne- og elevtallet går ned over tid og ressurser må fremover allokere til kommunalt forventet økte utgifter til helsesektoren grunnet demografiutviklingen.

Det såkalte «ostehøvelprinsippet» er lite bærekraftig over tid. Å finne flere kutt eller kutte nok med gjeldene barnehage- og skolestruktur er både utfordrende og ikke forsvarlig med henhold til kvalitet og generell tjenesteytelse. Drift av barnehager og skoler vil alltid være preget av at det kan oppstå uforutsigbare behov:

- barne- og elevtall påvirker lovkrav om grunnbemanning og pedagognormer
- gjestebarn og elever i kommunen eller ut av kommunen
- andel barn og elever med individuelle behov; skyss, spesialpedagogiske behov for spesiell og individuell oppfølging/assistenter/alternative opplegg m.m.)
- bosetting/fra- og tilflytting

Strukturelle grep inneholder ikke bare en eventuell endring i barnehage- og skolestruktur. Strukturelle grep innebærer å se på helheten i sektoren, vurdere ulike salderingstiltak:

- Omstillingsalternativet: se på mulige effektiviseringstiltak
 - Kan vi slå sammen enheter, endre/kombinere administrasjonsstillinger, ansattes oppgaver/porteføljer m.m.
 - Kan vi redusere aktivitet innenfor noen områder uten at det vil gi store utslag eller ringvirkninger for mange i kommunen

- Skjermingsalternativet: kutte utgifter ved å skjerme lovpålagte tjenester og fjerne/reducere ikke-lovpålagte tjenester

Arbeidet med dette vil være prioritert i sektoren våren 2026. Slik kan man få tid til nødvendige prosesser og involvering.

Scenarioer ved å ikke gjøre strukturelle grep

Får vi ikke gjennomført strukturelle grep, vil mange gode og forebyggende tiltak for både barn, unge og voksne i kommunen bortfalle eller bli svært minimert (skjermingsalternativ). Tiltak som bidrar til identitetsutvikling og en levende og attraktiv kommune for innbyggerne må eventuelt nedjusteres kraftig (ikke-lovpålagte oppgaver⁴). Dette vil i hovedsak gjelde budsjettene og handlingsrommet innenfor ulike områder i kultursektoren deriblant tilbud til ungdom i nytt aktivitetshus.

Vi har tidligere år økt innbyggertallet i Drangedal som følge av bosetting av flyktninger (146 over tre år), og elevtallet ved DTS har blant annet holdt seg noenlunde stabilt over tid grunnet dette. Elevtallet er nå på vei nedover.

Kommunen får tilskudd etter både innbyggertall, antall elever og integreringstilskudd.

Bosetting av flyktninger og en videre opprettholdelse av flyktningtjenestens som enhet og et kommunalt tilbud om voksenopplæring i kommunen er både et verdivalg og et økonomisk valg.

Omstillingsalternativet og kunnskapsgrunnlag – sak som følger budsjettet

I sak som følger budsjettet, foreslår kommunedirektøren en gjennomgang av og arbeid med en ny barnehage- og skolestruktur for kommunen. Det vil være vanskelige og følelsesladede prosesser knyttet til et slikt arbeid og kommunedirektøren er opptatt av at en utredning skal være objektivt og best mulig belyst før strukturelle grep foreslås og eventuelt vedtas.

Oversikt over ulike lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester, tiltak og mulige alternativer videre:

2 Lovpålagte oppgaver og mulige innsparingsmuligheter i økonomiplanperioden

Tjeneste	Lovkrav	Mulige tiltak	Potensielle innsparing	Vurdering/merknad
Barnehage	<i>Kommunen plikter å tilby</i>			1. Lovpålagt ivaretatt.
Tørdal barnehage	<i>plass i barnehage til alle</i>			2. Redusert vikarbruk og redusert sykefravær grunnet belastning jobbes det med
Kroken barnehage	<i>barn under opplæringspliktig alder.</i>			
Heirekshaug barnehage				
Grunnskole 1-10	<i>Kommunen har hovedansvar for at alle som bor i kommunen får grunnskoleopplæring.</i>	1. Strukturendring; færre kommunale skoler (egen sak)	1.	Lovpålagt ivaretatt.
Tørdal skule og SFO			2027 + 2,5 mill. 2028 + 6 mill	Rimeligere, likeverdig og mer effektiv tjeneste.
Kroken skule og SFO			2029 + 6 mill	
			2.	2. Lovpålagt krav og rett må ivaretas

⁴ Ref. kulturlova under *Beskrevet kommunalt ansvar* i tabell på neste side.

Drangedal 10-årlige skole og SFO		2.Færre enkeltvedtak som krever ekstra stillinger	Kr 1,5 mill. i perioden 26-28-29 (anslag)	
Voksen-opplæring; grunnskole for voksne	<i>Kommunen har hovedansvar for at alle som bor i kommunen får grunnskoleopplæring, omfatter også voksne.</i>	1.Fortsette å kjøpe grunnskoleplasser for voksne av Kragerø kommune.	1.Kjøp av 3-4 grunnskoleplasser tilsvarer utgifter ca. 400 000,- 2.Avvikling av tjenesten Nedbemannning og ombruk av lokaler	Lovpålagt ivaretatt. 2.Ev. nedbemanning/ omstilling lokalt Fare for å miste et kompetanse-miljø.
Bibliotek	<i>Folkebibliotekloven pålegger kommunen ansvar for de lokale folkebibliotekene.</i>	Vurderer og se på eventuelle effektiviseringstiltak (omstillingsalternativ)	Effektivisering av drift (vanskelig å anslå innsparing)	Lovpålagt ivaretatt. Tilstedeværelse; ikke gå på bekostning av bibliotektilbudet generelt. Kompetanse og brukerfokus.
Kulturskole	<i>Kommunen skal ha eit tilbod om kulturskole til barn og unge, organisert i tilknytning til skolen og kulturlivet.</i>	Her har kommunen allerede et minimum av årsverk og tilbud med ventelister.	Gebyrtafell/ pris for plass følger deflator.	Lovpålagt ivaretatt. Mange barn og unge i kommunen bor i vedvarende lavinntektsfamilier. Kan bli et tilbud for de få.
Kultur (overordnet)	<i>Kommunen skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemiddel og tiltak som fremmer og legge til rette for et bredt spekter av kultur lokalt.</i>	1.Vurderer og se på eventuelle effektiviseringstiltak (omstillingsalternativ) 2: Kutte ned på økonomisk støtte og fysisk hjelp/tilstedeværelse til div arrangementer, aktiviteter og samarbeidspartnere (skjermingsalternativet)	1.Effektivisering av drift ved ny organisering, redusere ant. ansatte og helhetlig portefølje (vanskelig å anslå innsparing)	1.Lovpålagt ivaretatt. Færre faste og tverrfaglige møtepunkt med tjenester som jobber med barn og unge. 2.Færre kommunale arrangementer/ tilbud. Mindre støtte til div arrangementer/ aktivitet fremover(folk + økonomi); eks. Drangedalsdager, julegrantenning m.m.

Investeringsbudsjettet 2026:

- 900 000 kr: Nødvendige oppgraderinger i idrettshallen.
- 400 000 kr: Investering for digitalisering i sektor. Det er bla årlig behov for fornying av digitalt utstyr i skoler og i sektoren i tråd med overordnet digital plan for oppvekst.
- 375 000 kr: Ipad

- 100 000 kr: Tørdal barnehage lekeapparater.
- 300 000 kr: Kroken skole universell utforming.
- 250 000 kr: Heirekshaug barnehage.
- 500 000 kr Drangedal 10 årige solskjerming.
- 250 000 kr Toketua nødvendig oppgradering, amfi og styringssystemer

Andre behov:

- Oppgradering/rehabilitering av Kroken skole (bygget er fra 1965)
- Oppgradering/rehabilitering av bygningsmasser ved Heirekshaug barnehage

Handlingsplan med prioriterte strategier med delmål, tiltak og resultatindikatorer

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	Bærekraftsmål
1.	Ha oversikt og god budsjettkontroll	Følge opp rapportering hvert tertial ihht internkontroll.	Gjennomført. Mindre enn 1 % avvik.	12
2.	Sektoren jobber videre med langsiktige økonomitiltak og omstilling frem mot 2027.	Gjennomføre de prosesser og utredninger som er lagt inn i sektorens budsjett: - Vi vurderer hver enhets/avdelings mulighetsrom for gode økonomitiltak - Arbeide aktivt for en bedre praksis ifm. individuelle tiltak/spesialundervisning i skoler. - Vi må vurdere annen organisering internt og på tvers - Strukturgrep utredes	Gjennomført med konkrete forslag og innstillinger til omstillingstiltak: Forsøk å få Antall/omfang av enkeltvedtak til å gå ned. Kunnskapsgrunnlag for endret barnehage- og skolestruktur er utarbeidet og ny struktur er politisk vedtatt i mai/juni 2025.	11,12,17
3.	Digitalisering	Sektoren må bygge egen fagbasert digital kompetanse.	Gjennomført. Retningslinjer for bruk av KI.	4,9,10
4.	Medarbeiderne opplever trivsel og mestring på arbeidsplassen	Gjennomføre tiltak i oppfølgingsplanen etter medarbeiderundersøkelsen.	Gjennomføres	3,8
5.	Sykefravær likt eller lavere enn måltall	Tett oppfølging. Hver enhet har plan for nærværarbeidet.	Enheter har utarbeider egne planer. Sykefravær på 6,5 % eller lavere oppnås.	3,8
Måltrettet satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen				
Nr	Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	Bærekraftsmål
1.	Alle barn i Drangedal skal oppleve positive fellesopplevelser med andre barn som grunnlag for vennskap og opplevelse av tilhørighet, og	Skolene og barnehagene er aktive deltakere i Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis (Pulje 3: 2023-2026). Dette er et samarbeide med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Universitetet i Stavanger. I tillegg deltar skolene i Desentralisert ordning for	Gjennomførte møter etter sektorens kompetanse- og møteplan Alle barn i Drangedal skal oppleve positive fellesopplevelser med andre barn som grunnlag for vennskap	3,4,10,11

	som forebygging av krenkelser og mobbing.	kompetanseutvikling (Dekomp) gjennom faglige nettverk i Grenlandskommunene. Barnehagene er deltakere i Regional ordning for kompetanseutvikling (Rekomp) med fokus på pedagogisk analyse som verktøy i arbeide tidlig innsats. Dette er et samarbeide med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Universitetet i Sørøst-Norge (USN)	og opplevelse av tilhørighet, og som forebygging av krenkelser og mobbing: -Elevundersøkelsen/ trivsels-undersøkelser -Foreldreundersøkelser -Tilstandsrapport for grunnskoler i Drangedal	
2.	Styrke PP-tjenestens kapasitet til å i større grad kunne arbeide forebyggende og på systemnivå som på sikt reduserer andel barn/elever med behov for spesialpedagogisk hjelp/underv.	Relevant kompetanseheving Delta aktivt i Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkludering (i regi av U.dir. og Statsforvalteren) Jobbe systematisk videre etter <i>Tiltaksmodeller</i> for barnehager og skoler; forsterke innsatsen mot mer systemfokus og vårt felles mål om at flere elever skal ha tilfredsstillende utbytte/progresjon innenfor ordinær opplæring.	Gjennomført. Antall/omfang av henvisninger og enkeltvedtak går ned <i>Tiltaksmodellene</i> er den brukte arbeidsmetodikk i kommunen. Revidert i 2024.	4,8,12
3.	Kultur-aktiviteter	Gjennom kulturarbeid stimuleres det til mangfold, deltakelse, utfoldelse og glede. Kulturavdelingen skal bidra til gode oppvekstvilkår gjennom samarbeid på tvers i kommunen og med andre aktører i kommunen	«Kongla» er et populært, trygt og inkluderende treffsted for ungdom på fritiden Arrangerte vinter- og høstferieaktiviteter for barn og unge	3,10,11,17
4.	Samhandling og samordning av kommunale tjenester	Delta aktivt inn i BTI-arbeidet for på den måten å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier Delta i Partnerskapsløftet som er et KS nettverk for all kommuner i Vestfold og Telemark. Målet er bedre samhandling mellom NAV og andre kommunale tjenester.	BTI er den brukte arbeidsmetodikk i kommunen Færre unge utenfor skole og arbeidsliv.	3,10,11
5.	Alle flyktninger som avslutter introduksjonsprogrammet skal over i arbeid eller utdanning direkte etter endt program	Opprettholde et tett og systematisk samarbeid mellom de ulike kommunale tjenestene Flyktning tjenesten, VO, NAV: Tverrsektorielt arbeid for mer arbeidsrettet introduksjonsprogram.	Alle flyktninger skal ha mottatt de kommunale tjenester som de har krav på. Vi har flere av bosatte flyktninger i 2024 og 2025 ute i arbeid.	1,2,3,4,8,10,11,17

4.6 Sektor 300 Helse og velferd

Tabellen viser sektorens netto driftutgifter i 2025 og 2026.

300 HELSE OG VELFERD				BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
13110	Administrasjon			-3 574 693	-8 031 577	4 456 884
13111	Tjenestekontor			7 120 882	7 602 748	-481 866
13130	Andre tiltak			2 155 000	2 100 000	55 000
13230	Helsesøster/jordm.tjenest			3 853 157	3 679 467	173 690
13311	Legekontoret			7 697 227	6 605 585	1 091 642
13312	Legevakt			3 320 000	3 200 000	120 000
13313	Kommunelege			931 597	677 713	253 884
13330	Fysioterapi			2 295 125	2 490 463	-195 338
13341	Psykiatrisk sykepleietjen			7 056 766	10 956 786	-3 900 020
13342	Dagsenter			35 000	35 000	0
13361	Miljøretta helsevern			200 000	200 000	0
13430	Edruskapsvern			0	0	0
13510	Barnevern			14 674 775	13 699 000	975 775
13751	Myrveien Bofellesskap			31 253 426	31 136 098	117 328
13752	Frisklivssentral			3 425 211	2 765 202	660 009
13755	Myrveien bofellesskap - avlastning			1 332 786	1 960 598	-627 812
13760	Fellesutgifter Sjukeheimen			3 419 778	2 610 652	809 126
13763	Drangedal Sjukeheim			26 363 950	25 142 956	1 220 994
13772	Lauvåsen skjerma enhet			17 244 204	15 824 627	1 419 577
13773	Gudbrandsv. bofellesskap/hjemmehj.			0	225 000	-225 000
13774	Ressurskrevende tjenester/BPA			6 726 887	6 863 598	-136 711
13775	Heimesjukepleien			23 252 711	24 386 581	-1 133 870
13776	Heimehjelp			1 960 323	1 576 362	383 961
13777	Neslandstunet Bokollektiv			8 361 151	7 798 061	563 090
13781	Drangedal kommunale kjøkken			4 603 606	3 753 868	849 738
13995	Rammekutt sektor 300			0	-5 000 000	5 000 000
13997	Korreksjon lønnsgrunnlag sektor 300			0	1 882 000	-1 882 000
13999	Reservert lønn sektor 300			3 306 940	3 455 000	-148 060
SUM				177 015 809	167 595 788	9 420 021

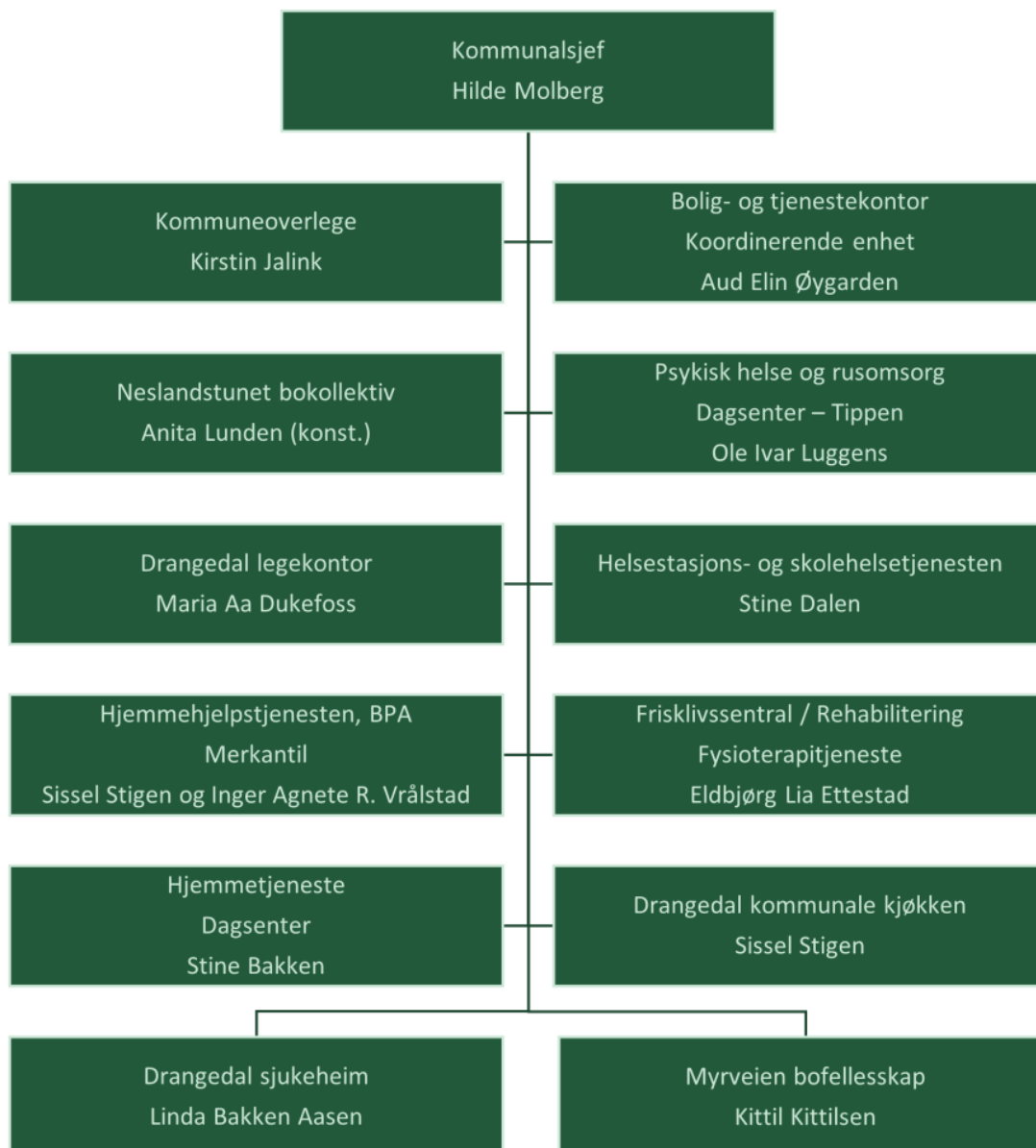
Bekrivelse av sektoren

Sektor for Helse og velferd har ansvar for følgende tjenestoområder:

- Barnevern.
- Tjenestekontoret
- Helse/rehabilitering
- Pleie og omsorg
- Psykisk helse og rusomsorg

- Mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Drangedal kommunale kjøkken

Sektoren har 200 ansatte fordelt på 138,8 årsverk i bemanningsplanen. Tjenestene er i januar 2026 organisert slik:

I tillegg har sektor ansvar for følgende lovpålagte tjenester i interkommunale samarbeid:

- Legevakt
- ØHD-behandling (kommunal akutt døgnbehandling - somatikk). ØHD-behandlingen overføres til Drangedal sjukeheim første kvartal 2026.
- Krisesenteret
- Barnevernsvakta
- Vestmar barneverntjeneste

Årsverk i bemanningsplaner pr. enhet:

Sektor helse og velferd	2025 årsverk	2026 årsverk	Endringer 2025-2026	Merknader endring 2024-2025
Tjenestekontor	3,8	3,8	0	
Felles Sjukeheimen	3,4	3,9	0,5	Overført 40 % stilling fra ansvar 13763. Økning 10 % legestilling på grunn av ØHD-seng fra og med 1. april 2026, dekkes ved frigjorte midler av at avtale med Skien kommune avsluttes
Sjukeheimen	24,9	24,5	-0,4	Overført til ansvar 13760
Lauvåsen	13,8	13,8	0	
Heimehjelp	2,7	2,9	0,2	Styrkes ved reduksjon av kostnader til støttekontakt
BPA/ressurskrevende	7,3	7,3	0	
Neslandstunet Bokollektiv	7,3	7,3	0	
Hvilende nattevakt Neslandstunet, ikke betalt hjemmel	0,8	0,8	0	
Heimesjukepleien	18,6	21,4	2,8	Prosjekt med bemanningsbyrå er tatt inn i egen drift, utgjør 2,8 årsverk., dekkes av at avtale med bemanningsbyrå er avsluttet.
Kreftsykepleier hjemmesykepleien	0,3	0,3	0	
Drangedal kommunale kjøkken	3	3	0	
Myrveien bofellesskap	22,2	22,2	0	
Avlasting for funksjonshemmede	2,8	2,8	0	
Frisklivssentral	3,2	3,8	0,6	Teknisk vaktmester i 60 % stilling overføres fra sektor 400
Administrasjon	3,0	2,7	-0,3	Reduksjon lege i administrativ støttefunksjon
Kommuneoverlege	0,4	0,5	0,1	Styrking ihht. faglige anbefalinger, omdisponert fra ansvar 13110
Helsesøster/Jordmor- tjenester	3,8	3,40	-0,4	Reduksjon ift. redusert antall flyktninger
Legekontoret	5,2	6,1	0,9	Styrker administrativ ressurs, omdisponert fra ansvar 13110., 20 % stilling. Etablerer 70 % ALIS-stilling.
Fysioterapi	2,6	2,6	0	
Psykisk helse/rusomsorg	7,5	5,7	-1,8	Avslutter bemanning ved lavterskeltak, Tippen. Avslutter miljøterapeutstilling ved Drangedal 10-årige skole.
Sum helse og velferd	136,6	138,8	2,2	

Årsverk i bemanningsplan for sektoren er 138,8 årsverk i 2026. Dette er en netto økning med 2,2 årsverk fra 2025. Økningen er teknisk vaktmester og egen bemanning av prosjekt S i hjemmesykepleien, til sammen 3,4 årsverk, økning av 0,2 årsverk til heimehjelpstjenesten,

og økning av 0,1 årsverk til legetjeneste ved Drangedal sjukeheim, i forbindelse med overtakelsen av ØHD-seng fra Skien Helsehus. Økningen av legestilling ved sjukeheimen må sees i sammenheng med at det økes med 70 % fastlegestilling ved legekantoret. Til fratrekk på økningen i årsverk, kommer reduksjon med 0,4 årsverk for sykepleier, som har vært tilknyttet helsesykepleiertjenesten i forbindelse med høyt antall bosetting av flyktninger. Psykisk helse og rusomsorg reduseres med til sammen 1,8 årsverk. Dette gjelder bemanning ved lavterskeltilbudet på Tippen, og miljøterapeut ved Drangedal 10-årige skole. I økonomiplanperioden er det lagt inn finansiering av kommunepsykolog 40 % stilling fra 2027. Rekruttering til denne stillingen vil gjennomføres i 2026, og blir finansiert ved bruk av bundet fond.

Stillingshjemler i sektor 300

Sektorens driftsnivå måles i antall årsverk i bemanningsplanene, og det er disse som rapporteres inn som sektorens årsverk i kapittel 2. Avdelinger med heldøgns bemanning har innført årsturnus. I praksis betyr dette at alt kjent fravær, i hovedsak ferieavvikling, dekkes opp av fast ansatte, i en på forhånd lagt turnus for et helt år av gangen. Dette gir mulighet for fast ansatte å få større stillingsstørrelse. Årsverkene for fast ansatte i hver avdeling økes på denne måten med rundt 10 % uten at driftsnivået er økt. Iberegnet dette påslaget, er antall stillingshjemler i sektor 149 stillingshjemler i 2026.

Status og utfordringer

Sektor for helse og velferd har godt og vel 200 medarbeidere og ledere fordelt på 149 stillingshjemler, med et netto budsjett på i overkant av 177 millioner kroner.

Sykefravær:

Sykefraværet i sektoren skal være på linje med landsgjennomsnittet for vår bransje, eller lavere. For 2026 settes mål for sektor til fravær på 8,5 % eller lavere.

Satsingsområder/tjenesteutvikling i avdelingene i 2026:

Fysio, friskliv og rehabilitering:

Opprettholde tilnærmet dagens tilbud. Satse på godt forebyggende arbeid. En 60 % fysioterapistilling vil holdes vakant gjennom året, og medfører lavere kapasitet i denne tjenesten i 2026.

Myrveien bofellesskap:

Opprettholde dagens tilbud. Utforske muligheter for innsparing på drift. Fase ut bruk av bemanningsbyrå, og overføre prosjekt til drift i egen regi.

Legekantoret:

Opprettholder og styrker tilbudet. Det etableres en ALIS stilling i 70 % ved kantoret. Denne kombineres med en 30 % stilling som tilsynslege ved Drangedal sjukeheim. Tre av våre fastleger er over 60 år, og det er behov for å arbeide med rekrutteringstiltak, for å sikre fastlegesituasjonen for kommunens innbyggere framover. Det blir fortløpende vurdert struktur og arbeidsprosesser ved kantoret, for å tilrettelegge for en enda bedre og mer effektiv drift.

Neslandstunet bokollektiv:

Opprettholde tilbudet. Har startet med mobil omsorg i 2025, målet er å få dette til å flyte enda bedre i 2026. Ta i bruk QM+ i større grad.

Helsestasjon/skolehelsetjeneste:

Komme i gang med foreldreveiledningsprogrammet COS-P. Mål om enda bedre forebyggende arbeid, arbeide mer på gruppenivå. Sette i gang fødselsforberedende kurs. Systematisk kartlegging av depresjon. Holde tritt med digital utvikling.

Sjukeheimen/Lauvåsen:

Opprettholde en forsvarlig drift, på tross av mangel på kompetanse. Fortsette arbeidet fra TØRN-prosjektet med søkelys på oppgavedeling. Følge opp overføringen av ØHD seng fra Skien Helsehus, til sjukeheimen.

Psykisk helse og rusomsorg:

Tilbudet reduseres og endres. Avdelingen reduseres med 1,8 årsverk i løpet av 2026. Miljøterapeut ved Drangedal 10-årige skole og bemanning ved lavterskeltilbud på Tippen, tas bort i løpet av året. Det satses på å rekruttere kommunepsykolog i 40 % stilling i løpet av 2026. Dette er en lovpålagt tjeneste, hvor kommunen ikke oppfyller lovkravet.

Tjenesten vil arbeide for å være fleksible og robuste for å kunne tilpasse seg de brukerne som er. Ser en økning i unge brukere, helt ned mot ungdomsskolealder. Jobbe for å forebygge utenforskap. Iverksette ny nasjonal veileder innen rus og psykisk helse. Blant annet turgruppetilbud

Hjemmesykepleien:

Opprettholde tilbudet. Jobber for at folk kan bo i eget hjem lengst mulig. Sikre forsvarlig kompetanse.

BPA, hjemmehjelp og det kommunale kjøkkenet:

Sikre tilstrekkelig bemanning i BPA tjenestene. Ser en økning av yngre mennesker, som trenger veiledning/praktisk bistand fra hjemmehjelptjenesten, dette blir et område for økt innsats framover. Opprettholder tilbudet fra kjøkkenet på dagens nivå.

Tjenestekontoret:

Jobbe med å få på plass gode systemer og rutiner rundt saksbehandling og velferdsteknologi. Har overtatt mye ansvar for trygghetsalarm, er åpne for å ta over mer av velferdsteknologien framover. Nødvendig å se velferdsteknologi som en del av et helhetlig tjenestebilde. En 90 % saksbehandlerstilling holdes vakant et halvt år. Dette får betydning for hvor raskt det kan arbeides med overføring av andre oppgaver til kontoret.

Kommuneoverlege:

Søkelys på å sikre nødvendig kompetanse i helsetjenestene. Arbeid med folkehelse.

Overordnet og felles for sektor helse og velferd:

I 2026 skal sektor som helhet arbeide med utvikling av internkontrollsystemet QM+. Det blir søkelys på utarbeidelse av relevante rutiner i hver enkelt avdeling, som skal sikre at det ytes

forsvarlig og omsorgsfull hjelp til de av våre innbyggere, som trenger sektorens tjenester. Det skal være tett oppfølging av kvalitetsavvik og HMS avvik i sektor. Det er påbegynt en plan for å gjennomføre internkontroll av hvordan dokumentasjonsplikten følges opp i avdelingene.

Fra og med 2026, blir det hentet ut data daglig til kommunalt pasientregister i regi av Helsedirektoratet. Det krever at registrering av pasientdata, gjennomføres i tråd med den veiledningen som foreligger. Denne type data, gir god styringsinformasjon til innretting av helsetjenestene i kommunen, og blir viktig å følge opp.

Kommunen er med på felles anskaffelse av nytt EPJ-system for pleie- og omsorgstjenestene, sammen med andre kommuner i Telemark og Vestfold. Det kan bli aktuelt at dette iverksettes i løpet av 2026, og vil kreve mye arbeid i tjenestene våre. Økonomiske forutsetninger for å fase inn nytt EPJ system, er ikke lagt inn i budsjett forslaget, da de økonomiske verdiene ikke er kjent enda. Det vil påvirke både investeringsbudsjett og driftsbudsjett med høyere kostnader.

Budsjettmessige endringer i 2026

Sektorens drift er i hovedsak videreført på samme nivå som inneværende år.

Reduksjon av bruk av bemanningsbyrå i ressurskrevende prosjekter, gir en redusert netto kostnad på 1,5 millioner kroner i 2026. Avtalen om drift av ØHD seng ved Skien Helsehus er sagt opp, og ØHD tilbudet skal ivaretas ved Drangedal sjukeheim fra andre kvartal 2026.

Dette gir en netto innsparing på 0,5 millioner kroner i 2026.

Det er videre lagt inn reduksjon av tjenestetilbudet innen psykisk helse og rusomsorg med innsparing på 1 047 373, - kroner i 2026. Stillinger holdes vakante ved tjenestekontoret og fysioterapitjenesten, innsparing 2026: 770 423,- kroner.

Det opprettes en ALIS fastlegetstilling i 70 %, netto økt utgift er beregnet til: 316 816,- kroner.

Sektorens drift vil alltid være preget av at det kan oppstå omfattende, uforutsigbare behov. Dette gjelder både helse- og omsorgstjenester og barneverntjenester. Budsjett blir lagt uten buffere, og dette gjør økonomien i sektoren sårbar.

Investeringer i sektor 300 i 2026:

- Utvide bruk av alarmsystemet ved sjukeheimen/Lauvåsen og Myrveien bofellesskap, med installering av digitalt tilsyn. 500 000,- kroner. Dette frigjør teknologi som brukes på institusjon i dag, til bruk hos hjemmeboende pasienter.
- Kjøp av 5 sykehussenger Drangedal sjukeheim 140 000,- kroner
- Gjenstår renovering av ett kjøkken på Drangedal Sjukeheim, 350 000,- kroner
- Anskaffelse elektromedisinsk utstyr i forbindelse med ØHD-seng ved sjukeheimen, 120 000,- kroner
- Innkjøp 2 biler (brukt kjøp) til transport av brukere av dagsenteret i Stemmenveien 6, og brukere av dagbehandlinga på Drangedal Sjukeheim, 1 000 000,- kroner.
- Innkjøp av 4 varebiler som tjenestebiler i psykisk helse, ved helsestasjonen og til rehabiliteringsteamet, 1 400 000,- kroner.
- Utbygging servicebygg og HDO-boliger Doktormyra.

Handlingsplan med prioriterte strategier med delmål, tiltak og resultatindikatorer.

	En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud			Bærekraft-mål
<i>Nr</i>	<i>Delmål</i>	<i>Tiltak</i>	<i>Resultat-indikator</i>	
1.	Ha oversikt og god budsjettkontroll	Følge opp rapportering hvert tertial iht internkontrollen	Gjennomført Mindre enn 1 % avvik	3
2.	Benytter tilgjengelige tilskuddsordninger, som støtter opp under ønsket utviklingsarbeid	Følger opp rapportering og søknader på følgende: • Kompetansetilskudd • Tjenesteutvikling • Kommunalt rusarbeid • Særskilte behov, IMDI	Antall søknader innvilga. Sum tilskudd mottatt.	
3.	95 % av sektorens ansatte har ønsket stillingsstørrelse	Årsturnus	Reduksjon i andel ansatte som har ufrivillig deltid ned til 5 %.	5, 8
4.	Medarbeiderne opplever trivsel og mestring på arbeidsplassen	Gjennomføre medarbeiderundersøkelse	Gjennomført	3
5.	Sykefravær likt eller lavere enn måltall	Oppfølging i henhold til kommunens rutiner	Sykefravær 8,5 % eller lavere	3
6.	Riktig skalerte og forsvarlige tjenester, hovedsakelig ivaretatt av egne kjernetjenester	Redusere bruk av bemanningsbyråer. Sette kjernetjenestene i stand til å ivareta særlig ressurskrevende tiltak.	Bruk av bemanningsbyrå er faset ut Kjernetjenestene ivaretar særlig ressurskrevende tiltak.	3

	Måltrettet satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen			Bærekraft-mål
<i>Nr</i>	<i>Delmål</i>	<i>Tiltak</i>	<i>Resultat-indikator</i>	
1.	Trygg oppvekst	Følge opp barnevernsreform	Gjennomførte møter med barnevernet – tiltak iverksatt	3
		Aktiv deltagelse i BTI	BTI er den brukte arbeidsmetodikk i kommunen	17
		Implementere Plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker i kommuneorganisasjonen	Årlig handlingsplan med konkrete mål er utarbeidet i regi av BTI	1, 16
2.	Aldersvennlige lokalsamfunn	Utvikle Doktormyra i tråd med prinsippene for aldersvennlige lokalsamfunn	Arbeid er fulgt opp	3, 7, 11
3.	Forsvarlige helse- og omsorgstjenester	Avklare ansvar og myndighet for Boligsosial lov	Gjennomført	3
		ROS-analyser m/tiltaksplan ved behov	Gjennomført	3
		Revidere kompetanseprofil i sektor 300	Gjennomført og vedtatt i Administrasjonsutvalget	4

		Revidere tjenestekriterier for helse- og omsorgstjenester i Drangedal kommune Prosjekt «internrevisjon av dokumentasjonsplikten» i sektor Videreutvikle internkontrollen i QM+, med fokus på utarbeidelse av relevante rutiner og oppfølging av avvik	Gjennomført og vedtatt av kommunestyret Gjennomført og rapportert til Hovedutvalget Ansatte i alle avdelinger melder avvik i QM+ Alle ledere saksbehandler avvik i QM+ Både kvalitetsavvik og HMS avvik rapporteres i tertialrapporteringen	3
4.	Nødvendig ivaretagelse av pårørende i alle aldre	Årlig evaluering av plan for pårørendestøtte i alle avdelinger Innføre pårørendeavtaler der det er naturlig	Gjennomført Tjenesteutvikling Er startet opp i 2026	3
5.	Digitalisering	Følge opp og utnytte mulighetene i allerede etablerte fagsystemer. Systematisk innføring av velferdsteknologi Bygge kompetanse i egen organisasjon og avklare roller og ansvar. Forberede overgang til nytt EPJ system	Gjennomføres fortløpende Gjennomføres fortløpende Ansvars- og rollebeskrivelse utarbeidet og gjort kjent i sektoren. Nytt EPJ system er tatt i bruk innen frist for kommunen	8

4.7 Sektor 400 Bygg, eiendom og kommunalteknikk

Tabellen nedenfor viser sektorens netto driftsutgifter i 2025 og 2026.

Merk at for sektor 400 er det betydelige inntekter i form av avgifter.

400	BYGG, EIENDOM OG KOMM TEKNIKK	BUDSJ 2026	BUD 2025	ENDRING
11231	Prosjekt eiendomsskatt	204 798	231 355	-26 557
14120	Gautefall Biathlon	647 650	846 060	-198 410
14130	Fjernvarme	0	-138 000	138 000
14140	Bygg og eiendomsforvaltning	-1 113 159	1 361 605	-2 474 764
15110	Ledelse og administrasjon	2 935 401	2 901 941	33 460
15120	Administrasjonsbygg	1 362 215	1 336 101	26 114
15140	Kart og Oppmåling	483 912	362 708	121 204
15200	Boliger til utleie	-1 968 834	-1 150 546	-818 288
15210	Andre tilt.på boligsekt.	80 000	80 000	0
15220	Andre kommunale bygg	301 933	291 723	10 210
15310	Kommunale veier	8 761 678	8 952 171	-190 493
15320	Vei- og gatelys, trafikk sikring	130 000	160 000	-30 000
15330	Private veier	200 000	200 000	0
15430	Drift av friluftsområder	624 190	620 872	3 318
15620	Produksjon av vann	4 106 068	3 429 353	676 715
15630	Distribusjon av vann	-11 235 521	-14 601 779	3 366 258
15650	Avløpsrensing	6 808 244	5 319 632	1 488 612
15660	Avløpsnett	-17 209 234	-17 669 984	460 750
15670	Renovasjon og slam	-634 000	-915 000	281 000
15680	Feiervesen	-44 872	-90 882	46 010
15690	Brannvesen	7 012 000	6 352 000	660 000
15700	Renhold	9 689 653	9 882 651	-192 998
15995	Rammekutt sektor 400	0	-750 000	750 000
15997	Korreksjon lønnsgrunnlag sektor 400	0	414 000	-414 000
15999	Reservert lønn sektor 400	763 141	762 000	1 141
SUM		11 905 263	8 187 981	3 717 282

Beskrivelse av sektoren

Organisering:

Bygg, eiendom og kommunalteknikk «kjøper» noen tjenester gjennom interkommunale samarbeid. Stillinger som inngår som en del av interkommunalt samarbeid, der andre kommuner er vertskommune, går ikke fram av årsverksoversikten. For Bygg, eiendom og kommunalteknikk dreier dette seg om:

- VA-Gautefall (Nissedal kommune)
- Grenland brann og redning (GBR IKS)
- Indre Agder og Telemark avfallselskap (IATA IKS)

Stillinger:

Nedleggelse av Drangedal boligstiftelse og Mjelkåsen boligstiftelse er vedtatt av kommunestyret. Videreføring av drift, utleie og boligforvaltning skal videreføres i kommunal organisasjon med iverksettelse fra og med 1. januar 2026. Denne organiseringen vil gjøre at noe av ansvaret legges til sektor bygg, eiendom og kommunalteknikk. Enhet Bygg og eiendom blir tilført 0,5 årsverk som boligforvalter. I tillegg overføres 1,0 årsverk som vaktmester (driftspersonell) som følge av virksomhetsoverdragelse. Enhet for Teknisk støtte tilføres 0,5 årsverk for å utføre merkantile/boligforvaltningsmessige oppgaver.

Enhetsleder for Bygg og eiendom går fra 1. januar 2026 over i prosjektlederstilling for å følge byggefasen i prosjekt Servicebygg og HDO-boliger på Dokortunet. Stillingen finansieres over prosjektets budsjett.

I oversikten under vises årsverk/hjemler som lønnes over driftsbudsjettet ved inngangen til 2026.

Sektor 400	2026	2025
Ledelse, teknisk støtte/prosjekt	3,0	4,0
Bygg og eiendom	7,5	6,5
Vei og park	5,0	5,4
Vann og avløp	6,2	6,2
Renhold	12,75	14,25
Budsjettet årsverk totalt	34,45	36,35

I tillegg lønnes 1,4 årsverk ved finansiering gjennom investeringsprosjekt.

Ved å omprioritere innenfor vedtatte stillingshjemler styrkes bemanning på enhetene etter behov. Kostnadsutviklingen på varer og tjenester innenfor teknisk sektor er generelt høyere enn utviklingen i budsjetttrammene. Dette gjør at vi må se på alternative løsninger i forhold til lavere andel innkjøp/innleie av konsulenter og entreprenører og videre hva som vil være riktig dimensjonering av egne personellressurser i årene som kommer.

Enheter og fagområder:

Ledelse og prosjekt

Omfatter overordnet ledelse ved kommunalsjef og stilling som prosjektleder Dokortunet som besettes internt for 2026/27/28.

Teknisk støtte

Enheten har ansvar for tekniske og personalrelaterte støttefunksjoner for øvrige enheter i sektoren. Enheten har også forvaltningsansvar for slam og renovasjon og fagansvar for e-skattekontoret.

Bygg og eiendom

Enheten har fagansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling innenfor områdene geodata, oppmåling, kommunale bygg og eiendommer. Enheten har også ansvar for å gjennomføre utvalgte investeringstiltak.

Vann og avløp

Enheten har fagansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling innenfor områdene kommunalt vann og avløp. Enheten har også ansvar for å gjennomføre utvalgte investeringstiltak.

Vei og park

Enheten har fagansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling innenfor områdene kommunale veier, fortau, GS-veier, bruer, park og friluftsområder inkludert Gautefall Biathlon. I tillegg forvalter enheten tilskudd til private veier og søknader om bompenger på private veier. Enheten har også ansvar for å gjennomføre utvalgte investeringstiltak.

Renhold

Enheten har fagansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling innenfor området renhold av kommunale bygninger med unntak av utvalgte bygg som andre sektorer tar ansvar for selv.

Status og utfordringer

Sykefravær i sektor

Målsetting for sektoren er 4,5% eller lavere. I 2025 ser sykefraværet i sektoren ut til å kunne ende rundt 6%. Sektoren følger opp sykefraværarbeid i 2026 bla. gjennom samarbeidsplan og aktivitetsplan med Vestmar bedriftshelsetjeneste.

Bygg og eiendom

- Budsjettrammene til drift og vedlikehold av kommunale bygg har ikke fulgt prisveksten og utviklingen i behov for drift de siste årene og dermed er drifts- og vedlikeholdsbudsjettet for kommunale bygg reelt redusert hvert år.
- Faglig sett er utviklingen bekymringsfull sett i lys av at vedlikeholdsetterslepet på kommunale bygg øker og bygningskapitalen forringes år for år. I praksis vil den daglige driften prioriteres som igjen betyr at vaktmestertjenester og vedlikehold av skoler, barnehager, sjukeheim mfl. må reduseres betydelig hvert år.
- Fokus mot selvkostområdet oppmåling slik at gebyrnivå dekker faktiske kostnader. Lav byggeaktivitet fører til at vi forventer fortsatt lavt oppgavevolum innenfor oppmåling kommende år.

Vann og avløp

- Hovedplan for Vann og avløp 2023-32 utarbeidet 2023 og vedtatt i 2024 vil være førende for det meste av enhetens arbeid og prioriteringer i de kommende årene.
- Det er et mål å tilstrebe forutsigbare kommunale avgifter for abonnentene gjennom å arbeide målrettet med strategi og tiltak for å oppnå god balanse innenfor selvkostområdene og få flere kunder til våre kommunale VA-anlegg. Dette vil gi potensial for utvikling og stabile avgifter ift. vann og avløp.

Vei og park

- I budsjettforslaget er det innarbeidet innsparingstiltak som følge av nedklassifisering av kommunale veier til private veier. Vedtaket i 2025 gir en innsparing angitt til ca. 300 000 kr i 2026. Det arbeides videre med nedklassifisering av ytterligere kommunale veier i 2026 og økonomiplanperioden. Dette er lagt inn i budsjettet, hovedsakelig som reduksjon i vinterdriftsbudsjettet.
- Ny «Hovedplan for kommunale veier og bruer» anbefaler å prioritere systematisk utbedringsarbeid i årene som kommer som følge av nedprioritert vedlikehold på veier og bruer gjennom flere år. Bruene er ofte et kritisk punkt på en vei og blir dermed i praksis styrende for aksellast og totallast.
- Klimaendringer gir utfordringer i drifta. Vi ser en trend i forhold til økende driftskostnader år for år og at «ekstremværet» spiller en økende rolle i forhold til et økende drifts- og vedlikeholdsbehov. I budsjettet ligger det kun inne aktivitetsnivå til å møte et «normalt»-klima.

Renhold

- Behovet for renhold styres etter aktiviteten i alle sektorene i kommunen. Det er fokus på utførelse av renhold etter standard Insta800. Dette videreføres også som standard i 2026.

Investeringsprosjekter

- Bygg, eiendom og kommunalteknikk ved kommunalsjef har ansvar for rollen som prosjektansvarlig i forhold til vedtatte investeringsprosjekt. Sektoren har ansvar for å engasjere intern eller ekstern prosjekt- og byggeledelse og planlegge, prosjektere og gjennomføre utbyggingsprosjekter i tråd med kommunestyrets vedtak.
- I 2026 har Bygg, eiendom og kommunalteknikk ansvar for å gjennomføre investeringer for ca. 110 mill. kr fordelt på ca. 25-30 ulike prosjekt.

Budsjettmessige endringer i 2026

Sektorens nettobudsjett for 2026 er på 11,9 millioner kroner. Dette er et budsjett som ligger ca. 3,4 millioner kroner høyere enn deflatorjustert budsjett fra 2025. Økningen skjer hovedsakelig innenfor selvkostområdet vann og avløp som likevel kan redusere gebyrene fra 2025 til 2026.

Nytt for 2026 er at boligmassen til tidligere Drangedal boligstiftelse og Mjølås boligstiftelse er overført til Drangedal kommune og sektor 400 Bygg, eiendom og kommunalteknikk. Med bakgrunn i tidligere driftsregnskap er det opprettet et eget budsjettansvar og utarbeidet et eget budsjett for disse nye oppgavene.

I budsjettforslaget er det lagt inn innsparing som følge av videre nedklassifisering av kommunale veier med ca. 400 000 kr i 2026 (½ års effekt). Helårs effekt vil kunne oppnås først i 2027.

Det er videre lagt inn kostnadsreducerende tiltak ift. løypekjøring Gautefall Biathlon.

Handlingsplan med prioriterte strategier med delmål, tiltak og resultatindikatorer.

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud			
Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	Bærekraftsmål
Nedklassifisering kommunale veier	<i>Plan for videre privatisering av kommunale veier med mål om innsparing (halv effekt 400' i 2026).</i>	Sak til kommunestyret	9,11,12
Ha oversikt og god budsjettkontroll	<i>Tilpasse sektorens driftsnivå til økonomiske rammer og behov. Tertialrapportering drift og investering</i>	Gjennomført Budsjett Regnskap	8,11,12,16 8,11,12,16
Gjennomføre vedtatt investeringsprosjekter i tråd med budsjett.	<i>God planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter jfr. prosjekthåndboka.</i>	Gjennomførte prosjekter innen frist og budsjett.	3,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17
God forvaltning av bygg- og veger	<i>Utarbeide overordna plan for bygg.</i>	Sak til kommunestyret	8,9,11
	<i>Plan for ENØK-tiltak som reduserer energiforbruk i formålsbygg.</i>	Rapportering KD	7,8,9,11,12,13
Utvikle en kompetent organisasjon som kan levere gode tjenester	<i>HMS og IA arbeidet skal være en integrert del av den daglige driften.</i>	Sykefravær lavere enn 4,5 %	3,5,8,10
	<i>Sikre rekruttering med nødvendig kompetanse.</i>	Delvis gjennomført	4,5,8
	<i>IK-arbeid i sektor med mål om å kartlegge risiko.</i>	ROS-analyser	3,8
	<i>Bygge IT-kompetanse som kan bidra til både å vedlikeholde sektorens eksisterende fagsystemer, og til digitalisering av nye oppgaver</i>	Rutinebeskrivelse for drift av egne systemer etablert. Gjennomført kompetanseheving og digitaliseringsprosjekter.	11,12,16

Målrettet satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen			
Delmål	Tiltak	Resultat-indikator	Bærekraftsmål
Oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner innen investering og innkjøp.	<i>Bidra til å gjennomføre nye prosjekter kostnadseffektivt og med god kvalitet</i> <i>Styrke internkontroll gjennom prosjektstøtte</i>	Gjennomførte prosjekter innenfor budsjett og tidsplan uten vesentlige avvik.	8,11
Effektiv forvaltning av egen infrastruktur innen veg, bygg og VA	<i>Levere tjenester i kommunen på en effektiv måte med god kvalitet</i>	Gjennomført Brukerundersøkelser	3,6,7,11,12,13,14,15,16

Etablere en bærekraftig infrastruktur i tråd med føringer i Hovedplan VA og pålegg fra staten.	<i>Gjennomføre tiltak iht. hovedplan VA. Følge opp samarbeidsprosjektet med Nissedal kommune.</i>	Gjennomført i tråd med planer, budsjett og vedtatt framdrift	3,6,9,11,14,15,17
Bidra til utvikling av vedtatt boligpolitikk for kommunen	<i>Bidra til å etablere attraktive boligtomter som er klare til bygging når ny E18 kommer.</i>	Antall tomter som er byggeklare.	11

5.1 Oversikt investeringer 2026-2029

INVESTERINGER 2026-2029		Rebudsjettert fra 2025	Ny bevilgn 2026	Årsbudsjett 2026	Øk-plan 2027	Øk-plan 2028	Øk-plan 2029
1001001	Pensjon KLP	0	1 150 000	1 150 000	1 200 000	1 250 000	1 300 000
1001029	Startlån	0	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
1001040	Kirkevergen div prosjekt	0	950 000	950 000	900 000	950 000	1 050 000
1001053	Skjeggfoss, Bø i Tordal - statlig sikret	261 000	0	261 000	0	0	0
1001305	Sjukeheimen, FH og Lauvåsen bofellesskap	0	760 000	760 000	0	0	0
NYTT 26	Sjukeheimen, oppgradering av kjøkken	0	350 000	350 000	0	0	0
1001353	Kjøp av biler Helse og velferd	0	2 400 000	2 400 000	1 200 000	700 000	700 000
1001384	Kommunale boliger	0	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
1001456	Toke Brygge 2021	205 000	0	205 000	0	0	0
1001460	Kommunale veier og bruer	2 981 000	3 750 000	6 731 000	3 750 000	3 750 000	3 750 000
1001472	Tiltak trafiksikkerhets-plan	0	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
1001483	Bygg enøk-tiltak LED	0	1 250 000	1 250 000	0	0	0
NYTT 27	Bygg enøk-tiltak vinduer kommunehus	0	0	0	1 500 000	0	0
1001503	Maskiner/arbeidsbiler og utstyr Sektor 400	530 000	3 000 000	3 530 000	500 000	500 000	500 000
1001542	Kommunal vei boligfelt Neslandsvatn	1 894 000	0	1 894 000	0	0	0
1001931	VA-anlegg Merkebekk (ikke selvkost)	991 000	0	991 000	0	0	0
1001932	Elev-pc	0	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
1001939	Ipad politikere	0	0	0	350 000	0	0
1001940	Generell kapasitet /infrastruktur IT	0	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
1001969	Ipad skoleelever	0	375 000	375 000	375 000	375 000	375 000
1001975	Kragerøbanen tur-/sykkelsti, delstrekn 2	1 515 000	0	1 515 000	0	0	0
1001978	Kåsa Øverland /Stemmen	142 000	0	142 000	0	0	0
1001983	Nytt system HR/Økonomi	0	500 000	500 000	0	0	0
1001984	Friluftsområde - Merkebekkbua	1 348 000	0	1 348 000	0	0	0
1001985	Merkebekk stasjon	285 000	0	285 000	0	0	0
1001986	Doktortunet HDO og servicebygg	26 614 000	43 386 000	70 000 000	70 000 000	73 000 000	0
NYTT 27	Geodata	0	0	0	400 000	0	0
1001048	Digitalisering mm	0	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
NYTT 26	Heirekshaug bhg oppgradering innomhus	0	250 000	250 000	0	0	0
NYTT 28	Garasje feierbil vaskeplass storbil	0	0	0	0	5 000 000	0
1001998	Idrettshallen oppgradering	0	900 000	900 000	0	0	0
1001999	Drangedal 10-årige skole solavskjerming	0	500 000	500 000	0	0	0
NYTT 28	Drangedal 10-årige skole kameraovervåkning	0	0	0	0	250 000	0
NYTT 26	Tokenstua oppgradering amfi, styringsyst etc.	0	250 000	250 000	0	0	0
NYTT 26	Kroken skole, universell utforming	0	300 000	300 000	0	0	0
NYTT 26	Servicekontoret sikkerhetsvegg/skranke	0	200 000	200 000	0	0	0
NYTT 26	Legionellasikring idrettshall og bhg.	0	1 000 000	1 000 000	0	0	0
NYTT 26	Lauvåsen bofellesskap, nytt tak	0	300 000	300 000	0	0	0
NYTT 27	Oppgradering kommunehuset	0	0	0	1 000 000	0	0
NYTT 26	Tordal barnehage, lekeapparater	0	100 000	100 000	0	0	0
SUM	Ordinære investeringer inkl. mva	36 766 000	76 321 000	113 087 000	95 825 000	100 425 000	22 325 000
1001401	VA-Gautefall vann	0	0	0	0	0	0
1001401	VA-Gautefall avløp	0	0	0	0	0	0
1001405	Nytt renseanlegg Langmoen	0	0	0	0	0	0
1001408	Stranna vannverk	1 400 000	0	1 400 000	0	0	0
1001434	Renseanlegg Henseid	1 744 000	0	1 744 000	0	0	0
1001435	Vann resten av bygda	0	3 075 000	3 075 000	3 895 000	8 405 000	3 075 000
1001431	Avløp resten av bygda	2 986 000	3 075 000	6 061 000	3 075 000	3 075 000	3 075 000
1001407	Ny vannforsyningsledning Stranna VV - MHB	0	3 075 000	3 075 000	0	0	0
SUM	VA investeringer ekskl. mva	6 130 000	9 225 000	15 355 000	6 970 000	11 480 000	6 150 000
SUM	Samlede investeringer	42 896 000	85 546 000	128 442 000	102 795 000	111 905 000	28 475 000
	Overføring fra drift	0	-1 150 000	-1 150 000	-1 200 000	-1 250 000	-1 300 000
	Salg av boligeiendommer	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
	Tilskudd fra Husbanken	0	-13 535 000	-13 535 000	0	-20 302 000	0
	Momskompensasjon	-7 353 000	-12 444 000	-19 797 000	-16 345 000	-17 245 000	-1 595 000
	Bruk av lån	-35 543 000	-56 417 000	-91 960 000	-83 250 000	-71 108 000	-23 580 000
SUM	Sum finansiering	-42 896 000	-85 546 000	-128 442 000	-102 795 000	-111 905 000	-28 475 000

1001305 - Sjukeheimen - Ombygging/utbedring sprinkleranlegg og brannvarslingsanlegg.
1001460 - Kommunale veier – Tempelen bru, Brosdalsveien samt oppgradering dekke div. veier
1001503 - Maskiner/arbeidsbiler - Ny gatesopebil og ny tjenestebil byggdrifter.
1001986 - Doktortunet HDO-boliger og servicebygg - Byggstart februar 2026.
1001998 - Oppgradering Idrettshallen - Universell utforming.

6.0 Gebyrtabeller 2026

6.1 Avgifter og egenbetalinger

Nedenfor gis en samlet oversikt over gebyr, avgifter og egenbetalinger for de tjenester som Drangedal kommune yter, og forslag til satser for 2026.

Det er benyttet 3,5 % som en generell prisjustering, konsumprisindeks er benyttet med 3,6 % til husleie. Sistnevnte prosent svarer til endringen i konsumprisindeksen fra september 2024 til september 2025. Deflator i statsbudsjett for 2025 utgjør 3,5 %.

Forskrifter som bestemmes av staten blir regulert i samsvar med prisendringene i aktuell forskrift. Det vises for øvrig til de enkelte tabellene nedenfor.

For tjenestene vann, avløp, renovasjon, slamtømming og feiing beregnes gebyrene i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

For reguleringsplaner, bygge- og eierseksjonsaker og oppmålingsforretninger skal gebyrene dekke kommunens kostnader for tjenesteområdet. Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgave svinger normalt fra år til år. Det er fordi det avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling. Priser for 2026 bygger på hvilke inntekter kommunen må ha for å dekke driftskostnadene.

6.2 Husleier

Endring av husleie i kommunale boliger

Husleieloven § 4-2 gir bare anledning til å regulere løpende husleier med endringen i konsumprisindeksen siste år. Konsumprisindeksen er endret til 3,6 % fra september 2024 til september 2025.

Kommunedirektøren foreslår at husleier i kommunale boliger økes tilsvarende konsumprisindeksen med 3,6% med virkning fra 01.01.2026.

Ved bytte av leietaker bør husleien økes til gjengs leie (Husleieloven § 4-3), uavhengig av dagens husleie.

6.3 Servicekontoret

Satser 2026

Ekspedisjonsgebyr - Servicekontor	89,-
Diverse arbeid pr. påbegynt halvtime – Servicekontor	350,-

6.4 Kart og eiendomsinformasjon

Kartdata - Meglerpakker, takstpakker, kart, matrikkelinformasjon m.m.

Digitale kartdata bestilles gjennom en web-tjeneste, e-Torg. Basiskart er digitale kartdata fra kommunen, der leveransen inneholder data fra felles kartdatabase, eiendomsgrenser fra Matrikkelen og vegnett-data fra datasettet ELVEG. e-Torg er tilgjengelig på alle plattformer, og er åpent 24 timer i døgnet.

For meglerpakker, takstpakke, karter, matrikkelinformasjon m.m. tilbyr kommunen å bestille dette via våre samarbeidsparter. Kommunens andel er basert på selvkost. Prisene fremgår av deres portal.

- Infoland
- e-plassen
- e-Torget

6.5 SFO, barnehage, idrettshall, volleyballhall, kulturskole og voksenopplæring

Barnehage	Sats 2026
Søskenmoderasjon 30% for barn nr. 2 og gratis for barn nr. 3	
Heldagsplass barnehage 100%	700,-
Heldagsplass barnehage 80%	560,-
Heldagsplass barnehage 60%	420,-
SFO	
SFO-plass 0 – 13 timer pr. uke. 1., 2. og 3. trinn	0,-
SFO-plass 13 timer eller mer pr. uke. 1 og 2. trinn	1 024,-
SFO-plass 0 – 13 timer pr. uke. 4. trinn	1 594,-
SFO-plass 13 timer eller mer pr. uke. 3. og 4. trinn	2 585,-
Skoleferieordningen	
Dagspris inkl. kost	377,-
Gebyr ved sen henting i barnehage og SFO	
Pr. påbegynt ½ time jf. vedtekter	500,-
Kultur	
Idrettshall	
Drangedal idrettshall for trening, hall ABC (inkl. garderobe m/dusj)	265,-
Drangedal idrettshall for trening, hall AB (inkl. garderobe m/dusj)	186,-
Drangedal idrettshall for trening, hall A/BC (inkl. garderobe m/dusj)	157,-
Drangedal idrettshall for trening, hall B/C (inkl. garderobe m/dusj)	120,-
Drangedal idrettshall for trening, Møterom	148,-
Drangedal idrettshall for trening, Badstue	89,-
Drangedal idrettshall for trening, Kjøkken	148,-
Drangedal idrettshall for trening, Garderobe	89,-
Drangedal idrettshall for arrangementer, hall ABC (inkl. garderobe m/dusj)	383,-

Kulturskole	
Elevplass pr. år	3 389,-
Leie av instrument pr. år	700,-
Volleyballhallen i Kroken	
	100,-
Gymsal, Tørdal skule	
	100,-
Tokestua	
Kultur salen til arrangement (man-tor). Kommersielle aktører.	2 693,-
Kultur salen til arrangement (man-tor). Lokale lag og foreninger	1 616,-
Kultur salen til arrangement (fre-søn). Kommersielle aktører	3 771,-
Kultur salen til arrangement (fre-søn). Lokale lag og foreninger	2 693,-
Kultur salen, rigging / øving til arrangement. Kommersielle aktører	1 293,-
Kultur salen, rigging / øving til arrangement. Lokale lag og foreninger	647,-
Lys – Lydanlegg	2 155,-
Lys – lydtekniker. Etter avtale med tekniker	
Personell billettsalg/annet pr. time	377,-
Gebyr pr. solgte billett - Kommersielle aktører	27,-
Gebyr pr. solgte billett - Lokale lag og foreninger	17,-
Kjøkken. Kommersielle aktører	1 185,-
Kjøkken. Lokale lag og foreninger	431,-
Kino	
Billett voksen	135,-
Billett barn	109,-
Voksenopplæringa	
Norskprøve muntlig	1 100,-
Norskprøve skriftlig	1 100,-
Samfunnskunnskap/statsborgerprøve	870,-

6.6 Egenbetaling Helse og velferd

3,5 % som generell prisjustering – 3,6 % konsumprisindeks på husleie. Ved bytte av leietaker bør husleien økes til gjengs leie (Husleieloven § 4-3), uavhengig av dagens husleie.

Tjeneste	Merknad	Sats 2025	Sats 2026
Institusjonstjenester			
Maks egenbetaling sykehjem pr. mnd.	Selvkost	151 032,-	156 318,-
Dag/nattopphold Pr dag/natt	Egen forskrift Vedtak statsbudsjettet	115,-	115,-
Korttidsopphold pr. døgn	Egen forskrift Vedtak statsbudsjettet	200,-	205,-
Fribeløp	Egen forskrift Vedtak statsbudsjettet	14 450,-	10 950,-
Hjemmebaserte tjenester			
Makspris pr. time	Selvkost	406,-	420,-

Abonnement pr mnd.			
Inntekt fra 0-2G	Egen forskrift Vedtak statsbudsjettet	240,-	245,-
Inntekt fra 2-3G		651,-	674,-
Inntekt fra 3-4G		1 098,-	1 136,-
Inntekt fra 4-5G		1 582,-	1 637,-
Inntekt over 5G		1 858,-	1 923,-
Andre omsorgstjenester			
Trygghetsalarm		383,-	396,-
Middagsombringing		119,-	123,-
Middag – Myrveien bofelleskap		82,-	85,-
Kostpenger – eldresenter pr dag		160,-	166,-
Kostpenger bofellesskap pr mnd.		5 637,-	5 834,-
Boliger			
Strøm FH-boliger		243,-	252,-
Kommunale utleieboliger	Reguleres med konsumprisindeks i henhold til husleiekontrakt, Husleieloven og Husbankens regler	3,0 %	3,6 %

6.7 Gebyrregulativ for plan og byggesaksbehandling

Private planer økes med 6,3 % fra 2025 til 2026.

Bygge-, dele- og dispensasjonssaker økes med 10,1% fra 2025 til 2026.

Regulativbestemmelse	Beregningsenhet	Gebyr 2026
Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser		
§ 1-3. Befaring		
I de tilfeller kommunen gjennomfører befaring som en del av saksbehandlingen, betales gebyr etter medgått tid.	Per time	Etter hvert kapittel

Kapittel 2. Private planforslag	Beregningsenhet	Gebyr 2026
§ 2-1. Gebyr for arbeid med oppstart av planarbeidet		
§ 2-1-1. Gebyr for planinitiativ		
Gjennomgang av planinitiativ som er i tråd med overordnede planer	Per planinitiativ	9 500,-
Gjennomgang av planinitiativ som er i strid med overordnede planer	Per planinitiativ	16 300,-
Planinitiativ som sendes inn flere ganger	Per påfølgende planinitiativ	7 480,-

§ 2-1-2. Oppstartsmøte og andre møter		
Oppstartsmøte	Per oppstartsmøte	20 400,-
Avklaringsmøter	Per møte	5 440,-
§ 2-1-3. Gebyr for fastsetting av planprogram		
Planer som krever fastsetting av planprogram	Per planprogram	40 800,-
§ 2-2. Tilleggsgebyr for politisk prøving av plansaker		
Tilleggsgebyr der forslagstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	20 400,-
Tilleggsgebyr der forslagstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling etter pbl § 12-8 andre ledd	Per planinitiativ	20 400,-
§ 2-3. Mangelfulle plandokumenter		
Tilleggsgebyr ved utarbeidelse av skriftlig tilbakemelding om mangler i plandokumentene	Per skriftlig tilbakemelding	10 200,-
§ 2-4. Gebyr for behandling av privat planforslag		
§ 2-4-1. Grunngebyr for planforslag		
Grunngebyr for planforslag	Per planforslag	81 600,-
§ 2-4-2. Tilleggsgebyr for dialogmøter underveis i planprosessen		
Dialogmøte med forslagsstiller/plankonsulent	Per møte	5 440,-
§ 2-4-3. Tilleggsgebyr for planer med konsekvensutredning		
Tilleggsgebyr for planer med konsekvensutredning	Per planforslag	27 200,-
§ 2-4-4. Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnende planer		
Tilleggsgebyr som er i strid med overordnede planer	Per planforslag	20 400,-
§ 2-4-5. Tilleggsgebyr for arealformål og hensynssoner i planforslaget		
Over 5 arealformål	Per planforslag	9 500,-
Over 2 hensynssoner	Per planforslag	6 800,-
§ 2-4-6. Tilleggsgebyr for planens grunnareal		
Planforslag der planens grunnareal er over 8.000 m ²	Per planforslag	9 500,-
§ 2-4-7. Tilleggsgebyr for antall tomter for bebyggelse		
Fra 6 til 10 tomter	Per planforslag	9 500,-
Fra 11 til 20 tomter	Per planforslag	16 600,-
Over 20 tomter	Per planforslag	20 400,-
§ 2-4-8. Tilleggsgebyr for flere vertikalnivåer		
Tilleggsgebyr for flere vertikalnivåer	Per planforslag	13 600,-
§ 2-5. Gebyr for utfylling, endring og oppheving av plan		
Endringer som behandles som ny plan i samsvar med pbl § 12-14 første ledd	Per planforslag	Fullt gebyr av § 2-1 – § 2-4
Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever politisk behandling	Per endring eller utfylling	34 000,-
Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever administrativ behandling	Per endring eller utfylling	40 800,-
Tilleggsgebyr for møter i sak om endring mv. av reguleringsplan, jf. pbl § 12-14 andre ledd	Per møte	9 500,-

§ 2-6. Gebyr ved avslutning av planarbeidet		
Hvis saken trekkes før oppstartsvarsel eller planmyndigheten beslutter at initiativet skal stoppes	Per planinitiativ	Gebyr etter § 2-1-1
Etter oppstartsmøtet, men før innsendelse av forslag	Per planoppstart	Gebyr etter § 2-1
Avslutning av planarbeidet etter at planforslaget er mottatt av kommunen	Per planforslag	50 % av gebyr etter § 2-4*
Gebyr ved avslag etter pbl § 12-11	Per planforslag	Fullt gebyr
Avslutning av arbeidet med mindre planendring etter at kommunen har mottatt komplett søknad, jf. § 2-5	Per søknad	50 % av gebyr etter § 2-5
§ 2-7. Gebyr for oppstartsmøte ved manglende oppfølging fra forslagstiller		
Der planoppstart ikke er kunngjort innen seks måneder etter første oppstartsmøte	Per nytt oppstartsmøte	§ 2-1-2
Der komplett planforslag ikke er mottatt innen tjue måneder etter første oppstartsmøte	Per nytt oppstartsmøte	§ 2-1-2
§ 2-8. Gebyr for annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for medgått tid i plansaker	Per time	1 325,-

Kapittel 3. Bygge-, dele- og dispensasjonssaker	Beregningsenhet	Gebyr 2026
§ 3-1. Grunngebyr		
Søknader innsendt via elektronisk søknadsportal	Per søknad	1 850
Søknader innsendt på annet vis	Per søknad	2 460
§ 3-2. Registreringsgebyr		
Søknadspliktige tiltak	Per bruksenhet	490
Meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige, jf. pbl § 20-5	Per tiltak	620
§ 3-3. Gebyrreduksjon ved komplett søknad		
Gebyrreduksjon	Per søknad	-1 230
§ 3-4. Forhåndskonferanse og andre møter		
Forhåndskonferanse	Per møte	6 100
Andre møter	Per møte	3 050
§ 3-5. Søknadspliktige tiltak som krever ansvarlig foretak – pbl § 20-3		
§ 3-5-1. Bolig, fritidsbolig og andre bygg, jf. § 20-1 a og b		
§ 3-5-1-1. Oppføring av bolig og fritidsbolig		
Én eller to boenheter	Per bygning	17 250
Tre til fire boenheter	Per bygning	19 700
Fem til ti boenheter	Per bygning	22 150
Elleve til tjue boenheter	Per bygning	24 600
Over tjue boenheter	Per bygning	27 100
Felles garasjeanlegg eller andre anlegg som betjener flere bygninger	Per tilhørende bygning	7 400
§ 3-5-1-2. Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig og fritidsbolig		
Tilbygg, påbygg eller underbygg til boligbygg uten ny boenhet	Per tiltak	7 400
§ 3-5-1-3. Vesentlig endring eller reparasjon av bolig og fritidsbolig		

Vesentlig endring eller reparasjon av boligbygg	Per tiltak	12 300
§ 3-5-1-4. Seterhus, rorbu, koie, garasje, uthus, anneks, naust, båthus, boligbrakke og lignende		
Seterhus, rorbu, koie, frittstående garasje, uthus, anneks, naust, båthus og lignende	Per tiltak	8 600
Boligbrakke	Per tiltak	8 600
§ 3-5-1-5. Andre bygninger enn bygninger for boligformål		
Tiltaksklasse 1		
Landbruksbygg over 1.000 m2 og industri-/næringsbygg Bygningstype 211-249	Per tiltak	8 600
Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak	17 250
Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak	17 250
Tilbygg, påbygg og underbygg av annet enn bolig (bygningstyper: 211-840)	Per tiltak	8 600
Vesentlig endring eller reparasjon av annet enn bolig (bygningstyper: 211-840)	Per tiltak	12 300
Tiltaksklasse 2 og 3		
Landbruksbygg over 1.000 m2 og industri-/næringsbygg Bygningstype 211-249	Per tiltak	12 300
Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak	24 650
Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak	24 650
Tilbygg, påbygg og underbygg av annet enn bolig (bygningstyper: 211-840)	Per tiltak	12 300
Vesentlig endring eller reparasjon av annet enn bolig (bygningstyper: 211-840)	Per tiltak	24 600
§ 3-5-1-6. Andre tiltak enn bygninger (konstruksjon eller anlegg)		
Rør-, ledningsanlegg mv.	Per tiltak	6 150
Avløpsanlegg, olje-/fettutskiller, jf. forurensingsforskriften kapittel 12, 13, 15 og 15A	Per tiltak	2 450
Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	6 150
Brygge, molo, kai o.l.	Per tiltak	6 150
Andre type konstruksjon og anlegg	Per tiltak	6 150
§ 3-5-2. Fasadeendring		
Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg	Per søknad	6 800
§ 3-5-3. Varig eller tidsbestemt bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak		
Bruksendring av bolig til annet enn bolig	Per bruksenhet	8 600
Bruksendring av annet enn bolig til bolig	Per bruksenhet	8 600
Vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak	Per bruksenhet	8 600
Andre bruksendringer	Per bruksenhet	8 600
§ 3-5-4. Riving av tiltak		
Riving mv. av bygninger, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	4 900
Tilleggsgebyr for avfallsplan	Per avfallsplan	1 230

§ 3-5-5. Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner		
Bygningstekniske installasjoner	Per tiltak	4 900
Skorstein og røykkanal	Per tiltak	3 700
§ 3-5-6. Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig		
Sammenføring av bruksenheter i bolig mv.	Per tiltak	4 900
Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	Per ny boenhet	6 150
§ 3-5-7. Oppføring av innhegning mot veg		
Innhegning mot veg (eksempelvis støyskjerm, gjerder, voller, murer m.m.)	Per tiltak	6 150
§ 3-5-8. Plassering av skilt- og reklameinnretninger		
Skilt mv. på fasade	Per tiltak	4 900
Andre skilt mv.	Per tiltak	4 900
§ 3-5-9. Vesentlig terrenginngrep		
Vesentlig terrenginngrep, tiltaksklasse 1	Per søknad	8 600
Vesentlig terrenginngrep, tiltaksklasse 2 og 3	Per søknad	12 300
§ 3-5-10. Anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass		
Anlegg av veg	Per tiltak	6 150
Anlegg av parkeringsplass	Per tiltak	6 150
Anlegg av landingsplass	Per tiltak	6 150
§ 3-6. Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak, jf. plan- og bygningsloven § 20-4, jf. byggesaksforskriften §§ 3-1 og 3-2		
§ 3-6-1. Oppretting og endring av eiendom		
Oppretting av grunneiendom	Første nye grunneiendom	4 900
- Tilleggsgebyr for påfølgende ny grunneiendom	Per ny utover den første	1 230
Oppretting av festegrunn	Første nye festegrunn	4 900
- Tilleggsgebyr for påfølgende ny festegrunn	Per ny utover den første	1 230
Oppretting av anleggseiendom	Første nye anleggseiendom	7 400
- Tilleggsgebyr for påfølgende anleggseiendom	Per ny utover den første	1 230
Arealoverføring	Per søknad	4 900
§ 3-6-2. Andre tiltak uten krav til ansvarlig foretak		
Mindre tiltak på bebygd eiendom, jf. SAK § 3-1 a og b	Per tiltak	6 800
Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	Per søknad	6 150
Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d	Per søknad	4 900
Alminnelige driftsbygninger i landbruket under 1.000 m ² , jf. SAK § 3-2	Per tiltak	6 750
Midlertidige tiltak mv. jf. pbl § 20-4 c	Per tiltak	6 750
Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver jf. pbl 20-4 e	Per tiltak	6 750
§ 3-7. Nytt vedtak i samme sak		
Igangsettingstillatelse	Per søknad	2 450
Midlertidig brukstillatelse	Per søknad	2 450

Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	2 450
§ 3-8. Dispensasjonssaker		
For søknader som omfatter flere dispensasjoner, faktureres den dyreste dispensasjonen i sin helhet, mens det ilegges 40 % av gebyret for hver av de øvrige dispensasjonene.		
Søknad om dispensasjon fra kommune- og reguleringsplan	Per dispensasjon	12 300
Søknad om dispensasjon innenfor byggegrense langs vann- og vassdrag	Per dispensasjon	12 300
Søknad om dispensasjon fra avstand til vei	Per dispensasjon	8 600
Søknad om dispensasjon fra lov og forskrift	Per dispensasjon	9 850
- Tilleggsgebyr for ekstern høring	Per søknad	4 900
- Tilleggsgebyr for politisk behandling	Per søknad	6 150
§ 3-9. Andre vurderinger		
Fravik fra tekniske krav ved tiltak på eksisterende byggverk, jf. pbl § 31-4	Per fravik	1 230
Godkjenning av selvbyggeransvar, SAK § 6-8	Per søknad	1 230
Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl § 23-8, jf. SAK § 11-4	Per søknad	1 230
Tilleggsgebyr der kommunen må innhente nødvendig samtykke eller uttalelser fra andre myndigheter	Per søknad	2 450
§ 3-10. Søknad om endring av gitt tillatelse før bygg eller tiltak har fått ferdigattest		
Endring av tiltak	Per søknad	30% av gebyr etter § 3-5 og 3-6
Omfattende endringer behandles som en ny søknad	Per søknad	Fullt gebyr
§ 3-11. Søknad om endring av gitt tillatelse før bygg eller tiltak har fått ferdigattest		
Søknad som trekkes før påbegynt saksbehandling eller som avvises som følge av manglende privatrettslige forutsetninger	Per søknad	Grunngebyr
Søknad som trekkes etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før førstegangsvedtak	Per søknad	Grunngebyr + 50% av behandlingsgebyr
Sak som kommunen avslår etter fullført saksbehandling	Per søknad	Fullt gebyr*
§ 3-12 Gebyr for annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for medgått tid i bygge-, dele- og dispensasjonssaker	Per time	1 325

Kapittel 4. Eierseksjonering	Beregningsenhet	Gebyr 2026
§ 4-1. Grunngebyr		
Grunngebyr	Per søknad	2 100
§ 4-2. Registreringsgebyr		
Registreringsgebyr	Per seksjon	710
§ 4-3. Gebyrreduksjon ved komplett søknad		
Gebyrreduksjon	Per søknad	-1 330
§ 4-4. Saksbehandlingsgebyr		
§ 4-4-1. Oppretting av eierseksjoner		
For to til fire seksjoner	Per søknad	9 950
For fem til åtte seksjoner	Per søknad	11 100
Over ni seksjoner	Per søknad	14 200
§ 4-4-2. Reseksjonering		
For to til fire seksjoner	Per søknad	12 780
For fem til åtte seksjoner	Per søknad	14 200
Over ni seksjoner	Per søknad	17 000
§ 4-4-3. Sletting/oppheving av seksjonert sameie		
Saksbehandlingsgebyr for å slette seksjoner på en eiendom	Per søknad	4 250
§ 4-5. Tilleggsgebyr		
Gebyr for befaring	Per befaring	4 250
§ 4-6. Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag		
Søknad som trekkes før påbegynt saksbehandling eller som kommunen avviser eller avslår, jf. eierseksjonsloven § 12	Per søknad	Grunngebyr
Søknad som trekkes etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før vedtak	Per søknad	Grunngebyr + 50% av behandlingsgebyr
Sak som kommunen avslår etter fullført saksbehandling	Per søknad	Fullt gebyr*
§ 4-7. Gebyr for annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for medgått tid i seksjoneringssaker	Per time	1 325

6.8 Gebyr for kart og oppmåling

Oppmålingsforretning økes med 4% fra 2025 til 2026.

Kapittel 5. Oppmålingsforretning	Beregningsenhet	Gebyr 2026
§ 5-1. Gebyrreduksjon ved komplett rekvisisjon		
Gebyrreduksjon	Per rekvisisjon	-1 330
§ 5-2. Oppmålingsforretning		
§ 5-2-1. Gebyr for saksbehandling		
Oppretting av grunneiendom og festegrunn og matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	Første matrikkelenhet	19 950
- Tilleggsgebyr for oppretting av flere matrikkelenheter	Per påfølgende matrikkelenhet	6 650
Oppretting av uteareal på eierseksjon	For to tilleggsdeler	13 300
- Tilleggsgebyr for flere tilleggsdeler utover to	Per tilleggsdel	2 650

Oppretting av anleggseiendom	Per matrikkelenhet	23 950
Punktfeste	Per punktfeste	6 650
Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (MUF)*	Første matrikkelenhet	5 325
- Tilleggsgebyr for oppretting av flere matrikkelenheter	Per påfølgende matrikkelenhet	2 660
Grensejustering	Per rekvisisjon	14 650
Arealoverføring	Per rekvisisjon	17 300
Arealoverføring til offentlig vei og jernbane	Per time	1 330
Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser	Per rekvisisjon	8 650
Klarlegging av grense, punktfeste og stedbundne rettigheter som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning	Per rekvisisjon	15 950
§ 5-2-2. Gebyr for oppmåling i marka		
Oppmøtegebyr	Per oppmøte	2 660
Grensepunkt som måles og merkes i marka	Per grensepunkt	665
Grensepunkt som måles, men ikke merkes i marka	Per grensepunkt	332
§ 5-3. Avbrutt forretning		
Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket eller må avvises før oppmåling i marka er gjennomført	Per sak	40 % av § 5-2-1
Gebyr der saken avsluttes etter at oppmålingsforretningen er gjennomført	Per sak	60 % av § 5-2-1 + 100 % av § 5-2-2
§ 5-4. Gebyr for annet fakturerbart arbeid		
Gebyr for annet fakturerbart arbeid i oppmålingssaker	Per time	1 325

6.9 Årsgebyr feiing og tilsyn

Det er beregnet et standardgebyr for feiing og tilsyn.
Ingen endring fra 2025 til 2026

Feiing og tilsyn	
Feiing og tilsyn, pr. pipeløp. Fast årsgebyr	525,-

6.10 Kommunale tomter

Ingen endringer fra 2025 til 2026

Boligtomter i kommunalt boligfelt	Rå tomter
Prestestranda	
Bråtheia	100 000,-
Mjelsåsen	100 000,-
Kroken	
Juvassåsen	100 000,-

Løbbedal	100 000,-
Tørdal	
Bø	50 000,-
Bostrak	
Bostrak	50 000,-
	50 000,-
Hennseid	
Henseidgrenda	
Gjelder råtomt uten fremført infrastruktur, selges som de fremstår.	
For kjøp av tilleggsarealer til eksisterende eiendom pr. m ²	50,-

Næringstomt i kommunalt næringsområde	Rå tomt pr. m ²
Stemmen	80,-
Kåsa/Øverland	80,-

6.11 Renovasjon og slamtømming

De samlede gebyrinntektene for renovasjon og slamtømming i Drangedal kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenestene.

Renovasjon for privathusholdning og fritidsboliger økes med 4,9 % fra 2025 til 2026.

Gebyr – husholdning	
Grunngebyr husholdning (standardgebyr)	2 224,-
Fradrag for felles sorteringsdunker	-433,-
Fradrag for hjemmekompostering	-604,-
140L restavfall dunk med henting hver 3. uke	2 540,-
240L restavfall dunk med henting hver 3. uke	4 356,-
360L restavfall dunk med henting hver 3. uke	6 068,-
660L restavfall dunk med henting hver 3. uke	11 119,-
770L restavfall dunk med henting hver 3. uke	12 965,-

Standard abonnement med 140L restavfall vil utgjøre årlig kr. 4 764,-

Gebyr – fritidsbolig	
Grunngebyr hytter/fritid	1 156,-
Tilgang til IATA bu	186,-
Tilgang til IATA bu fra hyttefelt	373,-
Renovasjon – Prisgruppe 1	1045,-
Renovasjon – Prisgruppe 2	3 780,-

For abonnenter i prisgruppe 1 utgjør gebyret kr. 2 201,-, inkludert grunngebyr.

For abonnenter i prisgruppe 2 utgjør gebyret kr. 4 936,-, inkludert grunngebyr.

Abonnenter som benytter IATA sine egne sorteringsbuer, vil i tillegg bli belastet med egne gebyrer for tilgang til disse buene.

Abonnenter som eier både bolig og fritidsbolig i en av IATA-kommunene, kan søke om felles renovasjonsordning. Avfallet fra fritidsboligen transporteres til boligen, hvor det blir hentet sammen med husholdningsavfallet. Gebyret for fritidsabonnementet reduseres da, og det betales kun et grunngelyr på kr. 1 156,-.

Slamtømming reduseres med 7 % fra 2025 til 2026

Gebyr – slam	
Slam – årlig tømning (standardgebyr)	4 973,-
Slam – annet hvert år tømning	2 835,-
Slam – fjerde hvert år tømning	1 592,-
Slam – årlig m ³ > 4m ³	796,-
Slam – annet hvert år m ³ > 4m ³	408,-
Slam – fjerde hvert år m ³ > 4m ³	262,-
Slam – årlig tømning med traktor	5 303,-
Slam – annet hvert år med traktor	2 966,-
Slam – fjerde hvert år med traktor	1 645,-

6.12 Gebyrregulativ for vann og avløp

Kommunens abonnenter betaler for vann- og avløpstjenester levert av kommunen. Forholdet mellom abonnenten og kommunen er regulert av statlige lover og forskrifter, samt av kommunale reglementer og bestemmelser.

For vann er det beregnet en generell endring, reduksjon på 20,2% fra 2025 til 2026.

For avløp er det beregnet en generell endring, reduksjon på 18,1% fra 2025 til 2026.

Vann

Årsgebyr for vann jfr. §§ 5 og 6 i forskriften	
• Bolig og fritidseiendommer (pr. boenhet)	5 305,-
• Næring (for inntaksdimensjon inntil 32 mm.)	2 653,-

Forbruksgebyr pr. m³	
• Bolig og fritidseiendommer	13,32,-
• Næring	13,32,-
Boligeiendommer og fritidseiendommer som ikke har vannmåler, betaler forbruksgebyr etter stipulert forbruk. Stipulert forbruk beregnes ut fra eiendommens bruksareal i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. For eiendom som etter § 9-5 skal ha vannmåler og hvor dette ikke er installert beregnes det et stipulert forbruk med utgangspunkt i eiendommens totale bruksareal. Omregningsfaktoren satt til 1,2 m³ per m² bruksareal (BRA). Bruksareal (BRA) x omregningsfaktor = variabel del årsgebyr.	

Årsgebyr næring – Vann

Antall årsgebyr beregnes ut ifra inntaksdimensjon. Gebyrer er inkl. mva.			
Næringskategori	Antall årsgebyr	Dim inntaksledning	Pris
Kategori 1	1	Inntil 32 mm	2 653,-
Kategori 2	2	Inntil 40 mm	5 305,-
Kategori 3	4	Inntil 50 mm	10 610,-
Kategori 4	8	Inntil 63 mm	21 220,-
Kategori 5	12	Inntil 110 mm	31 830,-
Kategori 6	24	Inntil 160 mm	63 660,-
Kategori 7	50	Større enn 160 mm	132 625,-

Avløp

Årsgebyr for avløp jfr. §§ 5 og 6 i forskriften	
- Bolig og fritidseiendommer (pr. boenhet) - Næring (for inntaksdimensjon inntil 32 mm.)	6 170,- 3 085,-

Forbruksgebyr pr. m ³	
- Bolig og fritidseiendommer - Næring	16,51,- 16,51,-
Boligeiendommer og fritidseiendommer som ikke har vannmåler, betaler forbruksgebyr etter stipulert forbruk. Stipulert forbruk beregnes ut fra eiendommens bruksareal i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. For eiendom som etter § 9-5 skal ha vannmåler og hvor dette ikke er installert beregnes det et stipulert forbruk med utgangspunkt i eiendommens totale bruksareal. Omregningsfaktoren satt til 1,2 m3 per m2 bruksareal (BRA). Bruksareal (BRA) x omregningsfaktor = variabel del årsgebyr.	

Årsgebyr næring – Avløp			
Antall årsgebyr beregnes ut ifra inntaksdimensjon. Gebyrer er inkl. mva.			
Næringskategori	Antall årsgebyr	Dim inntaksledning	Pris
Kategori 1	1	Inntil 32 mm	3 085,-
Kategori 2	2	Inntil 40 mm	6 170,-
Kategori 3	4	Inntil 50 mm	12 340,-
Kategori 4	8	Inntil 63 mm	24 680,-
Kategori 5	12	Inntil 110 mm	37 020,-
Kategori 6	24	Inntil 160 mm	74 040,-
Kategori 7	50	Større enn 160 mm	154 250,-

Tilknytning til kommunalt VA-anlegg

Tilknytningsgebyr og anleggsbidrag er et engangsgebyr og betales etter fastsatte kategorier i gebyrregulativet. Tilknytningsgebyr faktureres normalt før tilknytning og ikke senere en 8. måneder etter gitt tillatelse eller ved fysisk tilkobling. Anleggsbidrag faktureres sammen med tilknytningsgebyret, om ikke annet kommer frem av avtalen.

Tilknytningsgebyr jfr. § 8 i forskriften	
• Lav sats for vann	13 470,-
• Høy sats for vann (gjelder deler Gautefall)	137 500,-
• Lav sats for avløp	13 470,-
• Høy sats for avløp (gjelder deler av Gautefall)	137 500,-

Anleggsbidrag	
Anleggsbidrag for tilknytning til nytt VA-anlegg på Lia, Laukfjell, Hauklitjenn, Midtstrandlia og Brattsbergheia	
Fritidsboliger med brukstillatelse etter 01.08.2011, fritt for mva.	
- Vann	50 000,-
- Avløp	50 000,-
Fritidsboliger med brukstillatelse eldre en 01.08.2011, inkl. mva.	
- Vann	50 000,-
- Avløp	50 000,-
Anleggsbidrag for eksisterende VA-anlegg på Gautefall	
Fritidsboliger med brukstillatelse etter 01.08.2011, fritt for mva.	
- Vann	35 000,-
- Avløp	35 000,-
Fritidsboliger med brukstillatelse eldre en 01.08.2011, inkl. mva.	
- Vann	35 000,-
- Avløp	35 000,-
Anleggsbidrag for tilknytninger til VA-anlegg på Henseid	
- Vann	50 000,-
- Avløp	50 000,-
Anleggsbidrag er en betegnelse på bidrag fra private til kommunen. Bidragene betales til et fond kommunen benytter til infrastrukturtiltak.	
Ved utbygging av nye VA-anlegg i løpet av året kan Drangedal kommunestyret vedta andre satser for tilknytningsgebyr og anleggsbidrag. Når det betales anleggsbidrag ved tilknytning, skal lav sats for tilknytningsgebyr benyttes.	

7.0 Obligatoriske budsjettoversikter

I henhold til *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner* §5.1, skal budsjett- og økonomiplandokumentet inneholde obligatoriske oppstillinger som nevnt nedenfor.

Oppstillingene skal, i tillegg til tall for budsjett- og økonomiplanperioden, vise beløp for det forrige budsjettåret og det sist vedtatte årsregnskapet. Gjeldsoversikten skal vise utviklingen i lånegjeld over økonomiplanperioden.

De obligatoriske budsjettoversiktene er som følger:

- Økonomisk oversikt etter art - drift
- Bevilgningsoversikt – drift
- Bevilgninger drift – fordelt på sektor
- Bevilgningsoversikt – investering
- Oversikt gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Etter de obligatoriske hovedoversiktene vises konsekvensjustert budsjett, som ble utarbeidet ved oppstart av budsjettarbeidet, og siden er brukt som en føring for det videre budsjettarbeidet.

ØKONOMISK OVERSIKT ETTER ART - DRIFT	Regnsk 24	Budsj 25	Budsj 26	Øk-plan 27	Øk-plan 28	Øk-plan 29
<i>Tall i 1 000 kroner</i>						
Rammetilskudd	-211 731	-222 972	-233 003	-236 100	-235 178	-234 277
Inntekts- og formuesskatt	-115 057	-129 651	-140 135	-139 584	-139 247	-139 047
Eiendomsskatt	-17 941	-18 735	-19 616	-19 616	-19 616	-19 616
Andre skatteinntekter	-348	-345	-360	-352	-345	-337
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-34 503	-27 598	-22 350	-16 719	-13 770	-12 154
Overføringer og tilskudd fra andre	-73 330	-40 867	-39 544	-39 034	-36 574	-36 617
Brukerbetalinger	-13 187	-10 038	-10 951	-10 951	-10 923	-10 923
Salgs- og leieinntekter	-104 988	-113 991	-121 504	-118 887	-121 082	-124 463
Sum driftsinntekter	-571 085	-564 197	-587 463	-581 243	-576 735	-577 434
Lønnsutgifter	258 388	258 908	262 991	259 815	256 622	263 232
Sosiale utgifter	51 799	55 625	64 418	63 547	63 237	65 158
Kjøp av varer og tjenester	188 793	179 654	187 791	181 667	179 383	179 732
Overføringer og tilskudd til andre	39 143	35 089	40 243	37 653	36 513	36 556
Avskrivninger	35 563	34 900	34 712	36 948	39 173	41 602
Sum driftsutgifter	573 686	564 176	590 155	579 630	574 928	586 280
Brutto driftsresultat	2 601	-21	2 692	-1 613	-1 807	8 846
Renteinntekter	-9 271	-5 100	-7 500	-7 100	-6 900	-6 800
Utbytter	-26 784	-15 400	-15 050	-15 400	-15 400	-15 400
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	27 570	33 448	33 116	32 579	33 025	33 048
Avdrag på lån	32 494	27 362	26 998	30 172	31 202	31 650
Netto finansutgifter	24 009	40 310	37 564	40 251	41 927	42 498
Motpost avskrivninger	-35 563	-34 900	-34 712	-36 948	-39 173	-41 602
Netto driftsresultat	-8 953	5 389	5 544	1 690	947	9 742

ØKONOMISK OVERSIKT ETTER ART - DRIFT - Side 2 (2)	Regnsk 24	Budsj 25	Budsj 26	Øk-plan 27	Øk-plan 28	Øk-plan 29
<i>Tall i 1 000 kroner</i>						
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 200	1 100	1 150	1 200	1 250	1 300
Avsetninger til bundne driftsfond	6 616	2 416	2 162	780	490	464
Bruk av bundne driftsfond	-1 792	-1 076	-3 053	-4 855	-3 872	-3 226
Avsetninger til disposisjonsfond	3 870	0	0	1 185	1 185	0
Bruk av disposisjonsfond	-941	-7 829	-5 803	0	0	-8 280
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	8 953	-5 389	-5 544	-1 690	-947	-9 742
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

BEVILGNINGSOVERSIKT - DRIFT	Regnsk 24	Budsj 25	Budsj 26	Øk-plan 27	Øk-plan 28	Øk-plan 29
<i>Tall i 1 000 kroner</i>						
Rammetilskudd	-211 731	-222 972	-233 003	-236 100	-235 178	-234 277
Inntekts- og formuesskatt	-115 057	-129 651	-140 135	-139 584	-139 247	-139 047
Eiendomsskatt	-17 491	-18 735	-19 616	-19 616	-19 616	-19 616
Andre generelle driftsinntekter	-35 455	-27 943	-21 910	-16 271	-13 315	-11 691
Sum generelle driftsinntekter	-379 734	-399 301	-414 664	-411 571	-407 356	-404 631
Sum bevilgninger drift, netto	346 772	364 380	382 644	373 010	366 376	371 875
Avskrivninger	35 563	34 900	34 712	36 948	39 173	41 602
Sum netto driftsutgifter	382 335	399 280	417 356	409 958	405 549	413 477
Brutto driftsresultat	2 601	-21	2 692	-1 613	-1 807	8 846
Renteinntekter	-9 271	-5 100	-7 500	-7 100	-6 900	-6 800
Utbytter	-26 784	-15 400	-15 050	-15 400	-15 400	-15 400
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	27 570	33 448	33 116	32 579	33 025	33 048
Avdrag på lån	32 494	27 362	26 998	30 172	31 202	31 650
Netto finansutgifter	24 009	40 310	37 564	40 251	41 927	42 498
Motpost avskrivninger	-35 563	-34 900	-34 712	-36 948	-39 173	-41 602
Netto driftsresultat	-8 953	5 389	5 544	1 690	947	9 742
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 200	1 100	1 150	1 200	1 250	1 300
Avsetninger til bundne driftsfond	6 616	2 416	2 162	780	490	464
Bruk av bundne driftsfond	-1 792	-1 076	-3 053	-4 855	-3 872	-3 226
Avsetninger til disposisjonsfond	3 870	0	0	1 185	1 185	0
Bruk av disposisjonsfond	-941	-7 829	-5 803	0	0	-8 280
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	8 953	-5 389	-5 544	-1 690	-947	-9 742
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

BEVILGNINGER DRIFT - FORDELT PÅ SEKTOR	Regnsk 24	Budsj 25	Budsj 26	Øk-plan 27	Øk-plan 28	Øk-plan 29
<i>Tall i 1 000 kroner</i>						
Finansiering	-28 475	-25 600	-30 462	-30 723	-30 406	-30 394
Kommunedirektørens stab	31 625	31 956	36 503	35 901	35 838	35 933
Politikk	3 514	3 955	3 634	3 984	3 634	3 984
Fellesutgifter	8 916	28 398	32 167	30 167	29 167	29 167
Kunnskap, mangfold og kultur	149 722	149 351	151 010	147 402	145 028	144 537
Helse og velferd	169 913	167 596	177 016	172 272	171 272	178 538
Bygg, eiendom og kommunalteknikk	11 557	8 724	12 776	14 007	11 843	10 110
Sum bevilgninger drift, netto	346 772	364 380	382 644	373 010	366 376	371 875

BEVILGNINGSOVERSIKT - INVESTERING	Regnsk 24	Budsj 25	Budsj 26	Øk-plan 27	Øk-plan 28	Øk-plan 29
<i>Tall i 1 000 kroner</i>						
Investeringer i varige driftsmidler	99 126	85 693	114 342	88 695	97 705	14 125
Tilskudd til andres investeringer	700	700	950	900	950	1 050
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 109	1 100	1 150	1 200	1 250	1 300
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	100 935	87 493	116 442	90 795	99 905	16 475
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 219	-11 186	-19 797	-16 345	-17 245	-1 595
Tilskudd fra andre	-10 770	0	-13 535	0	-20 302	0
Salg av varige driftsmidler	-1 384	0	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-1 083	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-80 143	-75 207	-79 960	-71 250	-59 108	-11 580
Sum investeringsinntekter	-102 599	-86 393	-115 292	-89 595	-98 655	-15 175
Videre utlån	8 646	0	12 000	12 000	12 000	12 000
Bruk av lån til videre utlån	-8 646	0	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Avdrag på lån til videre utlån	3 066	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Mottatte avdrag på videre utlån	-2 229	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Netto utgifter videreutlån	837	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 200	-1 100	-1 150	-1 200	-1 250	-1 300
Avsetninger til bundne investeringsfond	2 365	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-338	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	827	-1 100	-1 150	-1 200	-1 250	-1 300
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

OVERSIKT /UTVIKLING LANGSIKTIG LÅNEGJELD	Regnsk 24	Budsj 25	Budsj 26	Øk-plan 27	Øk-plan 28	Øk-plan 29
<i>Tall i 1 000 nominelle kroner</i>						
Langsiktig lånegjeld pr. 01.01	-673 818	-731 840	-777 685	-873 447	-923 861	-960 379
Gjennomførte /budsjetterte låneopptak	-93 581	-75 207	-124 760	-83 250	-71 108	-23 580
Betalte /budsjetterte avdrag	35 559	29 362	28 998	32 836	34 590	35 785
Langsiktig lånegjeld pr. 31.12	-731 840	-777 685	-873 447	-923 861	-960 379	-948 174

Låneopptak i 2026 inkluderer 32,8 mill. kroner til refinansiering av lån overtatt fra boligstiftelsene.

KONSEKVENJUSTERT BUDSJETT 2026-29 Kroneverdi	Regnsk 21 Løpende	Regnsk 22 Løpende	Regnsk 23 Løpende	Regnsk 24 Løpende	Budsj 25 2025 kr	Progn 25 2025 kr	Budsj 26 2026 kr	Øk-plan 27 2026 kr	Øk-plan 28 2026 kr	Øk-plan 29 2026 kr
Rammetilskudd	-184 161	-190 352	-199 382	-211 731	-222 972	-228 918	-233 610	-233 677	-233 731	-233 725
Inntekts- og formuesskatt	-106 553	-112 956	-112 051	-115 057	-129 651	-129 519	-138 246	-138 246	-138 246	-138 246
Eiendomsskatt	-16 358	-16 692	-17 442	-17 941	-18 735	-19 075	-19 775	-19 775	-19 775	-19 775
Andre skatteinntekter	-333	-355	-334	-348	-345	-345	-360	-352	-345	-337
Integreringstilskudd	-7 991	-13 864	-34 346	-34 503	-24 043	-24 429	-19 224	-13 498	-9 701	-7 994
Andre statlige overføringer	-4 031	-3 825	-2 246	-2 861	-2 755	-2 755	-3 000	-2 935	-2 872	-2 810
Overføringer fra andre	-59 399	-57 446	-66 902	-70 469	-41 667	-46 015	-55 000	-55 000	-55 000	-55 000
Brukerbetalinger	-11 543	-11 919	-12 568	-13 187	-10 038	-10 038	-11 600	-11 600	-11 600	-11 600
Kommunale avgifter	-37 456	-41 272	-44 751	-48 960	-55 858	-55 858	-54 386	-54 073	-55 557	-57 742
Andre salgs- og leieinntekter	-42 529	-48 305	-54 606	-56 027	-58 133	-56 150	-57 000	-57 000	-57 000	-57 000
Sum driftsinntekter	-470 354	-496 986	-544 628	-571 084	-564 197	-573 102	-592 201	-586 156	-583 827	-584 229
Netto driftsresultat	-16 868	-18 334	-14 472	-8 953	5 389	18 365	-5 922	-5 862	-5 838	-5 842
	3,59 %	3,69 %	2,66 %	1,57 %	-0,96 %	-3,20 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Renteinntekter	-5 736	-3 904	-7 365	-9 271	-5 100	-8 600	-7 500	-7 100	-6 900	-6 800
Utbytter	-203	-16 818	-20 913	-26 784	-15 400	-15 400	-15 400	-15 068	-14 744	-14 427
Renteutgifter	9 488	12 134	24 465	27 570	33 448	33 643	31 674	31 087	31 473	31 501
Avdrag lån	21 577	23 200	26 412	32 494	27 362	27 362	30 886	32 134	33 200	33 872
Netto finansposter	25 126	14 612	22 599	24 009	40 310	37 005	39 660	41 053	43 029	44 146
Beregnet avskrivning (motpost)	-30 392	-32 676	-33 694	-35 563	-34 900	-34 900	-37 195	-39 188	-41 156	-42 448
Korreksjon motpost							1 108	3 101	5 069	6 361
Brutto driftsresultat	-11 602	-270	-3 377	2 601	-21	16 260	-9 495	-10 827	-12 781	-13 902
Driftsutgifter /driftsramme	458 752	496 716	541 251	573 685	564 176	589 362	582 706	575 329	571 046	570 327
Deflator 2026 (3,4 %)	-	-	-	-	-	-	19 182	19 182	19 182	19 182
Deflatorjusterte driftsutgifter	-	-	-	-	-	-	583 358	583 358	583 358	583 358
Underdekning ift. budsjettet drift 2025	-	-	-	-	-	-	652	8 029	12 312	13 031
Merutgift prognose 2025 (inkl. rammekutt)	-	-	-	-	-	-	25 186	25 186	25 186	25 186
Deflatorjustering	-	-	-	-	-	-	856	856	856	856
Underdekning ved videreført merutgift	-	-	-	-	-	-	26 695	34 072	38 354	39 073

8.0 Endringer i kommunedirektørens budsjettforslag

Her vil endringer som følge av endringer i endelig statsbudsjett komme.